İ Munyol

roman

Değişen Kahramanımız

İMGE kitabevi

ece Aslından Çeviren
eşim Ferendeci
Göksel Türközü

.5
Nd
06

İ Munyol, 1948 yılında Kore'de dünyaya geldi. Ulusal Seul Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nden mezun oldu. Edebi eserleriyle birçok prestijli ödül alan yazar, 1987 yılında bu kitapla İ Sang Edebiyat Ödülü'nü aldı. *Değişen Kahramanımız* başta Japonca, İngilizce, İspanyolca, Fransızca ve İtalyanca olmak üzere pek çok dilde yayımlandı. Ayrıca yazar, eserleriyle Hollanda, Fransa, Kolombiya gibi birçok ülkede de tanınmaktadır.

S. Yeşim Ferendeci, 1972 yılında Ankara'da doğdu. 1991 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'na girdi. 1995 yılında lisans eğitimini tamamladıktan sonra aynı Anabilim Dalı'nda açılan yüksek lisans programında Kore Edebiyatı alanında tez çalışmasını yaptı. Halen aynı Anabilim Dalı'nda öğretim görevlisidir.

Ferendeci'nin Çevirileri:
- Govang-Su İ, *Merhametsiz Yaşam* (Agora Kitaplığı, 2004)

S. Göksel Türközü, 1972 yılında Ankara'da doğdu. 1990 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'na girdi. 1994 yılında mezun olduktan sonra aynı Anabilim Dalı'nda araştırma görevlisi olarak çalışmaya başladı. 1995-2004 yılları arasında Ulusal Seul Üniversitesi Kore Dili Eğitimi Bölümü'nde yüksek lisans ve doktora programlarını tamamladı. 2006 yılında Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda yardımcı doçent oldu. Halen Erciyes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Doğu Dilleri ve Edebiyatları bölüm başkanıdır.

Ferendeci ve Türközü'nün Ortak Çevirileri:
- İ Munyol, *Değişen Kahramanımız* (İmge Kitabevi Yayınları, 2006)

İ Munyol

Değişen Kahramanımız

Çevirenler
S. Yeşim Ferendeci • S. Göksel Türközü

İMGE kitabevi

İmge Kitabevi Yayınları
Genel Yayın Yönetmeni
Şebnem Çiler Tabakçı

ISBN 975-533-497-1

Özgün Adı
Uridire Ilgirocin Yongung, 1987

© 1992, I Munyol
© İmge Kitabevi Yayınları, 2006

Tüm hakları saklıdır.
Yayıncı izni olmadan, kısmen de olsa fotokopi, film vb. elektronik ve mekanik yöntemlerle çoğaltılamaz.

1. Baskı: Temmuz 2006

Yayına Hazırlayan
Ülkü Doğanay

Kapak
Murat Özkoyuncu

Düzelti
Alaattin Topçu

Sayfa Düzeni
Yalçın Ateş

Baskı ve Cilt
Pelin Ofset Tipo Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.
Mithatpaşa Cad. No: 62/4 Kızılay-Ankara
Tel: (312) 418 70 93-94 • Faks: 418 10 46
www.pelinofset.com.tr

İmge Kitabevi
Yayıncılık Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Konur Sok. No: 3 Kızılay 06650 Ankara
Tel: (312) 419 46 10-11 • Faks: (312) 425 29 87
İnternet: www.imge.com.tr • E-Posta: imge@imge.com.tr

Değişen Kahramanımız

Üzerinden yaklaşık otuz yıl geçmesine rağmen, ne zaman o yılın baharından güzüne kadar süren, yalnızlık içerisindeki zor mücadeleme geri dönüp bakacak olsam, kendimi o zamanki kadar kimsesiz, çaresiz ve hüzünlü hissederim. Yaşantımızın her anında bu tarz mücadelelere istemeyerek de olsa sık sık gireriz. Belki de bugüne kadar kendimi gerçek anlamda geçmişte yaşadıklarımın etkisinden kurtaramamamın nedeni budur.

Liberal Parti hükümetinin son dönemine denk gelen yılın mart ayı ortalarında, o zamana kadar gururla devam ettiğim, saygın Seul İlkokulu'nu bırakarak küçük bir kasabadaki daha sıradan bir okula nakil olmuştum. Seul'de devlet memuru olan babam, haksızlığa uğrayarak sürüldüğü için tüm aile onun ardından taşınmak zorunda kalmıştık. Ben o zaman on iki yaşındaydım ve beşinci sınıfa henüz geçmiştim.

Y[1] İlkokulu'na annemle birlikte gittiğim ilk gün, neresinden bakarsanız bakın, tam anlamıyla bir hayal kırıklığıydı. Görkemli, üç katlı ve kırmızı tuğlalı bir ana binanın etrafında yer alan yeni okul binalarına alışık olan benim gibi birine, köhne bir dış görünüme sahip, eski Japon mimarisiyle inşa edilmiş bina ile o binanın etrafındaki yıkık, katran boyalı birkaç ahşap yapı tanımlanamaz derecede kötü görünmüştü. Bu beni, tahttan yeni indirilmiş genç bir prensin yaşayabileceği türden, trajik bir hayal kırıklığına sürüklemişti. Daha önce okuduğum okulun bu okuldan büyük ve üstün olmasının dışında, benim bu okulu küçük görmemin esas nedeni, her bir sınıf için on altı dersliğin bulunduğu bir okuldan sonra bir sınıfa ait ancak altı dersliğin bulunduğu bir okula gelmiş olmamdı. Bunun yanında, kızlarla erkeklerin karışık olduğu sınıflarda okuduktan sonra, erkek öğrencilerle kız öğrencilerin sınıflarının kesin bir şekilde ayrı tutulması bana fazlasıyla taşralı gelmişti.

Gördüğüm öğretmenler odası ise, okulla ilgili ilk izlenimimi büyük ölçüde pekiştirmişti. Daha önce devam ettiğim, Seul'ün en iyi okullarından biri olarak görülen okulun öğretmenler odası, büyük ve göz kamaştırıcıydı. O okuldaki öğretmenlerin hepsi de şık ve özenli giyinmiş, hayat dolu insanlardı. Oysa, sadece bir derslik büyüklüğünde olan bu öğretmenler odasında oturanlar, bezgin bir halde, eski püskü köylü elbiseleri içinde, ağızlarında sigarayla baca gibi tütüyorlardı. Annem beni odaya soktuğunda sınıf öğretmeni yanımıza gelerek bizi selamladı. Ne yazık ki o da beklentilerimin çok gerisindeydi. Güzel ve nazik bir bayan öğretmenden vazgeçtim, en azından konuşması düzgün, düşünceli, kibar ve şık bir erkek öğretmenim olabilirdi, diye düşünmüştüm. Öğretmenin ceketinin kolundaki beyaz maggolli[2] lekesi, onun bu düzeyde olma-

[1] Kore romanlarında yazar, bazen olayın akışını bozmamak için yer ya da kahraman isimleri yerine harf kullanabilmektedir (ç.n.).

[2] Koreye özgü pirinçten yapılan beyaz renkli bir içki (ç.n).

dığını gösteriyordu. Saçları dağınıktı, briyantin sürmek şöyle dursun, tarak yüzü bile görmemişti. Sabah yüzünü yıkadığı şüpheliydi ve tavırlarından annemin söylediklerini dinleyip dinlemediği belli olmuyordu. Böyle bir adamın sınıf öğretmenim olması, açıkçası benim için tarif edilemez bir hayal kırıklığıydı. Bundan daha kötüsü olamazdı. Önsezilerim, önümüzdeki bir yıllık dönemde kendini açığa çıkaracak olan kötü bir kaderin beni beklediğini söylüyordu.

Bu kötü kader çok geçmeden, ben sınıfa tanıtılırken kendini göstermişti bile.

– Okulumuza yeni gelen Byongte Han. Birbirinizle iyi geçinin.

Sınıf öğretmenimiz bu tek cümlelik tanıştırmadan sonra beni arkalarda boş bir yere oturttu ve hemen derse başladı. Yeni gelen öğrencileri istisnasız onurlandırarak sınıfa tanıtan Seul'deki öğretmenlerimin insanı mahcup edecek düzeydeki hassasiyetlerini düşündüğümde, hayal kırıklığımı bastıracak bir yol bulamıyordum. Öğretmen beni diğer çocuklara tanıtırken abartılı övgüler yağdırmasa da en azından, sahip olduğum birkaç özellikten bahsedebilirdi. Bu, diğer çocuklarla ilişki kurmamda yardımcı olabilirdi.

O zamanlar, bana göre, kayda değer birkaç meziyete sahiptim. İlk olarak derslerdeki başarım. Pek sık birinci olamasam bile yine de Seul'deki seçkin bir okulda, sınıfta ilk beşin içindeydim. Yalnızca öğretmenlerle değil, diğer çocuklarla aramdaki ilişkilerimde de azımsanmayacak bir rolü olan bu başarım, içimde sakladığım bir gurur konusuydu. Ayrıca ben, diğerlerinden farklı olarak resimde de çok iyiydim. Ulusal çocuk resim yarışmalarında en büyük ödülleri alacak kadar değildim belki, ama Seul genelinde yapılan birçok yarışmada birkaç defa özel ödül almıştım. Annem, dersteki başarımın yanında bu sanatsal yeteneğimden de birkaç defa söz etmiş olmalıydı; ancak sınıf öğretmeni bunları tamamıyla kulak ardı etmişti. Bazı durum-

larda babamın mesleğinin bile bana yardımı olabilirdi. Seul'den taşraya sürgüne gönderilmesine neden olacak derecede kötü ve ciddi bir haksızlığa uğramış olsa bile, babam bu küçük kasabada bir elin beş parmağını geçmeyecek sayıdaki üst düzey memurlardan biriydi.

Ne yazık ki çocukların davranışları da öğretmeninkinden farklı değildi. Aslında Seul'deki okullarda sınıfa yeni bir öğrenci gelince, diğerleri teneffüs zili çalar çalmaz etrafını sarar, onu soru yağmuruna tutardı. "Derslerin iyi mi? Güçlü müsün? Zengin misin?" vs. Bu tür sorular, ileride o öğrenciyle kurulacak ilişkilerde temel alınacak malzemeyi toplamak için gerekliydi. Fakat yeni sınıf arkadaşlarım, yeni sınıf öğretmenim gibi bu tarz ayrıntılara pek ilgi göstermemişlerdi. Teneffüste gizli gizli göz ucuyla beni izleyen birkaç öğrenci öğle yemeği arasında yanıma gelip de "Tramvaya bindin mi?", "Namdemun'u[3] gördün mü?" gibi sıradan sorular sormuştu. Özenip hayret ettikleri şey de bendeki kaliteli kırtasiye malzemeleri olmuştu. Bunlar en iyi kaliteydi ve sınıfta bu tür şeylere sahip olan tek kişi bendim.

Otuz yılı aşkın bir süre geçmesine rağmen bugün bile o okuldaki ilk günümü taptaze hatırlamamın asıl nedeni, Sokde Om ile tanışmamdı bence.

– Hey çocuklar, kenara çekilin!

Çocuklar etrafımı sarmış, daha önce bahsettiğim havadan sudan soruları sorarlarken aniden arkalarından böyle alçak bir ses duyulmuştu. Bu, bir yetişkinin sesine benziyordu. Öyle ki öğretmenin geri döndüğünü sanmıştım. Çocuklar irkildiler ve aniden geri çekildiler. Ben de çok şaşırmıştım. Geriye dönüp baktığımda orta sıraların arkasında oturan bir çocuk gördüm. Kendinden gayet emin tavırlar içerisinde gözlerini hafifçe kısmış, bize bakıyordu.

---

[3] Eskiden Seul'ün etrafı dört büyük kapıyla çevriliydi. Bu kapılardan biri de "Büyük Güney Kapısı" anlamına gelen Namdemun'dur (ç.n.).

Sınıfa gireli bir saat bile geçmediği halde kim olduğunu tahmin etmiştim zaten. Öğretmen sınıfa girdiğinde "Dikkat! Selam verin!" diye seslenişinden, onun sınıf başkanı olduğunu anlamıştım. Hemen hemen hepsi de aynı ölçülerde olan altmış kişilik sınıfta onu hemen ayırt edebilmemin bir diğer nedeni de onun otururken bile diğerlerinden bir kafa boyu uzun olması ve insanın içine işleyen bakışlarıydı.

– Byongte Han demiştin, değil mi? Buraya gel!

Bir kez daha aynı şekilde alçak, ama sert bir ses tonuyla konuşmuştu. Hepsi bu kadardı. Parmağını bile oynatmamıştı. Neredeyse ayağa kalkmak üzereydim. Bakışları üzerimde tuhaf bir etki yapmıştı.

Seul'de yetişen bir çocuğa yakışır kıvrak zekâyla kendimi tutmayı başarmıştım. Bu ilk kavgam diye düşünerek, direnebileceğim yere kadar direnmeyi kafama koymuştum. Eğer başlangıçta kendimi kolay bir av olarak gösterirsem, bu okuldaki geleceğimin çok zor olacağını anlamıştım. Fakat bu tavrım, aynı zamanda diğerlerinin şaşırtıcı ve neredeyse mutlak biçimde boyun eğmeleri karşısında garip bir meydan okumaydı.

– Nedenmiş o?

Tüm gücümü toplayıp bu şekilde tepkimi gösterince aşağılayıcı bir tavırla sırıttı ve bana:

– Soracağım bir şey var, dedi

– Soracağın bir şey varsa sen buraya gel.

– Ne?

Benim bu davranışım üzerine aniden kaşları çatıldı ve saçma sapan bir şey duymuşçasına küçümser bir tavırla tekrar sırıttı. Daha sonra da bana hiçbir şey söylemeden öylece baktı. Onun bakışları o kadar sertti ki karşılık vermek oldukça zordu. Ancak geri dönemeyecek kadar ileri gitmiştim bile. Bu da bir tür savaştır diye düşündüm ve tüm gücümü topladım. Tüm gücümle karşı koyarken o çocuğun

yanında oturan uzun boylu iki çocuk kalkarak bana doğru yöneldi.

– Ayağa kalksana lan!

İkisi birden bana saldıracakmış gibi kızgın bir yüz ifadesine bürünmüşlerdi. Nereden bakarsam bakayım kendi başıma onları yenebilmem çok zor görünüyordu. Ani bir refleksle ayağa fırlamıştım. İçlerinden biri vahşice yakamdan yakalamış, bağırıyordu.

– Ulan, Sokde Om sınıf başkanımız, sana gelmeni söyledi ya!

Sokde Om ismini ilk o zaman duymuştum. O isim, belki de bunu telaffuz eden çocuğun ses tonundaki tuhaflık nedeniyle, daha ilk duyduğum anda hafızama kazınmıştı. Çocuk öyle garip bir tarzda bu ismi söylemişti ki sanki çok yüksek düzeyde ve aşırı saygı gösterilip itaat edilmesi gereken birinden bahsediyormuş hissini uyandırmıştı. Çocuğun bu tarzı, nedenini bilmediğim şekilde beni yeniden sindirmeye yetmişti, ama yine de geri çekilemezdim; nedeni yüze yakın gözün üzerimde olmasıydı.

– Siz kim oluyorsunuz?

– Ben spor kolu başkanıyım, bu da temizlik kolu başkanı.

– İyi de size n'oluyor?

– Sokde Om, sınıf başkanımız, seni yanına çağırdı ya...

Benim onun yanına giderek emirlerini yerine getirmemi gerektiren tek neden, onun Sokde Om olmasıydı. İsminin Sokde Om olduğunu, sınıf başkanı olduğunu ve bu yüzden onun yanına giderek emirlerini yerine getirmem gerektiğini ikinci kez duymamın ardından bu işin sonunda kaygı verici bir olayın patlak vereceği hissine kapılmıştım.

O zamana kadar Seul'de gördüğüm sınıf başkanlarının fiziksel güç kullanmakla uzaktan yakından ilgileri yoktu. Ailesinin zengin olması ya da spordaki başarısı sonucu elde ettiği ün sayesinde sınıf başkanı olunabilirdi, ama ge-

nelde sınıf başkanı ve başkan yardımcıları derslerdeki başarılarına göre belirlenirdi. Sınıf başkanı olmanın verdiği şerefi bir kenara bıraktığımızda, sınıf başkanının rolü, bizimle öğretmen arasında haberleşmeyi sağlayan irtibat öğrenciliğinden ibaretti. Sınıf başkanları içinde güçlü çocukların da bulunduğu ender durumlarda, bu güç neredeyse hiçbir zaman diğer çocukların üzerinde baskı kurup onlara iş yaptırma amacıyla kullanılmıyordu. Bunun nedeni, sadece bir sonraki başkanlık seçimiyle ilgili kaygı değil, aynı zamanda diğer çocukların da bu tarz olaylara izin vermemeleriydi. Halbuki o gün tamamen farklı bir sınıf başkanıyla karşılaşmıştım.

– Sınıf başkanı çağırdıysa n'olmuş yani? Sınıf başkanı her çağırdığında onun yanına koşup vereceği emirleri mi beklememiz gerekiyor?

Yine de ben bir Seul'lüye yakışır şekilde tüm gücümle son direnişimi yapmıştım.

Daha sonra hiç anlam veremediğim bir şey oldu. Sözlerimi henüz tamamlamıştım ki bizi seyretmekte olan çocuklar aniden yüksek sesle gülmeye başladılar. Sanki aptalca bir şey söylemişim gibi, beni korkutmaya çalışan o iki çocuk ve Sokde Om da dahil olmak üzere, elliden fazla çocuk kahkahalarla gülüyordu. Afallamış kalmıştım. Yavaş yavaş kendime gelerek onları bu kadar güldürecek ne söylediğimi düşünürken temizlik kolu başkanı olan çocuk kahkahasına ara verip bana sordu:

– Ne yani, sınıf başkanı çağırdığında onun yanına gitmiyor musun? Hangi okulda bu böyle? Nereden geldin sen? Senin sınıfında sınıf başkanı yok muydu?

Çocuğun bu sözü üzerine kafam o kadar karışmıştı ki anlatamam. Birden büyük bir hata yapmışım, beni çağıran sınıf öğretmenimmiş ve ben ona itaatsizlik ediyormuşum hissine kapıldım. Çocukların o ana kadar dinmeyen kahkahaları, öğretmene itaat etmeyi açıkça reddettiğim yönündeki bu güçlü yanılsamayı pekiştirmişti.

Ben tereddüt ede ede Sokde Om'a yaklaştıkça, kahkahası tatlı bir gülümsemeye dönüştü.

– Kısa bir süreliğine yanıma gelmen o kadar zor mu? diye sordu.

Sesi de öncekinden farklı, yumuşak ve duygu yüklüydü. Bu yumuşak ses tonundan etkilenerek neredeyse ona boyun eğecektim. Bilinçaltımın derinliklerine gömmeme rağmen, beni güçlü bir şekilde hâlâ egemenliği altında tutan karşı koyma duygusu ona onursuzca boyun eğmemi engelliyordu.

Sokde Om kesinlikle akıl almaz bir çocuktu. Onun bana karşı bu tarz bir yumuşak tavır içerisine girmesi, benim onun yanına zorla gittiğim hissini ortadan kaldırmakla kalmamış, aynı zamanda sınıf öğretmenine karşı beslediğim haksızlığa uğramışlık duygusundan kaynaklanan kızgınlığımı da yok etmişti.

– Seul'de hangi okuldan geldim demiştin? Ne kadar büyük? Tabii bizim okulla kıyaslanamayacak kadar iyidir değil mi?

Bu tür sorularıyla, yaklaşık altmış yıllık, uzun bir geçmişe sahip olan okulumuzda üçüncü sınıfın yirmi dersliği geçtiğini, bu yıl ortaokul yerleştirme sınavlarında sadece Gyonggi Ortaokulu'na[1] doksan kadar öğrenci gönderdiğini anlatmamı sağlayarak Seul'deki okulumu övme fırsatı vermişti bana.

– Derslerin nasıldı? Orada kaçıncıydın? Başka nede başarılısın? gibi değişik sorular sorarak dördüncü sınıftayken Korece dersinde birincilik ödülü aldığımı (Gyonggi Ortaokulu'nda o zamanlar derslere göre ayrı ayrı birincilik ödülü verilirdi), yine önceki yılın sonbaharında Gyongbuk Sarayı'nda düzenlenen çocuklar arası resim yarışmasında özel ödülü aldığımı gururla anlatmamı sağladı.

---

[1] Gyonggi Ortaokulu köklü bir geçmişi olan, ülke genelindeki en saygın okullardan biridir (ç.n.).

Bununla da kalmadı tabii. Sokde, sanki benim içimden geçenleri okumuş gibi babamın mesleği ile ailemizin yaşantısı hakkında da sorular sordu. Onun sayesinde ben yine, özellikle sahip olduklarımla övündüğüm hissini diğer öğrencilere belli etmeden, babamın kaymakamlıkta kaymakamdan sonra gelen mevkide olduğunu, içinde radyo ve duvardaki sarkaçlı saati de sayınca tam üç tane saat bulunan varlıklı bir evde yaşadığımı çocukların önünde anlatabilmiştim.

– Iyiii... o zaman...

Anlattıklarımı dinledikten sonra Sokde, bir yetişkin gibi kollarını kavuşturdu ve bir şeyleri düşünürmüşçesine önündeki sırayı bana gösterdi.

– Sen buraya otur. Burası senin yerin.

Bu ani emirle biraz kendime geldim ve:

– Ama öğretmenimiz bana oraya oturmamı söylemişti, dedim.

Birden Seul'de işlerin nasıl olduğunu hatırlayarak öyle karşılık vermiştim, ama az önceki mücadele ruhunu hissetmiyordum artık. Sokde Om, söylediğimi duymamış gibi davrandı.

– Hey! Yongsu Gim, Byongte Han ile yerini değiştir.

Sokde'nin emriyle çocuk, tek bir söz etmeden çantasını toplamaya başladı. O çocuğun katıksız itaati, içimde Sokde'ye karşı koyma dürtüsünü yeniden canlandırmıştı. Ben de bunun üzerine tamamıyla ona karşı koyamasam da yerimi değiştirirken bir süre oyalanarak karşı koyma duygumu tatmin ettim.

O gün anlamakta güçlük çektiğim iki olay daha gerçekleşmişti. Birincisi tam öğle yemeği saatindeydi. Sokde'yle olan konuşmamız bittikten sonra, beslenme çantasını sıranın üzerine koyar koymaz bütün çocuklar beslenme çantalarını açmaya başladılar. Çocuklardan beş-altısı ellerinde bir şeylerle Sokde'nin yanına geldi. O çocukların Sokde'nin sırasına koydukları şeyler arasında haşlanmış tatlı patates,

yumurta, kavrulmuş fıstık ve elma gibi yiyecekler vardı. Ardından en ön sıradan bir çocuk, porselen bir bardağa su doldurup saygıyla sıranın üzerine koydu. Herkes pikniğe gidildiğinde sınıf öğretmenine davranıldığı gibi hareket ediyordu. Ancak Sokde teşekkür bile etmeden çocukların getirdiklerini kabul etti. Sadece yumurtayı getiren çocuğa küçük bir tebessüm etmişti.

O gün gerçekleşen ikinci olay da şöyleydi: Beşinci teneffüste benim hizamdaki sırada oturan iki çocuk herhangi bir nedenden dolayı kavga etmiş ve çocuklardan birinin burnu kanamıştı. Kavgayı seyretmekte olan öğrenciler, bütün her şeyi bir kenara bırakıp Sokde'yi aramaya başladılar. Tıpkı Seul'deki çocukların tek başlarına çözemedikleri bir sorunla karşılaştıklarında ilk önce sınıf öğretmenlerini aramaları gibi... Bir süre sonra gelen Sokde'nin soruna müdahale biçimi de bir sınıf öğretmeninin yaptıklarından pek farklı değildi. Sokde, ilkyardım kutusundan pamuk çıkartarak burnu kanayan çocuğun burnunu tıkamış ve başını arkaya doğru yaslamıştı. Ayrıca, arkadaşının burnunu kanatan çocuğun başına birkaç defa vurduktan sonra onu kürsüye oturtarak kollarını havada tutma cezası vermişti. Zaten çocukların ikisinin de uslu uslu Sokde'nin lafını dinlemeleri oldukça garipti, ama daha da tuhaf olanı altıncı ders saatinde sınıfa giren öğretmenin davranışıydı. Öğretmen, Sokde'nin olayla ilgili açıklamalarını dinlerken tahta silgisinin temizlendiği sopayla kolları havada cezasını çekmekte olan çocuğun ellerine birkaç defa şiddetlice vurdu. Bana göre baştan beri bu çocuğu öğretmenin cezalandırması gerekiyordu. Bu yüzden, çocuğun cezalandırılmasına Sokde'nin karar vermesinin büyük bir küstahlık olduğunu düşünmüştüm. Ayrıca, Sokde'nin öğrenciler arasında gelişen olayları bu şekilde kontrol altına almasını sınıf öğretmeninin hiç sorgulamadan, tereddütsüzce kabul edişine anlam verememiştim.

Ders bittikten sonra eve gidince, karşı karşıya kaldığım bu yeni ortam ve kurallar hakkında düşünmeye başlamıştım. Okulda ne olduğunu anlamadan içine düştüğüm o ortamın bana aşırı yabancı olmasından doğan psikolojik karmaşa ve yine aniden üzerime çöken kuralların sertliğinden doğan korku, kafamda oldukça koyu bir sis perdesi oluşturmuş ve bu sis perdesi yüzünden sersemlediğim için hiçbir şey düşünemez hale gelmiştim.

On iki yaş, aslında hâlâ çocukluğa ait saf duyguların egemen olduğu bir yaştır. Özellikle o yaştaki biri için taptaze olan hatıralar, yaşanan olayları kavrama bilincini felce uğratıp her şeyi kabullenmeye zorlayabilirdi; ama ben, yine de o yeni ortam ve kurallara öylece dahil olamayacağım kanısına varmıştım. Böyle düşünmemin nedeni, bu ortam ve kurallara kendimi dahil ettiğim takdirde o zamana kadar içimde yaşatıp büyütegeldiğim prensiplere, yani yetişkinlerin ifadesiyle söylemek gerekirse, mantık ve özgürlük kavramlarına ters düşmüş olacağımdı. O ana kadar bu konuyla ilgili herhangi bir tecrübe yaşamamıştım. Ne var ki yeni kurallar ve ortamla tanışınca ileride maruz kalacağım mantıksızlık ve şiddet karşısında sabırlı olmam gerekeceğini sezinlemiştim. Bu hislerim de beni oldukça ürkütmüştü.

Ancak mücadele etmek de açıkçası sonu olmayan bir yoldu aslında. Asıl sorun, nereden başlamam gerektiği, kiminle savaşmam gerektiği, ne nedenle nasıl savaşmam gerektiği konusundaki çoğu şeyin belirsizliğiydi. Açık olan bir tek şey vardı, ki o da yanlış giden bir şeylerin olmasıydı. Bir kez daha yetişkinlerin ifadesiyle söylemek gerekirse, ortada mantıksızlık ve şiddet temeline oturtulmuş bir yanlışlıklar zinciri bulunmaktaydı. Bu konuları tam anlamıyla kavramam, o zamanlar benim için çok zordu tabii. Itiraf etmeliyim ki o zamanlar yaşadığım bu tür olaylarla kırkıma merdiven dayadığım şu günlerde tekrar karşı karşıya kalsam, o tür zorluklarla başa çıkma konusunda kendime güvenemem.

Ağabeyi olmayan biri olarak Sokde Om'dan babama bahsetmemin nedeni, belki de içinde bulunduğum bu çaresizlikten kaynaklanıyordu. Babama, öncelikle o gün okulda yaşadıklarımı ve Sokde Om'un yaptıklarını anlatıp daha sonra da bu konuda ne yapmam gerektiğini sormak istemiştim. Ancak, babamın tepkisi beklediğimden son derece farklıydı. Bir öğüt almak için Sokde'nin yaptıklarını anlattığım babam, aniden hayretler içerisinde bana şöyle demişti:

– Hakikaten çok akıllı bir çocukmuş o, ya! Sokde Om dedin değil mi? Şimdiden bu tarz şeyler yaptığına bakılırsa ileride çok önemli bir şahsiyet olacağa benziyor.

Babamın söyledikleri, ortada zerre kadar bile haksızlığın olmadığına inanan birinin sözleri gibiydi. Başımdan kaynar sular dökülmüştü. Daha önce babama Seul'deki adil ve demokratik bir şekilde gerçekleştirilen sınıf başkanlığı sistemini anlatmış olduğumu sanıyordum. Anlaşılan bu sözlerim, eski okulumdaki adalet, mantık ve özgürlüğe karşı duyduğum özlemin sıradan bir ifadesi gibi gelmişti babama.

– Bu ne zayıflık be oğlum. Sen neden her zaman Sokde gibi değil de diğer çocuklar gibi olmaya çalışıyorsun? Neden sınıf başkanı olmak için uğraşmıyorsun? Farz et ki sen sınıf başkanı oldun. O çocuktan daha iyi bir başkanlık yapabilir misin ki?

Babam, sınıftaki diğer çocukların içine düştüğü korkunç duruma ve bu tarz olayların meydana gelmesine neden olan sistemdeki yanlış uygulamalara tepki vermek yerine, Sokde Om'un sınıf başkanlığı pozisyonunu ele geçirmem konusunda beni yönlendirmeye çalışıyordu.

Zavallı babam. Şimdilerde seni daha iyi anlayabiliyorum. O zamanlar, hükümetin merkezinde en önemli mevkide çalışırken küçük bir kasabanın kaymakamlığına genel işler şefi olarak atanman itibarını zedelemişti ve bu yüzden de fazlasıyla gücünü kaybettiğini düşünüyordun. Yeni bir bakanın göreve başladıktan sonraki ilk inceleme gezisinde

koşarak onu karşılamaya gitmeyip kendi işine devam ettiğin için, aşırı yağcı bölüm müdürünün bu duruma tepkisi sonucu, bir kasabaya sürülmenden ötürü iktidara karşı duyduğun açlık, muhtemelen her zamankinden daha dayanılmazdı senin için.

Küçükken, annem akıllı olmanın temelinde, kendini ezdirmemek adına dışarıdaki çocuklarla dövüşmenin yattığını savunurken, babam ise bu konuda her zaman anneme şiddetle karşı çıkan mantıklı bir aile reisiydi halbuki.

Şimdi düşünebildiğim bütün bu gerçekleri, doğal olarak o yaşımda algılayamadığım için, babamdaki bu ani değişiklik kafamı allak bullak etmişti. Okuldaki öğretmenlerimden sonra benim bir konuda karar vermemi etkileyecek tek kişi olan babamın bana çıkışması, kafamdaki karışıklığı daha da derinleştirmişti belki de.

Babam mücadele ederken kullanmam gereken yöntemleri açıklamadığı gibi, böyle bir mücadeleye girip girmemem konusunda beni kararsız bırakmıştı. Babamın bu konuyla ilgili adil olmadığını düşündüğüm yaklaşımı kafamı daha da karıştırmıştı.

Her şeye rağmen ben, öyle davranan babamın öğüdünü elimden geldiğince iyi algıladığım kanısındaydım. Ertesi gün okula gider gitmez başkan olabilme ihtimallerini düşünmeye başlamıştım. Aslına bakılırsa, babamın öğüdü doğrultusunda hareket etmem imkânsız görünüyordu. Öncelikle başkanlık seçimi, her dönem bir defa yapılan Seul'deki okullardan farklı olarak, bu okulda gelecek yıl bahar döneminde yapılacaktı. Yine o zamanlar sınıfın nasıl bölüneceği bilinmediğinden, seçim için hazırlık yapsam da beşinci sınıfa geçince bu seçimde başarılı olma ihtimalim pek yoktu.

Kazandığımı farz edelim. Seçime kadarki dönemde diğer çocuklar gibi onursuzca davranmaya itileceğim düşüncesi kâbus gibi geliyordu bana. Kaldı ki Sokde Om da be-

nim gelecek yılki seçimlere rahatça hazırlık yapmama izin vermezdi.

Her ne kadar bu mücadele benim teslim olmam ve boyun eğmemle bitecek olsa da, okula geldiğimin ilk günü yaşadığım o küçük çatışma, kesinlikle Sokde Om'a karşı belli bir mesafe koyma duygusunu içimde uyandırmaya yetmişti. Sokde, ilk günkü zaferime inanamadığı için mi bilmem, ertesi gün beni tekrar denemek istemişti. Yine, öğle yemeği saatinde ben hızlı hızlı beslenme çantamın kapağını açarken ön sırada oturan bir çocuk bana bakarak:

– Bugün su getirme sırası sende. Sokde Om'un suyunu getirdikten sonra yemeğini ye, dedi.

– Ne?

Farkında olmadan sesimi yükseltmiştim. Çocuk korkuyla Sokde'ye bakıp alay edermiş gibi bana karşılık vermişti.

– Sağır mısın oğlum? Sınıf başkanımızın boğazının kurumaması için bir bardak su getir dedim sana. Bugün senin sıran.

– O sırayı kim belirledi? Neden biz sınıf başkanına su getirip sunmalıyız ki? Sınıf başkanı öğretmen mi? Onun eli ayağı yok mu?

Ben daha da heyecanlanarak bu şekilde yüksek sesle karşılık vermiştim. Seul'de bu tarz bir emir, en korkunç hakaretten sayılırdı. O an küfür etmemiş olmam bile bana göre yeterince sabrettiğimin bir göstergesiydi. Bu itirazım karşısında bana emreden çocuk tereddüt yaşarken, aniden arkadan Sokde Om'un sesi, beni tehdit edercesine yükseldi.

– Hey! Byongte Han. Fazla konuşma da bir bardak su getir bana.

– Olmaz, getiremem.

Bütün soğukkanlılığımla onun bu isteğini reddetmiştim. Çoktan sinirleneceğim kadar sinirlenmiştim zaten. Bu yüzden Sokde Om gözüme gözükmemişti bile. Ben öyle

cevap verince o da sertçe beslenme çantasını kapatarak korkunç bir surat ifadesiyle bana yaklaştı ve:

– Ulan bu küçük herifin icabına bakmak lazım, dedi.

Sokde, gözlerini dikerek tehditler savurup bana gözdağı vermeye çalışırken yumruğunu da havaya kaldırmış, bağırıyordu.

– Çabuk kalk! Gidip su getirmezsen görürsün gününü.

Sokde bilek gücüyle ona boyun eğmemi sağlamayı kafasına koymuş gibiydi. Bir anda koca bir yumruk yiyeceğim kaygısıyla o korkunç güç karşısında aniden irkilerek doğruldum. Ancak her şeye rağmen bir tek o emri yerine getiremezdim. Bir süre oyalandıktan sonra birden aklıma iyi bir fikir geldi.

– Pekâlâ. O zaman önce sınıf öğretmenine gidip bir sorayım. Sınıf başkanına diğer öğrencilerin su getirme zorunluluğu var mı diye.

Ben böyle söyledikten sonra kendime güvenle yürüdüm. Onun sınıf öğretmenine iyi görünme çabalarını fark ettiğim için bu şekilde şansımı denemiştim. Söylediklerim Sokde Om'un üzerinde beklemediğim bir etki yaratmıştı.

– Dur!

Ben daha birkaç adım bile atmamışken Sokde arkamdan böyle bağırmıştı. Homurdanır bir ses tonuyla:

– Tamam dur. Senin gibi bir herifin elinden su içmesem de olur, demişti.

Bu olay benim zaferimle sonuçlanmış gibi görünebilirdi, ama önümdeki koca bir dönem boyunca devam edecek yalnız ve yorgun mücadelemin başlangıcıydı aslında.

Muhtemelen, daha önce hiç kimse tarafından reddedilmeyip karşı konulmadan sınıfı egemenliği altında tutmuş olan Sokde, bu şekilde davranmamı çok sevimsiz ve aptalca bulmuştu. O günkü tavrım, basit bir karşı koymanın ötesinde büyük ve önemli bir meydan okuma olarak bile görülmüş olabilirdi. Ayrıca o, eğer istese beni ne şe-

kilde olursa olsun yenecek güce sahipti. Her konuda benden daha güçlüydü. Sınıf başkanı olarak sınıf öğretmenimizin Sokde'ye pek çok yetki vermiş olması, onu en güçlü yumruk yapmıştı.

Buna rağmen Sokde, benim tepkim üzerine yumruklarını savurmak şöyle dursun, doğrudan bana karşı bir düşmanlık bile göstermemişti. Ödev veya sınıf temizliği kontrolü gibi, sınıf öğretmeninden aldığı yetkileri kullanırken dahi beni zor duruma düşürmemişti. Şimdi dönüp baktığımda, insanı korkudan titretecek kadar çocukluktan uzak, değişmeyen ve tek kelimeyle hatasız bir karakterdi.

Yaşadığım bütün kötü olaylar, gördüğüm baskılar, karşılaştığım engeller, bütün bunların hepsi Sokde'nin olmadığı zamanlarda ve ondan uzak yerlerde meydana gelirdi. Sudan bir nedenle bir çocukla kavga etmem ya da sınıftaki diğer çocukların gruplaşarak beni öfkelendirmeleri her zaman Sokde'nin bulunmadığı anlara rastlıyordu. Çocukların nedensizce bana karşı düşmanlıklarını göstererek beni oyunlara almamaları da, kendilcri eğlenceli bir şekilde oynarken yaklaşıp katılmak istediğimde anlamsız surat ifadeleriyle ağızlarını kapayıp suskun kalmaları da hep Sokde yokkendi. Onların bu tür davranışlarının Sokde ile kesinlikle bir bağlantısı vardı; ama o, böyle zamanlarda hiç ortalıklarda görünmezdi.

Yetişkinler için önemsiz görünen, ancak bir çocuğun hayatında büyük yer tutan bazı olaylar vardır. Örneğin, boş bir alana seyyar satıcının gelmesi, bir yerlerde sirk çadırının kurulması, spor sahasında kimi zaman boğa güreşlerinin yapılması, nehir kenarındaki kültür merkezinde bedava film gösterimi gibi. İşte, arkadaşlarım bu tarz etkinlikleri haber vermeyerek beni hep dışlıyorlardı. Dışarıdan bakıldığında bu durumun Sokde'yle pek de alakalı olmadığı sanılabilirdi.

Aksine Sokde, çoğu zaman bana kurtarıcı ya da sorun çözümleyici bir kimlikle yaklaşıyordu. Kavga etmeyi gö-

zümün yemediği bir çocuğun bana sataşmasıyla dövüşmek zorunda kaldığım ve kan ter içinde onunla mücadele ettiğim sırada ortaya çıkarak bizi ayıran hep Sokde'ydi. Dışlanmış bir şekilde kendi kendime dolanıp dururken diğer çocukların oyunlarına beni almaları da hep Sokde'nin olduğu zamanlarda mümkündü.

Tüm bunlara rağmen, nedense içimden bir ses, Sokde'nin bu kadar düşünceli tavırları ve olaylar karşısındaki soğukkanlılığı altında bir şeylerin yattığını söylüyordu. Baştan beri çocukların bana yaptıkları eziyetler ile Sokde'nin bu tarz olayların her cereyan edişinde kurtarıcı kimliğiyle ortaya çıkması arasında garip bir bağ olduğunu sezinleyebiliyordum. Sonuçta tüm bu yaşananların Sokde'nin kendi kuralları içine beni de dahil etmek için planladığı şeytani bir oyun olduğu açıktı. Dolayısıyla bana gösterdiği yardım karşısında kendimi aşağılanmış hissediyor ve ona karşı minnettarlık duyacağıma, aksine yüreğimde garip bir nefret duygusu yükseliyordu. Böyle zamanlarda içimdeki nefret ve düşmanlık kat be kat artıyor, bu da onunla ileride gireceğim mücadelede sabırla başarıya ulaşmam konusunda beni kamçılıyordu.

Uzaktan bakıldığında on iki yaşındaki bir çocuğun bu mücadeleyi fiziksel güçle kazanacağı düşünülebilir. Ancak Sokde'yle olan savaşımda sadece fiziksel güç unsurunun yeterli olamayacağını biliyordum. Sokde'nin boyu benden daha uzundu, üstelik yapılı ve güçlü bir çocuktu. Duyduğum kadarıyla nüfus kaydı geç yapıldığı için bizimle aynı sınıftaydı, ama bizden en az iki-üç yaş büyüktü. Ayrıca, dövüş tekniklerindeki ustalığı da diğer çocuklara göre çok üstündü. Henüz dördüncü sınıfta olduğu halde ortaokuldan birilerini dövecek kadar cesur ve hızlıydı.

Bundan dolayı, ilk izlediğim strateji onun egemenliğindeki çocukları kendi safıma geçirme çabasıydı. Sokde'yi yenebilmemin, özellikle güçlü çocuklarla ekip olduğumuz takdirde mümkün olabileceği düşüncesiyle, arka sıralarda

oturan birkaç iri yarı çocuğu kendi yanıma çekmeyi planlamıştım. Ancak bu planım istediğim gibi gerçekleşmedi. Annemden azar işiterek zar zor aldığım harçlıklarla çocukların geçici olarak ilgisini çekebilmiştim, ama onları Sokde'den ayırmayı başaramamıştım. Bana bir nebze ilgi gösterseler de Sokde'nin baskısı yüzünden korkuya kapılıyorlar ve benden uzaklaşıyorlardı. Çocuklar sanki Sokde'ye karşı içgüdüsel bir korku besliyor gibiydiler.

Şimdi düşündüğümde, o zamanki başarısızlığımın nedeni, sadece Sokde'nin liderlik gücünün baskısı altında kalmam değil, bazı konularda hatalar yapmamdı. Küçük bir çocuk dahi olsa, adalet ve özgürlüğe duyulan özlem büyüklerin duygularıyla hemen hemen benzerlik taşır. Yani büyükler kadar çocuklar da adalet ve özgürlüğe düşkün olurlar, diye düşünüyorum. Benim en büyük hatalarımdan bir tanesi, çocukları ikna ederken kullandığım yöntemdi. Çocukları mantıklı bir şekilde uyararak ikna edeceğim yerde, hırslarıma yenik düştüğüm için onları parayla satın almaya çalışmıştım. Üstelik bu davranışım, büyüklerin dünyasındaki düşük seviyeli ve kurnazca politik oyunlara benziyordu.

Fakat Sokde'yle olan bu mücadelemde benim için en büyük yenilgi, kendime güvendiğim, derslerdeki başarım konusundaydı. Onunla bir mücadeleye girmeye karar verdiğim anda, derslerde göstereceğim başarıyla onu kâğıt gibi ezebileceğimi düşünmüştüm. Bir ay öncesinden dönemin ilk yazılılarının nisanın ortasında yapılacağı açıklanmıştı ve böylelikle elime iyi bir fırsat geçecekti.

Böyle düşünmemin elbette ki bir nedeni vardı. Seul'deki okulumda birincilik zordu, ancak geldiğim bu okulda derecceye girmek pek de imkânsız görünmüyordu. Üstelik Sokde, o kadar da çalışkan birine benzemiyordu.

İlk görüşte insanların fiziksel mi yoksa zekâ yönünden mi kuvvetli olduklarına yönelik tahmin yürütme alışkanlığım vardır. Bu alışkanlığın o zamanlardan kalma olduğunu şimdi bunları düşününce anlıyorum.

Yazılıların başlamasını günleri sayarak dört gözle beklemiştim. Ne var ki sınav sonuçları benim tahminimden çok farklıydı. Şaşırtıcı bir şekilde Sokde, yüz üzerinden doksan sekiz buçukluk bir ortalamayla sınıfın, hatta okulun en başarılı öğrencisi olmuştu. Ben yüz üzerinden doksan iki buçukluk bir ortalamayla ikinci olmuştum, ama okul çapında ilk ona bile girememiştim. Bilek gücü kadar olmasa da derslerde de Sokde beni alt etmişti. Bu kesin sonuç karşısında kızsam da, üzülsem de elimden gelen bir şey yoktu. Yine de anlam veremediğim garip bir hırsla sonu belli olmayan bu mücadeleye devam etmiştim. Bilek gücünde de, çocukları kendi safıma çekmekte de, ders konusunda da Sokde'ye yenildiğim halde onu alt etmek için zayıf yönlerini araştırmaya devam ettim. Özellikle onun çocuklara yaptığı baskıları izliyordum. Büyüklerin bu tür mücadelelerde son çare olarak kullandıkları adice ve alçakça metotları ben ta o zamanlar keşfetmiştim.

Sokde'nin kötü davranışlarını araştırıp ortaya çıkartmak istememin nedeni, onu sınıf öğretmeninin gözünden düşürmekti. Bu kadar kendine güvenip birçok konuda güç sahibi olmasının altında, sınıf öğretmeninin ona güvenmesinin de büyük payı olduğunu anlamıştım. Temizlik ve ödev kontrolünün yanı sıra ceza verme yetkisini bile Sokde'ye teslim eden sınıf öğretmeninin sınırsız güveni, onun bu şiddetine yasal bir ortam hazırlamış, bu kadar güçlü bir şekilde bizim üzerimizde hâkimiyet kurmasını kolaylaştırmıştı. O zaman yaşım küçük olduğu için olayları ayrıntılı bir şekilde yorumlayıp açıklamam zor olsa bile, yine de olan biteni anlayacak kadar aklımı ve mantığımı kullanabiliyordum.

Ne var ki bu da çok kolay olmuyordu. Sınıfın içinde bulunduğu karanlık ortama, çocukların yüzlerine yansıyan o korku ve kaygıya uzaktan bakıldığında, aslında Sokde'nin haksız yere uyguladığı eziyetlerin suç unsuru taşıyan kanıtları apaçık ortadaydı. Böyle olduğu halde neden-

se bir türlü somut bir kanıt yakalayamamıştım. Bu yüzden de planım, tahmin ettiğim kadar kolay gerçekleşmeyecek gibi görünüyordu. Sokde, çocuklara dayak da atsa, eziyet de etse bu davranışı öğretmen tarafından her zaman hoş karşılanıyordu. Sınıftaki çocukların beslenme çantasında getirdiği yiyecekleri karşılıksız aldığı zaman da sanki çocuklar gönüllü olarak onunla yemeklerini paylaşıyorlarmış gibi bir ortam yaratılıyordu.

Sokde'yi gözlemlemelerim sonucunda anlamıştım ki sınıf öğretmenimizin ona güvenmekten başka çaresi de yok gibiydi. Bunun nedeni, Sokde'ye öğretmenimiz tarafından düzeni sağlaması için emanet edilen sınıfın, diğer sınıflarla kıyaslandığında her konuda örnek olmasıydı. Sokde'nin öğrenciler üzerindeki yaptırım gücü, nöbetçi öğretmenler ve üst sınıf başkanlarının düzenli olarak uyguladıkları teftişlerden çok daha etkiliydi. O, sınıfımızdaki çocukların hem abur cubur yemelerine engel olabiliyor hem de bunun dışındaki ufak tefek kuralları çiğnemelerini önleyebiliyordu. Sınıfımızın temizliğinden bile Sokde sorumluydu ve bu görevi o kadar iyi yerine getiriyordu ki her zaman sınıfımız diğer sınıflardan daha temiz olurdu. Üstelik saksılardaki çiçekler dahi diğer sınıflardakinden daha canlıydı. Yine, fen bilgisi dersi içerisinde Sokde'nin denetimiyle yürütülen bitki yetiştirme projesi okul genelinde en başarılı sonuca ulaşmıştı. Okul tarafından sınıfımıza tahsis edilen malzemeler de Sokde'nin tutumlu olması nedeniyle diğer sınıflara kıyasla daha uzun ömürlü oluyordu. Bunların dışında, sınıfımızın duvarları değerli resim çerçeveleriyle dolup taşmıştı. Onun yönetimindeki spor takımımız, okul çapındaki yarışmalarda birinciliği elde etmişti.

Tıpkı büyüklerimizin sözle halledemedikleri birtakım işleri paranın yaptırım gücüyle halletmeleri gibi, Sokde de onlardan örnek alarak bunu iş yapmak istemeyen çocukların üzerinde uyguluyor, onlardan zorla para alıyor ve bu sayede de okuldaki diğer öğretmenlerin yaptıramadığı işle-

ri çabucak hallediyordu. Pek önemli bir konu gibi görünmese de Sokde'nin otoritesi sayesinde en azından sınıfımızdaki çocuklar diğer sınıflardan dayak yemiyorlardı, bu da sınıf öğretmenimizin işini kolaylaştırıyordu.

Her ne kadar ümitsiz bir mücadelenin içinde olduğumu bilsem de, buna rağmen içimde yükselen tuhaf bir isyan ateşi, yola devam etmem konusunda beni tetikliyordu. Tüm dikkatimi Sokde üzerine yoğunlaştırarak onu inceliyor ve onun açıklarıyla zayıf noktalarını yakalamaya çalışıyordum.

Bu okula geleli hemen hemen üç ay olmuştu. Geçen süre içinde Sokde'ye karşı yürüttüğüm çeşitli direnişler çocukların aracılığıyla onun kulağına gitmiş olmalıydı, ama bugün bile düşündüğümde anlam veremediğim bir tek şey vardı ki o da Sokde'nin bana karşı olan tavırlarıydı. Sokde'nin benim bu direnişime karşı vurdumduymazlığı, yani tamamıyla duyarsız olması çok tuhafıma gidiyordu. Sokde beni sevmediğini gösteren bir tavır takınmak şöyle dursun, bana karşı kızgın olduğunu ifade eden tek bir davranış bile sergilemiyordu. Ondaki bu sabır o kadar anormaldi ki bizden iki-üç yaş büyük olduğu için olgunluğundan kaynaklanan bir sabra benzemiyordu bu. Az önce bahsettiğim isyan ateşi içimde olmasaydı belki de ona çoktan boyun eğmiş olacaktım.

Uzun bir bekleyiş sonucu nihayet onun açığını yakalamayı başardığımı düşünüyordum. Okul yolunun kenarında akan derenin etrafındaki akasya çiçeklerinin bembeyaz açtığı bir gündü. Sanıyorum haziranın başlarıydı. Sınıf arkadaşlarımızdan çamaşırcının oğlu olan Byongco Yun, bir gün elinde çok ilgi çekici bir şeyle çocuklara hava atmıştı. Elinde altın kaplama, yuvarlak, pahalı bir çakmak vardı. Bu çakmağı gören diğer çocukların, gürültüyle çakmağı elden ele dolaştırmaya başladıkları anda, Sokde içeri girip Byongco Yun'a elini uzatarak:

– Elindekini bir ver bakalım, dedi.

O ana kadar kıkırdayarak çakmakla oynayan çocuklar, Sokde içeri girince bir anda susup çakmağı Sokde'ye verdiler.

Bir süre çakmağı inceleyen Sokde, donuk bir şekilde Byongco'ya sordu:

– Bu, kimin?

– Babamın, diye cevap veren Byongco'nun, Sokde'nin ses tonundan ürktüğü anlaşılıyordu.

Sokde de ses tonunu biraz alçaltarak:

– Baban mı verdi? diye sordu.

– Hayır. Öylesine alıp geldim.

– Çakmağı buraya getirdiğinden evdekilerin haberi var mı?

– Kardeşimden başka kimsenin haberi yok.

Bunun üzerine Sokde, belli belirsiz gülümsemeyle bir kez daha çakmağı inceledikten sonra, yanında sinmiş bir halde duran Byongco'ya:

– Ooo, bu çok güzelmiş be, dedi.

Baştan beri dikkatle olan biteni seyrederken Sokde'nin bu sözü karşısında birden heyecanlanıvermiştim. O zamana kadarki gözlemlerime göre Sokde'nin bu sözü, normal bir iltifattan çok çocuğun çakmağına sahip olmayı ima ediyordu. Çünkü Sokde çocukların eşyaları arasında gözüne kestirdiği bir şey görünce bu sözleri kullanarak onların mallarına el koyardı. Sokde genellikle bu ifadeyi kullandığında çocuklar hiç direnmeden ona eşyalarını verirdi; ancak aralarında eşyalarını verme konusunda direnenler çıktığında da Sokde yanlış anlaşılmasın diye:

– Onu biraz ödünç versene, derdi.

Bu sözün altında "Bunu bana ver lan!" anlamı yatıyordu. Böylelikle çocukların eşyalarına zorla sahip olmak yerine onların rızasıyla ödünç almış görüntüsü ortaya çıkardı. Öyle olunca da kimse ona karşı sesini çıkartamazdı. Daha önce ben, Sokde'nin çocuklardan eşyalarını bu şekilde imalı sözlerle istemesini, onların eşyalarına el koymak

olarak algılamamıştım. Ancak o gün Sokde çocuğun çakmağını isterken sözlerini o kadar açık ve dolaysız bir biçimde sarf etmişti ki onun çocukların mallarına sahip çıkma hırsı böylelikle apaçık biçimde gözler önüne serilmişti.

Tahmin ettiğim gibi Byongco, her şeyi göze alarak Sokde'ye ağlamaklı bir ses tonuyla karşı çıktı.

– Onu bana geri ver. Babam eve dönmeden yerine koymalıyım.

– Baban nereye gitti ki?

Byongco'nun uzattığı eline bakıp bakmadığı anlaşılmayan Sokde, merakla sormuştu.

– Seul'e, yarın dönecek.

Sokde, "Ooo, öyle mi?" diye kelimenin sonunu uzatarak bir kez daha çakmağı incelerken, aklına ne geldiyse, birden benim olduğum tarafa baktı. Sokde'nin bu ani davranışı üzerine afallamış, korkmuştum. Her zaman Sokde'nin açığını yakalamak için onu izlediğimden şüphelendiğini düşünerek ve bu davranışımdan ötürü bana kızacağı hissine kapılarak ürpermiştim. Neyse ki korktuğum gibi olmamıştı. Tahminlerimin aksine, Sokde çakmağı umursamaz yüz ifadesiyle Byongco'ya uzatıp:

– Neyse o zaman. Sadece biraz ödünç almak istemiştim, diyerek geri vermişti. Sokde'nin çakmaktan bu kadar kolay vazgeçmesi doğrusu beni hayal kırıklığına uğratmıştı. Çakmağı eline alıp evire çevire inceleyen Sokde'nin, ona sahip olma hırsı gözlerinden okunuyordu; fakat aniden kendisini kontrol ederek çakmağı almaktan vazgeçmesi beni yine ürkütmüştü.

Ancak sonuç hiç de öyle olmamıştı. O gün ders bitiminde eve giderken okuldan gürültü patırtı içerisinde çıkan çocukların birkaç adım gerisinde, sabahkinden farklı, kaygı dolu yüz ifadesiyle omuzları çökmüş ve bitkin bir halde yürüyen Byongco'yu o halde görünce, bir şeylerin ters gittiğini anlamıştım.

Aynı mahallede yaşadığımız için onunla beraber yürüsek de olur diye düşünmüştüm, ama Sokde'nin bir yerlerde saklanarak bizi gözetlediği hissine kapıldığımdan, geriden onu takip etmeyi tercih ettim. O sırada okuldan çıkan çocukların hepsi kendi mahallelerine dağılmışlardı. Byongco yolda tek başına kaldığı an, adımlarımı hızlandırıp arkasından,

– Hey! Byongco Yun, diye bağırdım.

Dalgın dalgın bir şeyler düşünerek yolda yürüyen Byongco, sesimi duyunca şaşkınlıkla geri döndü.

– Sonunda Sokde'ye çakmağı kaptırdın değil mi? diyerek ona konuşma fırsatı vermeden sorduğum an, Byongco şöyle bir etrafı kolaçan ettikten sonra kısık bir sesle,

– Kaptırmadım, sadece ödünç verdim, dedi.

– İşte o kaptırmak değil mi, bal gibi kaptırmışsın oğlum. Üstelik baban da yarın dönecekmiş. Şimdi babana ne diyeceksin?

– Kardeşime hiçbir şey söylememesini tembih ederim olur biter.

– O zaman babanın çakmağını çalıp Sokde'ye öylece hediye olarak mı sunacaksın?

– .....

– Baban, o kadar değerli bir çakmağın kaybolduğunu görünce sessiz kalır mı sence?

Ben bunları söyleyince Byongco'nun yüzü bir kat daha asıldı.

– Aslında ben de bu konuda kaygılanmıyor değilim. O çakmağı babama Japonya'daki amcam hediye etmişti.

Nihayet Byongco bu şekilde bana içini dökmüş ve derin bir iç çekerek eklemişti.

– Fakat ne yapabilirim ki? Çakmağı isteyen Sokde...

– Hani ödünç vermiştin? Ödünç verdiysen geri almayı da bilmelisin.

Sokde'ye karşı bu kadar kolay pes etmesi canımı sıktığı için Byongco'yu kışkırtmaya çalışmıştım. Ancak o kendi

kaygılarına kapıldığından benim kışkırtmalarımı bile hissetmemişçesine soruma cevap verdi.

– Çakmağı bana geri vermeyecek ki, dedi.

– Öyle mi? O zaman o ödünç vermek değil ki. Sen çakmağı resmen kaptırmışsın.

– .....

– En iyisi, öğretmenimize bu durumu söylemen. Hem babandan azar işitmenden daha iyi değil mi?

– Işte o olmaz.

Byongco'nun sesi birden yükselmişti. Bu önerimi kafasını iki yana hızla sallayarak şiddetle reddetmesi anlaşılır gibi değildi. Bir kez daha, buradaki çocukların psikolojik durumlarına anlam veremediğim bir olayla karşı karşıya kalmıştım.

– Sokde'den bu kadar çok mu korkuyorsun?

Çocukların Sokde'den neden korktuklarını anlayabilmek için iyi bir fırsat yakaladığımı düşünerek Byongco'nun üzerine gitmiştim. Fakat bu çabam da sonuç vermedi. Bu sorum karşısında gururu incinen Byongco'nun yüzü kıpkırmızı kesilmişti; ancak bana verdiği kesin ve net cevap hiç de mahcup olmuş birininki gibi değildi.

– Sen anlayamazsın, anlayamadığın için de sus!

Bana böyle karşılık verdikten sonra arkasını dönüp yürümeye başlamıştı. Ben de tüm inadımla onu takip ederek çakmağı Sokde'ye kaptırdığını ağzından almayı başarmıştım.

Böylelikle bu girişimim tamamıyla sonuçsuz kalmış sayılmazdı. Sokde'nin çocuklar üzerindeki baskılarına yönelik kanıt arayan benim için bu, çok önemli bir malzeme olmuştu.

Ertesi gün okula gider gitmez, öğretmenler odasına koşarak sınıf öğretmenimizi bulup hiç de kötü bir iş yapıyormuş hissine kapılmadan Byongco'nun başına gelen bu durumu ve o zamana kadar görüp duyduğum buna benzer bütün olayları eksiksiz anlattım. Seul'den gelen bir öğrenci

olarak, öğretmenimin karşısında bütün zekâmı sergilediğimi düşünmüştüm. Sınıf öğretmenimizin tepkisi hiç de beklediğim gibi olmamıştı maalesef.

– Ne diyorsun sen? Bu söylediklerinin doğru olduğundan emin misin?

Bunu soran sınıf öğretmenimizin yüzünden bıkkınlık okunuyordu. Öğretmenin bu tepkisine içerlediğim için Sokde'nin bütün hatalarını anlatmaya başladım. Fakat sınıf öğretmenim anlattıklarımı ciddiye alarak dinlememiş ve:

– Tamam anladım. Sen şimdi sınıfa dön. Ben bu konuyu araştırırım, diyerek kızgın bir ses tonuyla beni yanından kovmuştu.

Sınıf öğretmenimizin bu şekildeki tepkisi bana çok garip gelmişti. Buna rağmen bu olayı araştıracağım dediği için biraz olsun ümitlenerek dersin başlamasını bekledim. Sabahki derslerin başlamasına az bir süre kala kendi kendimize çalıştığımız etüt saatinde, okulda öğretmenlerin işlerine yardım eden bir çocuk, arka kapıdan sınıfa girip Sokde'yi eliyle çağırarak alçak sesle bir şeyler anlattı. Bu çocuk, yaklaşık iki yıl önce mezun olduktan sonra okulda kalıp öğretmenlerin getir götür işlerini yapanlardan birisi olmuştu. Onu görünce birdenbire huzursuz olmuştum. Bu huzursuzluğumun nedeni, öğretmenler odasında sınıf öğretmenimize Sokde'nin yaptığı işleri şikâyet ederken onun yakınımızdaki fotokopi makinesinin önünde bir şeyleri çoğaltıyor olmasıydı.

Tahmin ettiğim gibi, gelip yerine oturan Sokde, bir süre düşündükten sonra cebinden çakmağı çıkararak Byongco'ya yöneldi.

– Baban bugün geliyordu değil mi? Al bunu babana geri ver, diyerek çakmağı Byongco'ya veren Sokde, sesini bir kat daha yükselterek ekledi:

– Belki bir dikkatsizlik sonucu yangın çıkarabilirsin kaygısıyla bir süre bunu senden almıştım. Çocuklar böyle tehlikeli şeylerle oynamamalı.

Sınıftaki çocukların hepsinin duyabileceği yükseklikte bir ses tonuyla söylemişti bu sözleri. İlk başta şaşkınlık ve kaygı içerisindeki Byongco'nun yüzü birden aydınlanıvermişti.

Bu olayın üzerinden daha beş dakika bile geçmemişti ki sınıf öğretmenimiz her zamankinden daha katı bir suratla sınıfa girdi.

– Sokde Om, diyerek öğretmenimiz sınıfa girer girmez Sokde'yi çağırdı. Sokde hiçbir şey olmamış gibi gayet sakin bir şekilde ayağa kalktı.

Bunun üzerine öğretmenimiz, Sokde'ye doğru elini uzatarak çakmağı kendisine getirmesini söyledi. Sokde, öğretmenimizi anlamamış gibi:

– Efendim? dedi.

Öğretmen:

– Byongco'nun babasının çakmağından bahsediyorum, deyince yüz ifadesinde hiçbir değişiklik olmadan:

– Çakmağın tehlikeli olduğunu düşündüğüm için almıştım, ama çoktan ona geri verdim, diye karşılık verdi.

– Ne dedin? diye şaşkınlık içerisinde tepki veren sınıf öğretmenimiz, kızgınlıkla bana baktıktan sonra emin olabilmek için Byongco'ya seslendi.

– Sokde'nin söyledikleri doğru mu? Çakmak nerede?

– Bende öğretmenim.

Ben bu söz karşında neye uğradığımı şaşırmıştım. Bir anda tersine dönen bu olayın şaşkınlığını yaşarken sınıf öğretmenimiz beni çağırdı.

– Bu ne biçim bir durum, neler oluyor?

Sınıf öğretmenimizin bu sözü bir sorudan çok, bu olayı sorgulamak amacını taşıyan bir azarlama niteliğindeydi.

Ben aniden ayağa fırlayarak:

– Az önce geri verdi öğretmenim... diye kendimi savunmaya çalıştım.

Öğretmenimiz bana inanmadığını ifade edercesine, titrek bir ses tonuyla:

– Kes sesini, böyle incir çekirdeğini doldurmayacak şeylerle uğraşmayı bırak!

Sınıf öğretmenimiz böylelikle bana konuşma fırsatı vermeden lafı ağzıma tıkmıştı.

Aslında ben, az önce öğretmenler odasında çalışan yardımcı çocuğun tüm konuştuklarımıza kulak misafiri olup bunları Sokde'ye sessizce anlatarak onu uyardığını öğretmenime söylemek istemiştim, ama ne yazık ki bu gerçek içimde kalmıştı. Gerçi bu çocuğun Sokde'ye öğretmenler odasında geçen konuşmalarımızı aktardığına dair herhangi bir kanıt da yoktu elimde. O an, sınıf öğretmenimiz beni bırakıp sınıftaki bütün çocuklara yönelerek:

– Sokde'nin size eziyet ettiği doğru mu? Aranızda onun baskısına maruz kalanınız var mı? diye sordu.

Öğretmenimiz, hazır Sokde'yle ilgili bir olay yaşanmışken bu vesileyle onu haklı çıkartıp durumu geçiştirmeye çalışan bir tavır sergilemişti. Çocuklar bir an, bu olay karşısında donakalmışlardı. Çocukların yüzlerine yansıyan korkuyu gören sınıf öğretmenimiz, ses tonunu biraz daha yumuşatarak çocuklara tekrar sordu.

– Hadi çekinmeden söyleyin. Sokde size hiç baskı yapıyor mu? Kişisel eşyalarınıza istemediğiniz halde el koyup haksız yere size dayak atıyor mu? Böyle olaylara maruz kalanınız varsa söylesin. Şimdi bu durumu açığa çıkaralım hep beraber.

Ancak parmak kaldırıp ayağa kalkarak konuşma cesaretinde bulunmak şöyle dursun, söz istemeye niyetlenen biri bile çıkmamıştı. Öğretmenimiz, vicdanının rahatlatacak bir tavırla, çocuklara bir kez daha sordu:

– Kimse yok mu? Duyduğum kadarıyla Sokde tarafından taciz edilen çocukların sayısı hiç de az değilmiş.

Sokde'nin etrafında oturan çocuklar başta olmak üzere sınıfın yarıdan fazlası:

– Yok, diye bağırmıştı.

Sınıf öğretmenimiz bir kat daha rahatlamış bir yüz ifadesiyle, olayı kesin olarak sonuçlandırmak için sorusunu tekrarladı.

– Gerçekten öyle bir olay yok mu?

– Evet, yok.

Bu sefer ben ve Sokde'nin dışındaki bütün çocuklar hep bir ağızdan yüksek sesle cevap vermişlerdi.

– Tamam anlaşıldı, o zaman dersimize başlayabiliriz.

Sınıf öğretmenimiz, baştan beri olacakların böyle sonuçlanacağını tahmin etmişçesine olayı noktalamış ve yoklama yapmaya başlamıştı. Ancak sadece Sokde ve diğer çocuklara inanan öğretmenimizin, beni çocukların önünde tahtaya kaldırıp azarlamaması bile büyük şanstı o an için.

Yoklamanın hemen arkasından ders başlamıştı; ama akıl erdiremediğim şekilde olayların tersine dönüşü kafamı allak bullak ettiği için, öğretmenimizin söyledikleri doğal olarak bir kulağımdan girip diğer kulağımdan çıkıyordu. Bu olayın üzerine Sokde'nin kendine güveni bir kat daha artmış ve öğretmenimizin sorduğu her soruya kendinden emin bir ses tonuyla cevap vermeye başlamıştı. Bütün ders boyunca kulaklarımda çınlayan tek şey Sokde'nin bu kibirli sesiydi. Ders bittikten sonra öğretmenin şu sözleri beni kendime getirdi.

– Byonte Han, hemen öğretmenler odasına gel!

Öğretmen sakin bir tavırla, ki bu tavrı takınmak için hayli uğraşmış gibiydi, böyle söyleyerek sınıftan çıkmıştı. Her nedense arkasından bakıldığında beni azarlıyor gibiydi. Ben kurulmuş bir robot gibi yerimden kalkarak onu takip etmeye koyulmuştum bile.

– Anlaşılan sen tam bir ispiyoncuymuşsun....

Etki altında kalan öğretmenimin bu kin dolu sözleri kulaklarımda yankılanmıştı.

– Başkasının hatalarını büyüklere şikâyet etmek iyi değildir. Üstelik sen bu konuda yalan da söyledin.

Öğretmenimiz sinirini yatıştırmak için sigarasından tam derin bir nefes çektiği anda içeri girmiştim ve onun bu ithamlarına maruz kalmıştım. Donakaldığım için öğretmenime karşılık verememiştim. Nutkum tutulunca da öğretmenim, doğal olarak benim hatamı kabul ettiğimi düşünerek itham dolu konuşmasına devam etmişti.

– Seul'den gelmen ve derslerinin de iyi olması nedeniyle senden beklentilerim çoktu. Ne yazık ki bu olaydan sonra büyük bir hayal kırıklığına uğradım. İki yıldır bu sınıfın öğretmenliğini yapıyorum, şimdiye kadar böyle bir şeyle karşılaşmamıştım. Sınıftaki saf ve temiz çocuklar sana benzeyecek diye korkuyorum.

Zaten sınıftan çıkarken çocukların nefret dolu bakışları ve alaylı fısıldaşmaları yüzünden yerin dibine girmiştim. Bunun üzerine bir de sınıf öğretmenimizin beni acımasızca yargılaması yüzünden o anda çığlık çığlığa bağırmak gelmişti içimden. Fakat böyle bir olayın yaşanması benim kendimi toparlamama yardımcı olmuştu. Bu sayede sonu belli olmayan mücadeleme erken başlamış oluyordum. Artık ok yaydan çıkmıştı. Bir şekilde, olayların gerçek yüzünü öğretmenime anlatmazsam işim bitikti. Sanki düşman askerlerinin eline esir düşmüş birinin ruh haliyle kendimi toparlayıp şöyle bir silkelendikten sonra, öğretmenime olayın gerçek yüzünü anlatmaya çalıştım.

– Öğretmenim, size anlattıklarımı, burada ayak işlerini yapan çocuk sınıfa giderek Sokde'ye gizlice söyledi. Sokde de bunları duyduktan sonra siz sınıfa girmeden hemen önce...

Sınıfta öğretmene söyleyemediklerim aklıma gelince bu şekilde kekelemiştim.

– Öyleyse bütün çocuklar neden seslerini çıkartmadılar? Altmış çocuğun hepsi de hep bir ağızdan herhangi bir baskıya maruz kalmadıklarını söylediler ya...

Sınıf öğretmenimiz olayın gerçek yüzünü görmesi ve benim bu konuda ne kadar haklı olduğumu anlayabilmesi

için uğraşmama aldırmadan, üzerime gelmeye devam ediyordu. Ancak daha önce de bahsettiğim gibi, ölümü bile göze almışçasına kendimi savunmaya devam ettim.

– Çocuklar Sokde'den korktukları için öyle davrandılar.

– Zaten ben de öyle olabileceğini tahmin ederek birkaç kez üzerine basa basa sordum ya...

– Fakat Sokde'nin olduğu bir yerde... Nasıl?...

– Bu durumda çocuklar benden çok Sokde'den mi korkuyorlar, diyorsun?

O anda kafamda bir şimşek çaktı ve aklıma iyi bir fikir geldi.

– Sokde'nin olmadığı bir yerde çocuklarla teke tek konuşabilirsiniz. Ya da isim yazdırmadan Sokde'yle ilgili bütün gerçekleri bir kâğıda döktürebilirsiniz. Bu şekilde yaptığınız takdirde Sokde'yle ilgili tüm gerçeklerin su yüzüne çıkacağından eminim.

Düşüncelerimi nihayet, kendimden emin biçimde öğretmenime ifade edebilmiştim. Odada bulunan diğer öğretmenler de tuhaf bir şeyler olduğu hissine kapılarak gizliden gizliye bizi seyrediyorlardı.

Öğretmenime Sokde'yle ilgili gerçekleri ortaya çıkartmak için öğrencilerin kimliklerini gizleyerek yapılacak bir kamuoyu yoklaması fikrini bu kadar kendime güvenerek vermemin nedeni, bu yönteme Seul'deki öğretmenlerimin sık sık başvurmalarıydı. Bu yöntem sayesinde çözümü tamamıyla imkânsız görünen sorunlar bile çözülebilirdi. Mesela, nedeni bilinmeden kaybolan bir eşyayı ararken bu yöntem uygulandığında, o eşyanın çalındığı mı yoksa gerçekten kayıp mı olduğu kolaylıkla ortaya çıkardı.

Öğretmen, saçmaladığımı düşünerek odadaki diğer öğretmenlere dönüp baktıktan sonra:

– Şimdi de altmış kişinin hepsini ispiyoncu mu yapmaya çalışıyorsun?

Oradaki diğer bir öğretmen de bana yan yan bakarak sınıf öğretmenimizle hemfikir olduğunu şu şekilde ifade etmişti.

– Seul'deki öğretmenler çocuklara üzerlerine vazife olmayan işleri yaptırmışlar, anlaşılır gibi değil gerçekten...

Öğretmenime söylediğim bu yöntemin, diğer öğretmenler tarafından yanlış yorumlanmasına anlam verememiştim. Oradaki öğretmenler, Sokde'ye o kadar kayıtsız şartsız inanıyorlardı ki onları ikna çabalarım nafileydi. Söylediğim her şeye önyargıyla yaklaşmalarına içerlemiş ve haksızlığa uğradığım hissine kapılmıştım. Bir anda boğazım düğümlenerek oracıkta hüngür hüngür ağlamaya başladım.

Ağlamamın nedeni, kesinlikle öğretmenlerime duygu sömürüsü yapmak değildi; ancak gözyaşlarım öğretmenlerimin üzerinde hiç de tahmin etmediğim bir etki yaratmıştı. Hıçkırıklara boğulduğum an, sınıf öğretmenimiz bana acır gözlerle bakmıştı. Bir süre bu şekilde bana baktıktan sonra, masanın kenarında sigarasını söndürerek alçak sesle:

– Pekâlâ Byongte Han, bir de senin söylediklerini yapalım bakalım. Artık sınıfına dön.

Nihayet bir nebze de olsa öğretmenim durumun ciddiyetini anlamış bir ifadeyle, bana böyle demişti.

Zayıf görünmek istemediğim için gözyaşlarımı iz kalmayacak şekilde silip sınıfa girdiğimde sınıfın havası çok tuhaf gelmişti. Çocukların gürültü patırtıyla oradan oraya koşabilecekleri teneffüs saati olmasına rağmen sınıfın içi bir araştırma dersi yapılıyormuş gibi sessiz ve sakindi. Bu alışılmadık sınıf atmosferinde çocukların bakışlarının toplandığı yere bakınca, kürsüde Sokde'nin olduğunu görmüştüm. Az öncesine kadar neler anlattığını bilmiyordum, ama sınıfa ben girer girmez çocuklara bakarak yumruğunu havaya kaldırıp sallamıştı. "Hepiniz anladınız değil mi?" dermiş gibiydi sanki.

Sonraki derste öğretmenimiz, ders yapmaktan vazgeçerek sınav kâğıdı büyüklüğünde bir deste beyaz kâğıtla sınıfa girdi. Ardından Sokde sınıf başkanı olarak öğretmenin sınıfa girişini öğrencilere duyurma faslını bitirir bitirmez, öğretmen Sokde'yi yanına çağırdı.

– Sınıf başkanı, sen öğretmenler odasına git bakalım. Masamın üzerinde öğrencilerin bu ay ne kadar para biriktirdiklerini gösterir bir çizelge var. Sen ona devam et.[5]

Sokde sınıftan çıktıktan sonra, öğretmenimizin çocuklara hitabı, az önceki dersten tamamıyla farklıydı.

– Bu ders saatinde sizinle halletmemiz gereken konu, Sokde meselesi çocuklar. Düşündüm de az önceki derste, Sokde'yle ilgili meseleyi soruş tarzım biraz hatalıydı. Bu nedenle sizlere yeniden soruyorum. Sokde'yle aranızda herhangi bir sorun yok mu? Yalnız bu sefer ayağa kalkıp tüm sınıfın içinde fikrinizi söylemenize gerek yok. Size dağıtacağım bu kâğıda isminizi yazmadan, maruz kaldığınız baskıları anlatmanızı istiyorum. Bildiğim kadarıyla içinizde suçu olmadığı halde Sokde tarafından dövülen veya kişisel okul malzemelerini ya da parasını kaptıranlar çok. Önemsiz gördüğünüz durumlar olsa dahi hepiniz Sokde'yle yaşadıklarınızı yazın. Bu, herhangi bir ispiyonlama veya arkasından dedikodu yapma anlamına gelmiyor. Bu sorgulamayı sınıfınızın ve kendinizin geleceği için yaptığımdan ötürü, kimsenin etkisi altında kalmadan ve birbirinize müdahale etmeden yazın. Bütün sorumluluk bana ait olacak. Eğer herhangi bir sorun çıkarsa sizi koruyacağıma söz veriyorum, diyerek elindeki kâğıtları tek tek dağıtmaya başlamıştı.

Ben o an, öğretmenime karşı olan kırgınlığımın ve duyduğum nefretin eriyip gittiğini hissetmiştim. İçimden, "Evet bu sefer ispatlamalıyım." diyerek Sokde'nin bütün

[5] Eskiden Kore'deki okullarda çocukların harçlıklarını biriktirdikleri bir sistem varmış (ç.n.).

hatalarını kâğıda dökmeye başladım. Yine de çocukların tavrını hâlâ tam olarak anlayamamıştım. Bir süre kâğıda düşüncelerimi yazdıktan sonra etrafıma göz attığımda gayretle yazı yazan tek kişinin ben olduğumu fark ettim. Diğer bütün çocuklar, ellerine kalem almadan sadece birbirlerine bakıyorlardı.

Kısa bir süre sonra, öğretmenimiz de öğrencilerin bir şeylerden çekindikleri ve kararsız kaldıkları için, birbirlerinin gözlerinin içine baktıklarını anlamıştı. Bunun üzerine öğretmenimiz, çocukların arasında oturan ve Sokde'yle samimi olan ajanları etkisiz hale getirmeye niyetlendi. Bu hareket bana da doğru gelmişti.

– Yine hata yaptım herhalde. Beni yine yanlış anladınız. Çocuklar, benim öğrenmek istediğim Sokde'nin kişisel hataları değil. Her konuda karşılaştığınız sorunları yazmanızı istiyorum sadece. Bu yüzden, illa Sokde hakkındaki görüşlerinizi yazacaksınız diye bir şartım yok. Her kim olursa olsun, her ne olursa olsun size hatalı gibi görünen ve kafanızı kurcalayan tüm sorunları yazın. Sınıf arkadaşının hatalarını görüp de onu dile getirmeyip saklayan, hata işleyenden daha suçludur.

Öğretmen tekrar bu şekilde söyleyince, çocuklar yavaş yavaş kalemlerini ellerine alıp yazmaya başladılar. Onların böyle yazmaya başladıklarını görünce benim de içim rahatlamıştı. Artık o zamana kadar yazsam mı yazmasam mı diye tereddüt ettiğim Sokde'nin bütün kötü yönlerini, onun günah hanesine eklercesine beyaz kâğıdın kalan kısmını dolduracak şekilde yazdım da yazdım. Nihayet dersin bittiğini bildiren zil çalınca, öğretmenimiz hiçbir şey söylemeden kâğıtları topladı ve sınıfı terk etti. Herhangi bir önyargıya yol açmamak için kimseyle göz göze gelmemeye çalışmıştı.

İçten içe sabırsızlıkla sonucun ortaya çıkmasını bekliyordum. Öğretmenler odasına çağrıldığım sırada Sokde çocuklara neler yapmıştı bilmiyordum, ama bu sefer kesin-

likle onun bütün hatalarının ve günahlarının eksiksizce gün ışığına çıkacağına tüm kalbimle inanıyordum.

Öğretmenimiz, muhtemelen okulda karşılaştığımız sorunlarla ilgili düşüncelerimizi yazdığımız kâğıtların hepsini okumuş olmalıydı ki bir sonraki derse yaklaşık on dakika geç girmişti. Fakat beklediğimin aksine, bütün yazıları okuduğuna dair tek bir kelime bile etmeden doğrudan derse başladı.

Sonraki derste de, ondan sonraki derste de bu konuyla ilgili herhangi bir açıklamada bulunmadı. Öğretmenimiz sanki hiçbir şey olmamış gibi ders işliyordu. Ders esnasında, arada bir göz göze geldiğimiz zamanlarda bile kendi düşünceleriyle ilgili en ufak bir ipucu vermiyordu.

Kendisi yokken sınıfta olan olayları çocuklardan ilk duyduğunda aşırı derecede keyfi kaçtığı için Sokde'nin beti benzi atmıştı. Üçüncü ve dördüncü ders saatlerinde kaygısı devam eden Sokde, öğle yemeği teneffüsü bittikten sonra nedense kendine güvenini birden kazanmıştı. Eski kibir ve gururlu hareketlerine geri dönmüş, arada bir de bana acıyormuş gibi bakmaya başlamıştı.

Öğretmenimiz dersi tamamlayıp ödevler ve yarınki derslerle ilgili bilgi verdikten sonra nihayet beni yanına çağırdı. Sokde'nin tuhaf bakışları ve öğretmenimizin kendi düşünceleriyle ilgili hiçbir renk vermemesi yüzünden, iki üç saattir dersi nedenini bilemediğim büyük bir huzursuzluk içerisinde dinlemiştim.

Öğretmenler odasına ürke ürke girdiğimde, sınıf öğretmenimiz elindeki öğrencilerin yazılarıyla dolu, bir çeşit ihbarname diyebileceğim kâğıtları deste halinde bana uzatarak:

– Al bakalım, şunlara bir bak, dedi.

Ellerim titreyerek kâğıtları alıp bir bir inceledim.

Sınıf öğretmenimizin öğrencilerden ısrarla şikâyetlerini çekinmeden yazmalarını istemesine rağmen kâğıtların yarısı bomboştu. Beni asıl şaşırtan, kâğıtların yarısının

bomboş olması değil, dolu olan kâğıtlarda nelerin yazdığıydı.

Tam olarak saydığım otuz iki kâğıttan on beş tanesi benimle ilgili, benim o güne kadar yaptığım çeşit çeşit, ufak tefek yaramazlıklarla doldurulmuştu. Okula giderken abur cubur alıp yemem, gizli yolları kullanarak çizgi roman kiralanan dükkâna gidip çizgi romanlar almam, başkalarına ait salatalık tarlasına girip bambu sırıklarını ayağımla kırmam, köprünün altına bağlanarak bırakılmış atın yelesini çekmem ve buna benzer o yaştaki bir çocuk için işlemesi doğal olan basit suçlarım, benim hafızamdakinden daha düzenli bir şekilde bu kâğıtlara sıralanmıştı. Sınıf öğretmenimizin Seul'deki öğretmenlere göre çok kılıksız ve aptal olduğuna dair sözlerim bire bin katılarak anlatılmış, yan komşumuzun altıncı sınıfta okuyan Yunhi adındaki kızıyla birkaç kez oynamam bile o kızla aşna fişne yapıyormuşum gibi kaba ve çirkin bir üslupla kâğıda dökülmüştü.

Benim dışımda en fazla bahsi geçen konu ise, zekâ yönünden biraz geri olan Yonggi Gim adındaki çocuğun yaptıklarıydı. Ancak bu çocuğun işlediği suçlar onun art niyetinden değil, zekâsının geri olmasından kaynaklanıyordu tabii ki. Onun haricinde yetimhanede kalan Hido İ adındaki bir çocuğun birkaç kötü davranışı ve diğer birkaç çocuğun yanlışları vardı, ancak beni en fazla şaşırtan durum Sokde ile ilgili tek bir cümlenin kâğıtlarda yazılı olmamasıydı. Onun kötü davranışlarının, yaramazlıklarının yazılı olduğu tek kâğıt da benim büyük bir şevkle doldurduğumdan başkası değildi.

Yazıların hepsini okuduktan sonra hissettiklerim, hayal kırıklığı ya da haksızlığa uğramışlıktan doğan kinden çok, derinliğini bilemediği bir bataklığa saplanan birinin hissettiği çaresizlik duygusuna benziyordu. Sanki ne olduğu belli olmayan sağlam ve yüksek bir duvar önümde yükselmişti. Bu da üzerimde beklenmedik bir kaos yarattığı

için bilincimi kaybedip afallamıştım. Sınıf öğretmenimizin yumuşak ses tonu, gökyüzünden serpilirmişçesine kulaklarımda yankılanıyordu.

– Şu anki duygularını tahmin edebiliyorum. Şahit olduğun gibi her şey senin isteklerin doğrultusunda olamayacak maalesef. Burası Seul değil. Hoşuna gitsin gitmesin, davranışları sana sert gelsin gelmesin Sokde gibi biri sınıf başkanlığı yapmak zorunda. Kabul etsen de, etmesen de tüm bunlar, buraların kuralıdır. Her şeyin tartışılarak demokratik yollarla karara bağlandığı ve sınıf başkanlarının sadece öğretmenler ile öğrenciler arasındaki irtibatı sağladığı okullardan benim de haberim var. Yani Seul'deki çocuklar gibi bütün çocuklar aklı başında olsalar sınıfın düzenini bu şekilde idare etmek çok daha kolay olurdu. Hem Seul'deki sistemin belli bir düzen içerisinde olmasından ötürü oradaki olayları idare etmek pek de zor olmaz. Ne var ki bu sistemi doğru olarak kabul edip her koşula uyarlamak imkânsızdır. Buranın kendine göre kuralları var. Senin öncelikle buradaki sisteme alışman gerekiyor. Seul'dekilerin doğru, buradakilerinse yanlış olduğuna dair düşünce yapısını tamamen kafandan atman lazım. İllaki o sistemin doğruluğu yönünde inat edeceksen, öncelikle davranışlarında değişiklikler yaparak buraya ayak uydurduktan sonra, sana doğru gelen sistemi etrafındakilere kabul ettirmeye çalışmalısın. Kendi tarafına çekemediğin için sınıftaki çocuklarla kavga etmen veya hepsi tarafından dışlanarak yalnız kalman doğru olmaz. Gördün değil mi? Bugün altmış kişinin içinde senden yana olan bir kişi bile yoktu. Mutlaka Sokde'yi sınıf başkanlığından kovup bizim sınıfı Seul'deki eski sınıfın gibi yapmak istiyorsan, ilk önce bu çocukları kendi tarafına çekebilmeliydin. Baştan beri Sokde bütün çocukları kendi denetimi altında tuttuğu için hiçbir şey yapamazdım, diye düşünüyor da olabilirsin. Yine de sen, bana koşa koşa şikâyete gelmeden önce çocukları kendi tarafına çekerek yandaşın yapabilmeliydin. Böy-

le yapamadığın için çaresizlikten bana gelip danıştığını söyleyebilirsin belki. Çocukların henüz doğruyla yanlışı ayırt edebilecek bilince sahip olmamaları nedeniyle benim onları yönlendirmem gerektiğini de düşünebilirsin, ancak böyle düşünmekle de hata etmiş olursun. Haklı olsan bile, sınıftaki bütün çocukların desteğini alan Sokde'ye güvenip sınıfı ona emanet etmekten başka çare göremiyorum. Yine eminim ki sen, çocukların kesinlikle Sokde'nin baskılarından ötürü çaresiz kaldıkları için onu desteklediklerine inanıyorsundur. Yine de işin aslı öyle olsa bile, yapılacak bir şey yok. Her neyse, çocukları böyle bir disiplin altına alan Sokde'nin gücüne saygı duymayayım da ne yapayım? Şimdiye kadar hiçbir karışıklık çıkmadan, iyi bir düzen içerisinde yoluna devam eden sınıfımızı, dayanağı olmayan beklentilerinle bir karmaşaya sürükleyemem. Üstelik kim ne derse desin, Sokde bütün okulda en çalışkan öğrencimiz. Liderlik vasıflarına sahip örnek bir sınıf başkanı. Nedensiz yere Sokde'ye önyargıyla yaklaşarak ona karşı hissettiğin nefreti kafandan atmalı, biraz olsun onun iyi yönlerini görüp kabullenmelisin. Her şeyden önemlisi bu çocukların arasına gir. Onlarla birlikte yeniden uyumlu bir arkadaşlık kurmayı dene. Sokde'yi bir rakip olarak görüp onunla rekabet etmek istiyorsan da adil bir şekilde mücadele et. Anlıyor musun?

Sınıf öğretmenimizin konuşması hemen bitecekmiş gibi görünse de bayağı uzamıştı. Eğer sesini yükselterek beni azarlasaydı, belki de ben her şeyi göze alarak kendi fikirlerimi savunmaya çabalayacaktım. Öğretmenimiz kızgın olmayan bir tavır içerisinde konuşmuş olmalıydı ki ben de, hatırladığım kadarıyla, ona hiç karşılık vermeden sakince dinledim. Belki de bu yüzden, öğretmenimizin kendi duygularını bastırarak beni anlamak için gayret gösteren ses tonu ile gerçekten benim için kaygı eder gibi görünen gözleri tüm direnme gücümü birden alıp götürmüştü.

Öğretmenimin herhangi bir duygudan yoksun bu anlaşılması güç mantığı karşısında, bilincimi yitirmiş ve donakalmıştım. Daha sonra dışarı çıkar çıkmaz büyük bir cendereden kurtulmuş gibi bedenimin ve yüreğimin özgürlüğüne kavuştuğunu hissettim.

Eğer mücadele denilen şey, sadece taarruz bilinci ya da aktif savunma kavramı olarak tanımlanırsa Sokde'yle olan mücadelem o gün itibariyle son bulmuştu. Ancak birilerine boyun eğmeyiş veya birileriyle anlaşmamak da mücadelenin başka bir şekli olarak görülürse, yalnız başıma yaptığım bu yorucu mücadelem, o günden sonra iki-üç ay daha devam etti. Büyüklerin ifadesini kullanacak olursak, aptal ve ödlek bir çoğunluk yüzünden savunduğum doğruların bu şekilde ayaklar altında ezilmesi içimdeki acıyı daha da artırmış, bu da yılmadan mücadeleme devam etmemde bana dayanma gücü vermişti.

Aklıma gelen tüm taktikleri çoktan uygulamıştım ve bundan sonra da neler yapabileceğim konusunda çok fazla bir şey düşünemez hale gelmiştim. İşin ilginç yanı, Sokde o günden sonra gücümün bittiğini gördüğü halde, bizzat benimle uğraşmamış, her zamanki gibi geri planda kalarak başka çocukları üzerime yollamıştı. Üstelik bu taarruz eskisinden daha şiddetliydi ve ardı arkası kesilmez hale gelmişti. Bu yüzden yalnızlığa itilen benim için okul yaşantısı daha da çekilmez olmaya başlamıştı.

O günden sonra beni en çok rahatsız eden şey ise her an, her yerde dövüşmeye hazır çocukların karşıma çıkmasıydı. O zamanlar çocuklar kendi aralarında dersteki başarılarına göre sınıflandırılmaları gibi dövüşteki yeteneklerine göre de ayrılırlardı. Fiziksel gücüm ve dayanıklılığım göz önüne alındığında, dövüş sıralamasında on üç-on dördüncüydüm. Fakat çocukların hiçbiri tarafından bu seviyem kaale alınmıyor, hatta o zamana kadar bana yenilen ve gücümü kabul edenler bile büyük cesaretle üzerime geliyorlardı. Tek kelimeyle, bütün bu meydan okumalara

karşı tüm gücümle direniyordum. Fakat ne yazık ki günbegün dövüş performansım gerilemeye başlamıştı. Dayanıklı irademi kullanarak ya da fiziksel gücümle yenebileceğimi düşündüğüm çocuklarla bile dövüştüğüm zaman yenilir olmuştum. Eskiden bana sataşmaya kalkışan bazı çocukları yenerdim ve onlar da hemen pes edip ağlayarak kaçarlardı. Ancak bu çocukların bile son zamanlarda nedenini anlayamadığım şekilde kendilerine güvenleri gelmiş, benimle dövüşen bir çocuk olduğunda diğer bütün çocuklarla birlikte beni kavgaya sürükleyen çocuğu destekler olmuşlardı. İşte cesaretimi yavaş yavaş kaybetmem, bütün çocukların benimle dövüşen çocuklara yönelik yaptıkları tezahüratlar yüzündendi. Çamurlara bulanmış bir halde çocuğun biriyle boğuşurken aniden nereden geldiği anlaşılmayan bir başka çocuğun beni iteklemesiyle sere serpe kendimi yerde bulduğum durumları sık sık yaşamaya başlamıştım. Çakmak olayının üzerinden bir-iki ay bile geçmeden, dövüşte sınıftaki ufak tefek çocuklar hariç diğer bütün çocuklar tarafından alt edilmiştim. Dövüş sıralamasında da neredeyse sonuncu duruma düşmüştüm.

Bu dövüş meselesinden sonra beni en çok rahatsız eden konu, arkadaşlık kurma sorunuydu. Bir dönemi aşkın bir süredir bu okuldaydım, ama o zamana kadar bir kişiyle bile samimi bir arkadaşlık kuramamıştım. Çakmak olayı olmadan önce benim büyük çabalarla samimi olmaya çalıştığım bazı çocuklar, en azından benimle oynuyorlardı. Hatta bizim eve gelip benimle oynayan hemen hemen beşaltı çocuk vardı. Ancak, o olaydan sonra sınıfımdaki çocuklar, sadece okulda değil bizim mahallede bile benimle görünmekten, benimle oynamaktan kaçınmaya başlamışlardı. Eskiden maruz kaldığım alaya alınmalar ve dalga geçilmelerle kıyaslandığında, bu durum tek kelimeyle tahammül edilmez bir dışlanmaydı.

O zamanlar günümüzdeki gibi çocuklar için iyi düzenlenmiş oyun sahaları da yoktu. Tek başıma sıkılmadan

oyalanabileceğim, bu tür sıkıntıları unutmama yardımcı olacak televizyon ya da elektrikli oyun aletleri şöyle dursun, okuyabileceğim doğru düzgün bir kitap veya oynayabileceğim bir oyuncak bile yoktu. İşte böyle bir devirde bir tane bile arkadaşımın olmaması benim için çekilmesi en zor, en büyük cezaydı. O sıralar okulda geçirdiğim öğle yemeği saatleri ya da ders başlamadan önceki ve sonraki boş saatler aklıma geldikçe şimdi bile yüreğim kaskatı kesiliyor. Hiçbir oyuna dahil edilmeyen benim için, sınıfta pencere kenarında ya da spor sahasında gölgelik bir köşede çocukların takımlara ayrılarak koşup oynamalarını masum masum seyretmek en büyük meşgaleydi. Yeni doğmuş bir bebeğin kafası büyüklüğündeki lastik bir topla oynanan futbol denilen oyun, uzaktan o kadar eğlenceli görünüyordu ki anlatamam. Ccimbbu[6] veya sekiz figürlü oyunu oynarken otuz iki dişini göstererek gülen çocuklar ne kadar mutlu görünüyorlardı.

Eve döndüğümde de durumum bir nebze olsun düzelmiyordu. Mahallemizde yapabileceğim şeyler çok sınırlıydı. O zamanlar çocuklarla arkadaşlık kurabilmek için ya hor görülmeyi göze alarak yabancı uyruklu biri gibi diğer sınıflardaki çocuklara katılmam ya üst sınıflardaki öğrencilerin peşinden rütbesiz bir er gibi koşuşturarak tüm emirlerini yerine getirmem ya da alt sınıftaki öğrencileri toplayıp içimden gelmediği halde onların lideriymiş gibi davranmam gerekiyordu. Bunların haricinde yapabildiğim şeyler ise, loş bir şekilde ışıklandırılmış çizgi romanların kiralandığı dükkâna giderek arka odaya kendimi hapsedip çizgi romanlara dalmak veya benden dört yaş küçük kardeşimle boğuşarak annemi sinirlendirmekti.

Bir keresinde şöyle bir olay yaşamıştım. Yandaki sınıfa Sokde'den daha uzun ve daha güçlü görünen bir çocuk gelmişti. Sokde ile bu çocuk, ders çıkışında okulun yanın-

[6] Sopasız oynanan, softball benzeri bir oyun (ç.n.).

daki çamlıkta birbirlerine güçlerini ispatlamaya karar vermişlerdi. Biz de bütün sınıf hep beraber onları izlemeye, tezahürat etmeye gitmiştik. Sınıf adı altında aynı gruba dahil olduğum içindi herhalde ki ben de Sokde'nin tarafını tutarak çocuklarla birlik olmuştum. O gün de nedense çocuklar, onlara katılmama ses çıkarmamışlardı. Ben de bu sayede, o güne kadar hiçbir şey olmamış gibi onlarla bir bütün olabilmiş, Sokde'nin zaferiyle sonuçlanan bu karşılaşma bittikten sonra bile o atmosferde çocuklarla birlikteliğime devam edebilmiştim. Bütün çocukların büyük bir zafer kazanan kahraman edasındaki Sokde'nin etrafını çevirip sevgi gösterisinde bulundukları sırada, bu çocuklardan biri Sokde'ye:

– Bu zorlu karşılaşmada oldukça terledin, üstün başın toz toprak oldu, diyerek ona yakınlardaki dereye gidip yıkanmayı teklif etmişti. Diğer çocuklar da hep birlikte bu teklife sıcak bakmışlar, ben de sessizce onlara katılmıştım. Fakat dereye vardığımız sırada beni fark eden Sokde, hafifçe kaşlarını çatınca ortam birden değişivermişti.

– Hey Byongte, sen niye geldin?

Beni herkesten önce fark eden çocuklardan biri bu şekilde seslenince, diğerleri de beni suçlayarak üzerime gelmeye başlamışlardı.

– Gerçekten, bu ne zaman katıldı ki bize?

– Ulan, kim senden tezahürat yapıp Sokde'yi desteklemeni istedi ki?

Bu hakaretlerin ve eleştirilerin karşısında birden neye uğradığımı şaşırmış, gözyaşlarımı tutamamıştım. Tam olarak hatırlayamıyorum, ama o zaman dışlanmanın verdiği üzüntü yüzünden ya da derin yalnızlığımı tek başıma çektiğim içindi belki de bu gözyaşlarım.

Dövüş sıralamasında nedensizce çok gerilere düşmemle eşdeğer şekilde beni rahatsız eden bir diğer şey ise, üzerimdeki bu aşikâr zulüm ve baskılardı. Daha önce de üstünkörü söylediğim gibi, büyüklerin ve yetişkinlerin dün-

yasında var olup da çocukların dünyasında da uyulması gereken kuralların bulunması olağandır. Bir de ayrıca, büyüklerin her an bütün bu kurallara uyarak yaşamalarının mümkün olmaması gibi çocukların da aynı şekilde bazı kurallara tamamıyla uymaları zordur. "Silkelendiğinde üzerinden toz çıkmayacak kişi yoktur," atasözündeki gibi, gerçekten titizlikle bakıldığında çocuklar da büyüklerin kanundışı veya ahlakdışı hareketleriyle eşdeğerde ufak tefek bir sürü suçu defalarca işleyerek günlerini geçirmektedirler. Okul yönetmeliğine uymamak, müdürün öğütlerine ve bildirilerine itaat etmemek, sınıf öğretmeninin sözünü dinlememek, öğrenci işleri kurulunun kararlarını uygulamamak ve buna benzer pek çok kuralın çiğnenmesine sıkça rastlanır. Yine, ana babanın ve büyüklerin öğütlerine kulak asmayıp toplumun genel ahlak kurallarının ciddiye alınmadığı durumlar da her zaman yaşanmaktadır. Işte ben, bütün bu kurallara her defasında en titiz ve en disiplinli bir şekilde uymak zorunda kalanlardan olmuştum.

Buna rağmen tırnaklarım azıcık uzun olsa, saç tıraşını birkaç gün gecikse, hiç tereddütsüz temizlik kurallarına uymayan pasaklı öğrenci listesine alınır, kıyafetimin bir yerinde küçük bir sökük olsa ya da bir düğmem düşmüş olsa kıyafet yönetmeliğini ihlal ettim diye ceza alırdım. Normalde çocukça yaptığım kaçamaklar, sınıf öğretmenimize ya da nöbetçi öğretmene yakalanmadığım sürece benim için hiçbir sorun yaratmazdı aslında. Mesela, okula giderken abur cubur yemem ya da mahallede bulunan çizgi romancıdaki küçük odaya saklanarak kitap okumam bir şekilde abartılarak sınıf öğretmenimizin kulağına gitmiş olmalıydı ki bana önemsiz gibi görünen bu suçlardan ötürü gereksiz yere defalarca azar işitir olmuştum. Kısacası diğer çocukların yaptığı ve şans eseri yakalansalar bile büyük cezalar almadan sadece azıcık azar işittikleri ufak tefek, incir çekirdeğini doldurmayacak şeyler, söz konusu ben olunca çok büyük suçlarmış gibi birçok kişinin önün-

de teşhir edilerek öğrenci işleri kayıtlarına bile geçmeye başlamıştı. Bütün bunlar da sınıf öğretmenimizin dayağı ya da tuvalet temizliği gibi cezalarla sonuçlanırdı. Bu olayları ihbar eden ispiyoncu hep başka bir çocuk olurdu, ama onun arkasında kesinlikle Sokde'nin bulunduğu konusunda hiç şüphem yoktu.

Duygusuz ve acımasız olan sınıf öğretmenimizden vekâlet aldığı zamanlarda, genellikle bu yetkinin kendisine verilmesiyle kural çiğneme ihlallerini teftiş etme ve cezalandırma hakkını da eline alan Sokde, çocukların yaptığı her ihbar sonrasında dışarıdan bakıldığında çok adil gibi görünen bu yetkilerini kullanırdı. Sokde'nin çevresinde pervane olan emir erleri, benim işlediğim suçlara benzer bir suç işledikleri zaman göz boyamak için başkalarının önünde aynı şekilde cezalandırılıyorlardı. Eğer o suçu işleyen çocuk kimsenin olmadığı bir yerde Sokde'ye yakalandıysa olay örtbas ediliverirdi ve bu da benim kahrolmama neden olurdu. Birkaç kişi birden tuvaleti temizleme cezası aldığımızda, diğer çocuklar işi gelişigüzel yapsalar bile kabul görüp hemen eve gönderilirlerdi. Ama ben, yerler ışıl ışıl parlayıncaya kadar tuvaleti tertemiz yaptığım takdirde eve gitmeye hak kazanırdım. İşte böyle durumlar da beni çileden çıkarırdı.

Sokde bunların dışında da sahip olduğu yasal hakları adaletsizce kullanarak beni sindirme çabalarını sürdürüyordu. Bazı günler Sokde'nin diğer çocuklara gizlice bildirdiği, fakat benim o gün tesadüfen haber aldığım temizlik kontrolü yapılırdı. Yine aynı şekilde, okula at arabasının arkasına tutunarak giderken demir kancaya takılıp ceketimi yırttığım bir günde, özellikle yapıyormuş gibi birdenbire Sokde'nin kıyafet teftişi yapması ve buna benzer bir sürü olay beni hep zor durumda bırakmıştı. Bütün bunlar yüzünden, sonunda sadece bizim sınıfla kalmayıp okul genelinde yaramaz ve sorunlu bir çocuk oluvermiştim.

Okul yaşantım bu şekilde olduğu için derslere de doğru düzgün kendimi verebilmem mümkün değildi. Dönemin başında her ne olursa olsun bu okulda birinci olmayı kafama koymuştum. Ancak içine düştüğüm bu durum derslerime yansıdığı için başarı grafiğim geriye gitmiş ve dönem sonunda da orta seviyenin biraz üstündeki bir öğrenci durumuna düşmüştüm.

Tabii ki durum böyle diye, sessizce bir kenarda oturup olaylara karşı seyirci kalmıyordum. Ben de kendime göre gücümü ve zekâmı kullanıp savunma mekanizması geliştirerek, içinde bulunduğum şartları olumlu yöne çevirebilmek için çabalıyordum. Bu çabalarımdan birisi, içine düştüğüm çıkmazdan beni kurtarabilmeleri için annemin ve babamın yardımlarını istemekti. Sınıf öğretmenimin desteğinden tamamıyla ümidi kesince, öncelikle babama istemeyerek sürüklendiğim bu yalnız ve zorlu mücadelemi anlattığımda, ne yazık ki babamın da eski gücünün kalmadığını anlamıştım. Eskiden kendinden emin ve tüm olaylar karşısında yılmadan mücadele edebilen babamın, buraya tayin olduktan sonra tüm gücünü yitirdiği için olsa gerek, bana verdiği öğüt sınıf öğretmenizinki kadar acımasızdı.

– Kendi sorununu kendin halledemeyecek kadar beceriksiz misin sen? Gücün yetmiyorsa taş da var, sopa da. Her şeyden önce, derslerinde başarı gösterip onları alt etmelisin. Bak bakalım o zaman çocuklar nasıl hizaya gelip senin tarafına geçerler.

Bir yandan babamın karşısında duygusallığıma yenik düşerek bu durumu kendimden emin biçimde ona açıklayamadığım için, diğer yandan ise babamın bu olayı çocukların her an yaşadığı sıradan olaylar olarak görmesinden ötürü bana bu şekilde tepki verdiğini düşünüyorum. Ben de babamın bu kızgınlığı karşısında neye uğradığımı şaşırmış, tüm gücümü yitirmiştim. Beni anlamak için çaba sarf eden ve içinde bulunduğum duruma çözüm bulmaya

çalışan tek kişi annemdi. Yanımızda olan biteni dinleyen annem, babamın bu tepkisine sert bir şekilde karşılık vermiş, olayın içyüzünü öğrenebilmek için bana birtakım sorular sorduktan sonra ertesi gün erkenden, hışımla okula gitmişti. Annemin bu hareketi beni bir an ümitlendirmişti; ancak sonuç her zamanki gibi hayal kırıklığıydı. Annem:

– Oğlum sen neden her şeyi bu kadar büyütüyorsun, niye bu kadar kıskançsın? Derslerinin hali de ne öyle? Sana neler oluyor Tanrı aşkına? Üstüne üstlük bir de bana yalan söylemişsin. Bugün sınıf öğretmeninle yaklaşık iki saat konuştuk. Sokde denilen o çocuğu da gördüm. Çocukcağız hem uysal hem de temiz kalpli birine benziyordu. Üstelik çocuk olmasına rağmen çok olgun davranıyordu. Okulda dersleri en iyi olan kişi de oymuş öğrendiğime göre.

Okuldan döner dönmez annem sanki beni bekliyormuşçasına çıkışmaya başlamıştı. Ardından yaklaşık yarım saat kadar sınıf öğretmenizinkine benzeyen boş öğütler vermişti. Ancak artık bunları dinleyecek gücüm kalmadığı için annemin söyledikleri bir kulağımdan girip diğer kulağımdan çıkmıştı. O an, duygularım basit bir hayal kırıklığının ötesindeydi. Sanki dünya üzerime yıkılmış ve büyük bir çıkmaza girmiş gibi hissediyordum. Etrafımdaki herkesin bu mücadelemi küçümseyerek her yaptığıma engel olmaya çalışmasına rağmen, büyük bir sabırla hedefime ulaşmak için gösterdiğim gayreti şimdi düşününce, gerçekten de bu azmimden ötürü kendimle övündüğüm zamanlar oluyor.

Nihayetinde tek başıma sürdürdüğüm kavgamın sona erdiği gün gelmişti. Bu şekilde, bir dönemi bitirirken çabalarımın gittikçe sonuçsuz kalması nedeniyle dayanma gücümü kaybedip yılmaya başlamıştım.

Yüreğimde çığ gibi büyüyen ve bana direnme gücü veren nefret duygusu yok olmaya başladığı için, olaylara karşı ilk başlardaki o ateşli karşı koymalarım gittikçe kaybo-

luyordu. Böylelikle yeni dönemin başlamasıyla, Sokde'ye karşı yürüttüğüm bu savaşın yenilgisinin işareti olan beyaz bayrağı çekmeye karar vermiştim. Ancak teslim olduğumu göstermek için elime herhangi bir fırsatın geçmemesi beni oldukça bunaltmıştı.

Kim ne derse desin, o zamana kadar bütün gücümle mücadele etmiştim, ama bu süre zarfında bir kere bile Sokde ile doğrudan karşı karşıya gelip onunla kavga etme fırsatını yakalayamamıştım. Beni her zaman üzen veya rahatsız eden kişi o değil, ya sınıftan bir çocuk ya da sosyal faaliyetler için oluşturduğumuz gruptan biri olurdu. Bunların dışında Sokde'nin sınıf başkanlığı statüsünün ona verdiği yetkiler doğrultusunda uyguladığı kurallar zinciri altında boğuluyordum. Onunla baş başa kaldığımız zamanlarda Sokde, bana ne bir laf atar ne de uzun bir süre yüzüme bakardı.

Sokde'ye karşı sürdürdüğüm mücadeleme son verdiğimi gösterebilecek bir fırsat yakalamaya çalıştığım sırada, ortamdan soyutlanmış bir halde sınıfta boş boş dolaşırken nihayet teslimiyetimi ifade edebileceğim an gelmişti. Ertesi gün müfettiş geleceği için bütün okulun temizliğinin hemen yapılması gerekiyordu. O gün öğleden önceki dersleri bitirdikten sonra sınıflar başta olmak üzere çiçek bahçesini, spor sahasını, deney laboratuvarını, kısacası okulun her yerini temizlemek için görev paylaşımı yapmıştık. Süpürülecek, silinecek ve düzenlenecek yer çok olduğu için kişi başına düşen bölüm de fazlaydı. Benim temizlemem gereken yer ise çiçek bahçesi tarafına bakan ve sınıfın boydan boya yükselen iki büyük camıydı. Toplam otuz iki kareden oluşan, karolajlı, sürgülü pencerenin camlarını tek tek, yalnız başıma silmek zorundaydım. Aslında payıma düşen kısım çok fazla gibi görünse de bütün sınıfların ve koridorun ahşap tabanının kuru bezle silindikten sonra mum yağıyla parlatılmasına varana kadar yapılan büyük bir temiz-

lik olduğu düşünüldüğünde, bu görev paylaşımı adaletsiz değildi.

Ne var ki sınıf öğretmenimizden dolayı büyük bir sorun ortaya çıkmıştı. Diğer sınıfların öğretmenleri kolları sıvayarak bizzat temizliği yönetip teftiş etmişlerdi. Bizim öğretmenimiz ise sadece görev dağılımı yapmış, idare ve teftişi her zamanki gibi Sokde'ye bırakarak erkenden ortadan kaybolmuştu.

Sokde'ye karşı başkaldırımı sürdürüyor olsaydım, sınıf öğretmenimizin bu sorumsuzca davranışı ve düşüncesizce tüm sorumluğu ona bırakması midemi bulandırırdı. Fakat o gün tam aksine, bunun güzel bir fırsat olabileceğini düşündüm. İşimi eksiksiz yaparak Sokde'nin gözüne girecek ve bu vesileyle teslimiyetimi göstermiş olacaktım. Aslında itiraf etmeliyim ki o zamana kadar Sokde'nin gözetimi altındaki işlerde nedenini tam anlayamadığım bir ruh haline bürünüp sinirlendiğim için temizliği gelişigüzel yapardım.

O gün bütün gücümle, silmekle görevlendirildiğim pencereleri dip köşe pırıl pırıl temizlemiştim. Önce ıslak bezle camlarda ve pencere pervazlarında biriken tozları ve kirleri silip ardından kuru bir bezle camların nemini iyice aldım. Daha sonra gazete kâğıdıyla ve o zamanlar pencereleri parlatmak için kullanılan ince kâğıtlarla camları hohlaya hohlaya bir güzel silerek bütün lekeleri ve tozları yok ettim.

Büyük bir titizlikle temizlik yaptığım için epey vakit geçmişti. Bu iki pencerenin camlarını pırıl pırıl yapıp görevimi tamamladığımda, çocukların büyük çoğunluğu kendilerine verilen kısımların temizliğini çoktan bitirmişlerdi. Sokde, işini bitiren çocuklarla birlikte avluda futbol oynamaktaydı. Bu karşılaşma da her zamanki gibi karşı takımın oyuncu sayısı fazla olmasına karşın Sokde'nin takımının üstün olduğu karşılaşmalardan biriydi.

Sokde'nin yanına gidip yaptığım temizliği teftiş etmesi için karşılaşma yaptıkları yere geldiğimi söyleyince, o da

ayağındaki topu takım arkadaşlarından birine pas atıp bırakarak ağırdan ağıra sınıfa gitmek üzere yola koyuldu.

Sınıf öğretmeninin kendisine verdiği vekâlete uygun olarak, itaatkâr bir tavırla ve serinkanlılıkla yaptığım temizliği teftiş etti. Sokde temizlediğim camlara üstün körü bakarken, ben de kalbim yerinden çıkacakmış gibi atarak heyecanla bekliyordum. Bence temizlediğim pencereler, diğerleriyle kıyaslanamayacak kadar pırıl pırıl ve tertemiz olmuştu. Şayet Sokde, o an bana karşı olumlu bir tavır sergileseydi, ben de ondan aldığım pozitif enerjiyle karşılık verecek ve kendisiyle ilgili düşüncelerimi değiştirdiğimi böylelikle ifade edecektim. Ancak sonuç hiç de beklediğim gibi olmamıştı.

– Bu böyle olmaz. Burada lekeler öylece kalmış. Tekrar temizle.

Bir süre pencereleri inceleyen Sokde, yaptığım temizliği beğenmediğini bu cümlelerle ifade ettikten sonra koşarak oyun sahasına geri dönmüştü. Sinirden kan beynime sıçramıştı sanki. İtiraz edip karşılık vermeme fırsat bile tanımayan Sokde, kaşla göz arasında çoktan sınıfı terk etmişti. Zar zor da olsa sinirlerime hâkim olup sildiğim yerleri bir kez daha inceledim. Gerçekten de dikkatimden kaçmış olsa gerek, sol taraftaki pencerenin birkaç camında belli belirsiz su lekeleri vardı. İyi ki karşılık verip itiraz etmemişim diye düşünüp bu lekeleri tekrar özenle sildim. Pencereleri alıcı gözle yeniden incelediğimde ufak tefek lekeler gözüme çarptı. Hemen elime bezi alarak bütün lekeleri temizlemeye koyuldum. Gözümden kaçan ufak tefek lekeleri temizlemem oldukça zamanımı almıştı. Epey bir süre geçtikten sonra Sokde'yi tekrar teftiş etmesi için çağırmaya gidebildim. O sırada sadece sınıftan sorumlu çocuklar değil, laboratuvarı temizlemekle görevli tüm çocuklar işlerini çoktan bitirdikleri için, futbol karşılaşmasının yapıldığı yer tıklım tıklım olmuştu ve oyunun en heyecanlı anı yaşanıyordu. Oyuncular da ayağı oldukça hızlı

çocuklardan seçilmişti. Sokde'nin takımında on bir kişi bulunmasına rağmen, karşı takım on üç kişiden oluşuyordu. Oynadıkları top da, nereden bulduklarını bilemiyorum ama, deriden yapılmış gerçek bir futbol topuydu. Heyecanın doruğa ulaştığı anda karşılaşma yerine gitmek istemediğim için biraz bekledim ve Sokde'nin bir gol atmasını fırsat bilerek yanına koşup teftiş için tekrar geldiğimi söyledim.

Sokde bu sefer de hiç vakit kaybetmeden oyundan çıktı. Fakat sonuç aynıydı.

– Burada hâlâ sinek pislikleri duruyor. Bu köşedeki tozları ve sinek pisliklerini tekrar sil.

Bu sefer ben de dayanamayarak sesimi fazla yükseltmeden itiraz ettim. Başka bir çocuğun temizlediği yandaki pencerelerle karşılaştırmasını söyledim; ama Sokde, benim gösterdiğim pencerelere bakmaya bile tenezzül etmeden sözümü ukala bir tavırla keserek:

– O onun işi, bu senin işin. Her neyse, fazla uzatmayalım; pencereleri bu şekilde temizlemeni yeterli bulamam.

Sokde birtakım kurallar zincirinin boyunduruğu altında kalarak teftişten geçmesi gereken zavallı bir emir kuluymuşum gibi bana çıkışmıştı. Onun bu tavrı karşısında benim de elim kolum bağlı kalmıştı. Pencerenin denizliğine tekrar çıkıp bir kez daha pencereleri dip köşe gözden geçirdim. Bu sefer takdir edilmeyi beklediğimden değil de başarısız görülmekten kurtulmak amacıyla tüm gayretimle, elimden geldiğince temizliği yapmıştım.

Üçüncü seferde de Sokde, ufacık bir şeyi bahane ederek yine temizlediğim yerleri beğenmediğini ifade etti. İçimden gelmediği halde küçük bir tebessümle onun beğenisini kazanmaya çalışıyordum, ancak bu çabam da boşunaydı. Sokde bu seferki temizliğin de olmadığını söyleyerek dışarı çıktıktan sonra, sonbaharın başlangıcı olduğu halde, hâlâ insanın içini ısıtan güneşin altında koşuşturup yuvarlanan çocukları alıp yakınlardaki dere kenarına götürmüştü.

Çaresizlik içerisinde dördüncü kez tekrar pencereleri temizlemeye başlamıştım. Ancak bedenimin tüm enerjisi tükendiği için tek parmağımı bile kıpırdatacak halim kalmamıştı. Aklını yitirmiş biri gibi, güçsüz halde, arka kapıdan çamlığa doğru gözden kaybolan Sokde'yle yanındaki çocuklara bakarken birden pencerenin kenarına çöküverdim. Artık dayanacak gücüm kalmamıştı. Yaptığım işin sonucunda başarılı bulunup bir şekilde takdir görmenin benim çabalarıma değil Sokde'nin vicdanına bağlı olduğunu anlamıştım ve bu nedenle de daha fazla boşa çaba sarf etmek istemiyordum. Neredeyse güneş batmak üzereydi ve okul bahçesinde de kimsecikler kalmamıştı. Etrafta hiç öğrenci görünmüyordu. Işten çıkan tek tük öğretmenin ayak sesleri her zamankinden daha yüksek yankılanıyordu sadece. Bu arada, her şeyi bir tarafa bırakıp eve kaçma dürtüsü içimde birkaç defa belirmişti. Gerçi başkaldırıma çoktan son vermiştim, ama öylece sabredip geçiştirmek çok gücüme gidiyordu. Sokde'nin kendisine verilen yetkiler doğrultusunda sorumsuzca davranmasını hazmedemiyor, bunu bana karşı yapılan büyük bir haksızlık olarak düşünüyordum. Ertesi gün, Sokde'nin söylediklerine inanıp herkesin önünde beni çağırarak dövecek olan sınıf öğretmenimiz ve yine bunu zevkten dört köşe olmuş bir halde seyredecek olan Sokde'nin yüzü aklıma gelince, içimde yükselen sınıfı terk etme dürtüsü o anda kayboluverdi. Bu nedenle biraz aşağılıkça bir taktik geldi aklıma. Sokde'nin diğer çocuklarla birlikte nehir kenarına oyun oynamaya gitmesini lehime kullanabilirdim. Bu nedenle, Sokde'nin okula geç dönmesini istiyordum. Çünkü Sokde, eğer oyundan geç dönüp de beni hâlâ temizlik yaparken görürse, bu kadar zaman yılmadan orada kalmama şaşıracak, ben de biraz çocuksu bile olsa numaradan ağlamayı başarabilirsem kendimi haklı çıkartma şansını yakalayacaktım.

"Evet Sokde, amacın eziyet çektiğimi görmekse işte her şey ortada, gel ve gör. Sen okula dönünce gözyaşı bile

dökerek bana uyguladığın eziyeti sana göstereceğim. Bakalım o zaman benim için beslediğin bu kin, bu nefret hâlâ sürecek mi?"

İşte bu, benim kafamda kurnazca planladığım taktikti.

Okul bahçesinin batı tarafındaki geniş Himalaya sedirinin gölgesi, spor sahasını tamamıyla kapladığı sırada, yani etraf iyice kararmaya başladığında Sokde'yle diğer çocuklar okulun arka kapısında görünmüşlerdi. Derede saçlarını yıkamış olmalıydılar ki saçları ıslak görünüyordu. Çocukların gürültü patırtı içerisinde spor sahasına girdiklerini gördüğümde anlam veremediğim bir ruh haline bürünmüştüm ve gözlerimden yaşlar kendiliğinden süzülmeye başlamıştı. Az önce kafamda geliştirdiğim taktiğe göre Sokde'nin önünde ağlama rolü yapmayı planlarken, o anda yüreğimin derinliklerinden fışkıran gerçek gözyaşları oldukça şaşırtıcıydı.

Elimde olmadan akıttığım bu gözyaşlarım, hikâyemi öylesine dinleyen birine anlamsız gelebilir şimdi, ancak objektif bir şekilde o anki durumumu değerlendirecek olursak bu gözyaşlarımın o kadar da nedensiz olmadığı ortaya çıkardı. Bu gözyaşları, başkaldırıdan vazgeçen ve uzun zamandır içinde barındırdığı nefreti unutan, büyük eziyetlere maruz kalmış birinin, sürdürdüğü yalnız mücadelenin sonunda zayıf düşmesi nedeniyle bilincini kaybederek kendiliğinden boşalmasıydı. Sanırım o zaman, çaresiz ve güçsüz kalışıma, belki de yalnızlığıma üzülüp ağlamış olmalıydım.

– Hey, Byongte!

Aniden dökülen gözyaşlarımın, engelleyemediğim bir şekilde hıçkırıklara dönüşmesiyle pencerenin çerçevesine yapışarak ağladığım sırada yakınlardan bir yerden biri bana seslenmişti. Gözyaşlarımı silip o tarafa baktığımda diğer çocuklardan ayrılarak tek başına pencerenin önüne gelen Sokde'nin sesiydi bu. Sokde o an eskisinden daha yumuşak ve merhametli görünmüştü gözüme.

– Artık gidebilirsin. Temizliğini başarılı buldum.

İki gözü iki çeşme ağlamaktan kızaran yüzümle Sokde'ye baktığımda bana yumuşak bir ses tonuyla gitmem için izin vermişti. Onun da gözyaşlarımın asıl nedenini tahmin ettiğinden hiç şüphem yoktu. Sokde artık mutlak zaferini kanıtlamıştı. Böylelikle beni de yalnız ve yorucu mücadelemden kurtarmış oluyordu. Nedense onun bu insafı karşısında garip bir şekilde duygulanmıştım. Ertesi gün, bu duygularımı benim için çok değerli olan uçlu kurşun kalemimi ona hediye ederek belli etmiştim.

Mücadelemin sonunda hiçbir kazanç elde edememiştim. Artık Sokde'ye anlamsız bir şekilde boyun eğmeye başlamıştım, ancak madalyonun öbür yüzüne bakarsak bu boyun eğişin meyvesi çok da tatlı olmuştu. Teslimiyetin bana bu kadar rahat gelmesinin nedeninin, uzun süreli ve bitmek bilmeyen yorucu bir başkaldırının öyle ya da böyle sonuçlanmasından kaynaklandığını sanıyorum. Onun egemenliğine kayıtsız şartsız girdiğimi gösterdikten sonra, Sokde'nin lütufları bir şelale gibi akmaya başlamıştı.

Öncelikle, onun sayesinde dövüş sıralamasında eski yerime kavuşmuştum. Daha önce Sokde'nin gölgesi altındaki bazı çocuklar, hiç de hakları olmadan sıramı elimden almışlardı. Şimdi ise bunlardan birkaçı adaletsizliklerinin karşılığını büyük bir yenilgiyle ödeyerek sıralamada hak ettiğim yeri bana geri vermek durumunda kalmıştı. Eskiden beni ellerinden geldiği kadar ezmeye çalışan bu çocukların, kendi kapasitelerini düşünmeden boş anımı yakalayıp her fırsatta beni iteleyip kakaladıklarını gören Sokde, artık hiç tereddütsüz onları köşeye sıkıştırak:

– Ya! Sen gerçekten Byongte'yi yenebileceğini mi sanıyorsun? Dövüşüp onu alt edebilecek kadar kendine güvenin var mı? diye onlara gözdağı vermeye başlamıştı.

Ardından tekrar beni yüreklendirircesine,

– Byongte, sen bu herifle bir kez daha dövüşmeye ne dersin? Böyle hasta ruhlu bir herife karşı hiçbir şey yapma-

dan yenilgiyi kabullenecek misin? Ömür boyu onun gücüne boyun eğerek mi yaşamayı planlıyorsun yoksa? demişti.

Sokde'nin sözlerinden güç alarak onun hazırladığı bu adil ringde dövüşme fırsatını yakalamıştım ve o zamana kadar içimde biriken kin, yumruklarımı bir kat daha sertleştirmiş, sonuç olarak oldukça rahat bir şekilde zafere ulaşmıştım. Bu zaferlerimden ürken bazı çocuklar benimle dövüşmeye cesaret bile edemeden gücümü kabul etmeye başlamışlardı. Bu sayede fazla çocukla dövüşmeme gerek kalmadan dövüş sıralamasında eskisinden daha yüksek seviye olan on ikinci sıraya kadar gelebilmiştim.

Arkadaşlarımın oyunlarında da yer ediniyordum artık. Sokde'nin beni affetmesi ve onun tarafından kabul görmem duyulunca, çocuklar da artık benimle birlikte olmaktan kaçınmıyorlardı. Onun bana yeni bir gözle baktığını gören çocuklar, oyunlarda beni kendi taraflarına alabilmek için çaba gösteriyorlardı. Koca bir dönem herkes tarafından dışlanırken aniden yalnızlığımın ve acılarımın silinmesiyle aranan biri haline gelmem büyük bir değişimdi benim için.

Daha önce ufak tefek kural ihlallerimin sanki çok büyük bir suçmuş gibi gösterilmesinden ötürü okul çapında haylaz çocuk olarak tanınırken, şimdi Sokde'yle aramızdaki buzların erimesi sayesinde bu kötü imajımdan da kurtulmuştum. En ufak hatalarımı bile didik didik ederek, sakız gibi ağızlarına dolayan ihbarcıların izleri de ortadan kalkmış ve örnek öğrenci statüsüne konulmaya başlamıştım. Aslına bakılırsa, ne uymamız gereken kurallarda bir azalma ne de benim karakterimde bir değişiklik vardı; ama işin ilginç yanı, Sokde'yle barış imzalamamın sonucunda sınıf öğretmenimiz suçlu oğlunu affetmek için dört gözle dönmesini bekleyen bir baba gibi beni kucaklamıştı.

Böyle olunca derslerimde de yavaş yavaş daha başarılı olmaya başlamıştım. İlk dönemin yarısına bile gelmeden sıralamada ilk ona girmeyi başarmış, kış tatilinden önceki

ilk sınavda da nihayet ikinci olabilmiştim. Derslerimde başarılı olmamın sonucunda, anne babamın o zamana kadar çok ciddi bir hal alan kaygıları da ortadan kalkmıştı. Ben tekrar eskisi gibi, onların çalışkanlığıyla övündükleri, gurur kaynağı oğulları olmuştum.

Derslerimde başarı kazanmam ya da ailem tarafından takdir edilmeye başlamam baştan beri bana ait meziyetlerdi ve tüm bunları aslında Sokde benden çalmıştı. Dolayısıyla ben, bana ait olan haklarımı geri almıştım sadece. Sokde'nin bana sunduğu ayrıcalıklar, çok da gerekli olmayan sıradan fazlalıklar gibi gözüküyordu. Her ne kadar hak ettiklerim bana geri verilmiş olsa da Sokde'nin boyunduruğu altına ister istemez girdiğimden, onun verdikleri ne yazık ki bilincimde büyük bir lütuf olarak yer almıştı.

Buna rağmen Sokde'nin benden karşılık olarak istedikleri, düşündüğümden daha azdı. Diğer çocuklara karşı öyle değildi sanki. Benden bir şeyi zorla almak şöyle dursun, bana ait hiçbir eşyayı istemiyordu bile. İçimden gelerek ona lezzetli bir yiyecek ya da değerli bir kırtasiye malzemesini götürüp versem bile, o almak istememiş, nadiren bir şeyi alsa da mutlaka kat kat daha fazlasını vermişti. İşin ilginç yanı, ona teslim olduktan sonra verdiklerimden çok, ondan aldıklarımın daha fazla olduğunu hatırlıyorum. Her ne kadar onun bana verdiklerinin, diğer çocuklardan zorla aldığı şeyler olduğunu düşündükçe içim bulansa da...

Sokde'ye teslim bayrağını çektikten sonra, bana ne bir görev vermiş ne de beni istemediğim bir şeyi yapmaya zorlamıştı. Ara sıra çocuklar Sokde'nin yüklediği adaletsiz görevleri yerine getirirken zorlanıp sıkıntı çektikleri halde, ben o günden sonra böyle bir şeye maruz kalmamıştım. Bu sayede kazandığım bu ufak tefek imtiyazlar -görevlerden ve zorlamalardan muaf tutulmak- beni daha fazla duygulandırmaya başlamıştı.

Sokde'nin benden istediği tek şey, onun kurallarına itaat etmemdi. Böylelikle sağlam temellerle kurduğu krallığı

yıkılmayacaktı. Onun kurallarının ve kurduğu krallığın adaletsizliği göz önünde bulundurulduğunda, ona boyun eğmekle gereğinden fazla kendimden ödün vererek karşılığını ödemiştim zaten. Ancak özgürlük ve mantık uğruna o zamana kadar savaşını verdiğim her şeyden çoktan vazgeçtiğim için, kendimi boyunduruk altına girip de pek çok şeyin karşılığını ödeyen biri olarak görmüyordum.

Sokde'nin kurallarını tamamıyla kabul edip ehlileşerek, onun krallığına hiçbir şekilde muhalefet etmeden yerleştikten sonra, lütfettiği iyiliklerin karşılığını bir şekilde daha ödemiştim. İşte bu karşılık, resim becerimle alakalıydı. Resim uygulama dersinde diğer çocuklar tek bir resim çizerken ben iki resim birden çizmek zorunda kalmıştım. Biri kendim, diğeri de resme karşı pek de yeteneği olmayan Sokde içindi. Sayemde "Bizim Eserlerimiz" adlı resim panosuna sık sık çizdiğim bu iki resim, Sokde'nin ve benim ismimle asılırdı. Bunu, Sokde'nin baskısı yüzünden mi yoksa kendi isteğimle mi yaptığımı net olarak hatırlamak güç; ancak şu an zihnimi zorladığımda o zamanlar bu konuyla ilgili herhangi bir baskıya maruz kalıp kalmadığıma dair bir iz bulamıyorum. Tahminimce onun krallığına yerleşen biri olarak, herkesin yaptığı gibi ona sunulan bir tür vergi ya da amme hizmetiydi bu.

Ertesi yıl sınıf öğretmenimiz değişti. Yeni öğretmenimiz göreve başlayalı bir ay bile olmadan, öylesine sağlam görünen Sokde'nin krallığı neredeyse birkaç saat gibi kısa bir süre içinde paramparça oluverdi. O demir yumruklu hükümdar bir gün içinde suçlu damgasını yiyerek bizim dünyamızdan silinip gidiverdi. Sınıfımızda gerçekleşen bu devrim, görkemli tarih kitaplarının sayfalarındakinden farklıydı ve oldukça ani, bir o kadar da garip bir yönde gelişmişti.

Bu devrimin başlangıcını veya sonuçlarını anlatmadan önce, itiraf etmem gereken bir gerçek var. İşte bu gerçek, Sokde'nin krallığının kökünden sarsılmasına neden olan, devasa sırrını, başından beri biliyor olmamdı.

Yanlış hatırlamıyorsam o sene, aralık ayının başlarında gerçekleşen bir olaydı. İlk yazılıları olduğumuz gün, sınavı adil bir şekilde yapmak için öğretmenimiz yerlerimizi değiştirince, benim yanıma sınıfın çalışkan öğrencilerinden Vonha Bag oturmuştu. Birçok dersin içinde özellikle matematikte çok başarılı ve yetenekli olan bu çocuk, Sokde'nin en yakın on arkadaşından biriydi. Her zaman matematikteki eksiklerimden dolayı kaygı eden benim için, bu çocuğun yanıma oturması nedense bir güven hissi vermişti.

Ancak matematik yazılısının olacağı ikinci ders saatinde tesadüfen Vonha Bag'ın tuhaf bir şeyler yaptığını görmüştüm. Bir problemi çözemediğim için kopya çekme niyetiyle değil de o çocuğun cevabı yazıp yazmadığını merak ettiğim için gözümün ucuyla baktığımda, cevap kâğıdını tamamıyla dolduran Vonha'nın kendi ismini silmekte olduğunu gördüm. O anda içimde tuhaf bir şüphe uyandı. Yazdığı cevabı silip yeniden yazmak doğaldı, ancak kendi ismini yanlış yazıp silmek çok tuhafıma gitmişti.

Bu yüzden sürenin az kaldığını bile unutarak, Vonha Bag'ın ne yaptığını dikkatlice incelemeye koyuldum. Vonha, gizliden gizliye yazılı gözetmeni olarak başka sınıftan gelen öğretmene göz ucuyla bakarak, az önce tertemiz sildiği yere hızlı bir şekilde başka bir isim yazdı. İşin ilginç yanı, yazdığı o isim Sokde'ye aitti. İsmi yazıp bitirdikten sonra hızla etrafı kolaçan ederken birden benimle göz göze gelince irkildi. Ancak yüzüme bakarken gülümsemesiyle incecik çizgiye dönüşen gözlerindeki ifadede, ne bir uyarı ne de bu durum karşısında korktuğuna dair bir işaret vardı.

– Az önce sen ne yapıyordun?

Teneffüs olur olmaz Vonha'ya sessizce sormuştum. Vonha ise, takatsizce şöyle yanıt vermişti.

– Bu sefer sıra bendeydi.

– Matematiğin senin sıran olduğunu mu söyledin? Ne yani, o zaman diğer derslerde de başkaları mı aynı şekilde Sokde'nin yerine?...

Ben bu duruma anlam veremediğim için büyük bir şaşkınlık içerisinde tekrar sormuştum. Vonha, o an yine etrafı kolaçan edip alçak sesle:

– Bilmiyor muydun? Geçen Korece yazılısında da herhalde aynı şeyi Yongsu Hoang yapmıştı, dedi.

– Neee, öyleyse hepiniz de mi?...

– Sokde'nin alması gereken notu aslında bizler alıyoruz işte. Sen resim çizdiğin için işin kolay. Resim dersinde öğretmene çaktırmadan iki ayrı resim çizdikten sonra hemen farklı isimler yazıp teslim edebilirsin, ancak bildiğin gibi yazılılarda bu mümkün olmaz. Bu yüzden Sokde, kendi soru kâğıdına sınav bitiminde benim ismimi yazıyor; ben de kendi sınav kâğıdıma onun ismini yazdığım için almam gereken asıl notu o alıyor, onun notunu da ben almak durumunda kalıyorum ister istemez.

Sokde'nin o kadar şaşırtıcı notlar almasının ve okul genelinde not ortalamasının bu denli yüksek olmasının sırrını işte o zaman anlamıştım. Hiç düşünmeden yaptığım o resimlerin, aslında Sokde'nin tüm derslerdeki ortalamasını yükseltmesine yardımcı olduğu gerçeğini de o an kavramıştım.

– Bütün derslerin her yazılısında böyle mi?

Şaşkınlığımı biraz yatıştırarak bir kez daha sordum. Vonha, suç ortaklarının kullandığı bir ağızla sorularıma hiçbir şey saklamadan cevap veriyordu.

– Bütün derslerde öyle değil tabii ki. Bir-iki dersi de Sokde kendisi çalışır aslında. Örneğin, bu seferki yazılılardan fen bilgisi ve sosyal bilgiler derslerini kendisi çalıştığı için gerçekten hak ettiği notu alacak. Ancak her yazılı döneminde onun kişisel olarak çalıştığı ders de, onun yerine ismini yazan çocuk da değişebiliyor.

– Öyleyse, bu iki dersin dışındaki sınavlarda Sokde' nin aldığı asıl notlar ne?

– Yaklaşık seksen civarında notlar alır.

– O zaman bu seferki matematik sınavında sen on beş puandan fazla zarar görerek eksik not alıyorsun öyle mi?

– N'apabilirim ki, diğer çocuklar da aynı durumda. Neyse ki Sokde sınavlarda ismini yazmasını söylediği çocukları adaletli bir sırayla görevlendirdiği için böylelikle herkes eşit derecede zarar görmüş oluyor. Bu yüzden Sokde dışında hepimizin başarı sıralaması kendi yeteneklerimiz doğrultusunda oluyor. Sen, resim dersinde aynı anda iki resim yaparak kendi hak ettiğin nottan feragat etmemiş oluyorsun. Diğer derslerden de daima yüksek not alma şansın var bu durumda. Ama bizlerin böyle bir şansı olmadığı için, her zaman sıramız geldiğinde asıl almamız gereken nottan daha düşük not alma durumunda kalıyoruz. Bu nedenle sen de kendini oldukça şanslı görmelisin bence.

Vonha'nın biz diye bahsettiği öğrenciler, Sokde'nin özel ilgi gösterdiği altı yedi kişilik bir grup çalışkan öğrenciydi. Sınıfımızda dersleri en iyi olan ve en akıllı öğrencilerin oluşturduğu bu gruba katılalı çok zaman olmamıştı, ama artık ben de bu grubun bir üyesi durumundaydım.

– Yoksa, Sokde bu olayı sana daha söylememiş miydi? Tuhaf gerçekten.

Bu büyük sırrın benim üzerimde yaptığı şok etkiyle, bir süre kendime gelememiştim. Benim şokta olduğumu fark eden Vonha, birden kaygılanarak bana böyle sormuştu. Daha sonra kendi kendini rahatlatırmış gibi:

– Gerçi artık bilsen de fark etmez. Sen de Sokde'nin yerine resim yapıyorsun zaten. Senin yaptığın da resim uygulama sınavına onun yerine giriyormuş gibi bir şey işte. Üstelik, hem Sokde ile yazılı kâğıtlarını değiştirmek gibi bir şart da yok bu suça ortaklık etmek için.

Vonha, bunları söylerken bu ani ve güçlü şokun etkisi altına girdiğimden kendimde değildim. Birden aklıma tuhaf bir şey gelmişti.

Az önce bu büyük sırrı öğrenmem, bunu hiç kimsenin affetmeyeceği korkunç bir suçun değiştirilemez kanıtı olarak kullanarak, Sokde'yle çoktan bitmiş mücadeleme tekrar başlama fikrini aklıma getirdi. Sınıf öğretmenimiz her ne kadar duygusuz ve anlayışsız da olsa, Sokde'nin bu suçu karşısında sessiz kalmazdı herhalde. Bütün bunları ona anlatarak Sokde'yi etkisiz bırakırsam, şimdiye kadar onu destekleyen sınıf öğretmenimizden de intikamımı almış olacaktım. Bununla kalmayıp bana inanmayarak tehditlerle azarlayan annem ve babamdan da öcümü alabilecektim. Sokde'nin baskıları karşısında sabrederek aslında bu durumdan kesinlikle rahatsızlık duyan çocuklar da beni yeni kahramanları yapacaklardı. Vazgeçmek zorunda kaldığım özgürlük ve mantığın sınıfımızda tekrar egemen olabileceğini düşününce kalbim yerinden çıkacakmış gibi atmaya başlamıştı.

Dersin başlayacağını bildiren zil sesi çalınca, gözetmen olarak görevli öğretmen sınıfa girdi. Onun yüzünü gördükten sonra heyecanla küt küt atan kalbim biraz olsun sakinleşmeye başlamıştı. Sınıfa giren öğretmenin yüzünden, yeniliklere kapalı, değişimi zahmetli ve rahatsız edici bulan biri olduğunu sezinlemiştim. Öğretmenin bu yüz ifadesini görünce o anda, geçmişte yaşadığım ve sonu hüsranla biten çakmak olayı aklıma gelmiş ve bu nedenle de ihbar etme konusunda hevesim yine kırılmıştı. Ancak değiştirilemez olan bu kanıtı şimdi gözler önüne sermezsem öğretmenin duygusuzluk ve ilgisizlik duvarını yıkabilecek başka bir fırsat yakalayamayacağımı düşünmüştüm.

O an tekrar çocuklara dönüp baktım. Değiştirilemez bu kanıtın bir parçasıydı çocuklar aslında. Fakat onların birdenbire benim tarafıma geçmeleri ve o zamana kadar

sessiz kalıp desteklediklerı Sokde'nin kendileri üzerindeki yaptırımlarını sınıf öğretmenimize itiraf etmeleri ihtimali şu an için oldukça zayıf görünüyordu. Üstelik onlar da ne de olsa Sokde'nin suç ortakları değil miydi sanki? Sokde'yle ortaklık ederek sınıf öğretmenimizin not verirken hak yemesine de neden olmuyorlar mıydı? Olaya bu yönünden bakınca kendime güvenim tamamıyla yok oluvermişti.

Yine, Sokde'yi rahatlıkla ihbar etme fırsatı verdiğim Byongco aklıma gelmişti. Sokde'ye babasının çakmağını kaptırıp sınıf öğretmenimiz sorunca da "Sadece ödünç verdim." diye kaçamak bir cevap veren Byongco'nun yüz ifadesi beynimde canlanmıştı. Sonra diğer öğrencilerin ufak tefek hatalarımla dolu görüşlerini yazdıkları, beni zor durumda bırakan o korkutucu ihbar kâğıtları gözümün önüne gelmişti.

Diğer taraftan, boyun eğmeye alışalı iki ay geçmiş ve bunun bana sağladığı ayrıcalıklar aslında çok hoşuma gitmeye başlamıştı. Bundan ötürü de tekrar sıfırdan, eskisi gibi eziyet çekerek yeni bir mücadeleye girişmeyi gözüm kesmiyordu. Üstelik, Sokde'nin kuralları altına girdim diye benim açımdan ne olumsuz gelişen ne de bana zarar veren bir şey olmuştu. Daha önce de söylediğim gibi, o zamana kadar yılmadan sürdürdüğüm mücadelem ve başkaldırım her ne kadar istediğim doğrultuda sonuçlanmamış olsa da nihayetinde bana bir madalya kazandırmış, benim için çeşitli ayrıcalıklar sağlamıştı. Diğer yandan, öğrenci derneği ve çoğunluk oylarıyla verilen kararlara alışkın olduğum Seul'deki okulumda sahip olduğum özgürlükten daha fazlasını burada elde etmiş, sınıftaki diğer çocuklar üzerindeki etki gücüm de Seul'dekinden daha fazla olmuştu. Seul'deyken etki gücüm olsa olsa on-on beş kişilik bir grup üzerinde hissedildiği halde, burada daha fazla çocuk üzerinde etkili hale gelmiştim. Bir de, Sokde'nin bu şekilde diğer çocukların ileri gitmesini engellemesi, derslerdeki başarımın kendiliğinden yükselmesine yardımcı oluyordu. Sı-

nıf birincisi olmayı düşünmediğim sürece, ikinciliği elde etmem hiç de o kadar zor görünmüyordu.

Bununla beraber, sınıf öğretmenimize koşarak gitmemi engelleyen asıl neden Sokde'nin kendisiydi. Önümde iki seçenek vardı. Birincisi, Sokde'yi ihbar edip sınıfın yeni kahramanı olmak. İkincisi ise, bu durum karşında sessiz kalarak Sokde'nin egemenliği altında rahat bir hayat sürmekti. Birbirinden cazip bu iki seçenek arasında bocalamaya başlamıştım. Bu yüzden o gün, yazılının bitimine kadar bir türlü karar verememiştim. Karmakarışık bir ruh haliyle öğretmenin dersi bitirdikten sonra yapacağı konuşmayı beklerken, Sokde pat diye benim oturduğum sıraya yaklaşarak şöyle demişti:

– Hey! Byongte, bugün nasıl olsa ilk yazılılar bitti. Bir yerlere eğlenmeye gitmeye ne dersin?

İçimden geçenleri okumuş olamazdı. Şaşkınlık içinde ben de hemen ayağa kalkarak sormuştum:

– Bu soğuk havada nereye gidebiliriz ki?

– Mipo'ya gidelim mi? Orada üşümeden güzel vakit geçirebileceğimiz bir yer biliyorum.

Mipo okuldan yaklaşık iki kilometre uzaklıkta, çam ormanlarının bitiminde, nehir kenarında bir yerdi. Saldırılardan ötürü yarı yarıya yıkılmış, Japon Sömürgeciliği döneminden kalma birkaç fabrika binasının olduğu açık ve ıssız bir yerdi burası. Ama çocuklar için bu yıkık dökük fabrikalar iyi birer eğlence alanıydı.

– Tamam olur.

– Hep beraber gidelim hadi.

Yanımızda bizi dinleyen çocuklar, benden daha fazla istekli oldukları için neşeyle bu teklifi kabul etmişlerdi. Benim de bunu reddedecek uygun bir bahanem yoktu doğrusu. Şüphe uyandırmamak için de onlara katılmaktan başka çarem yoktu. Böylelikle, ders bittikten sonra sınıf öğretmenimizle ayrıca görüşüp her şeyi anlatmanın yolu kapanmış oluyordu.

İstemeye istemeye onlara katılmış olsam da o gün yaşadıklarım, uzun süre hatıralarımdan silinmeyecek kadar eğlenceli ve sıradışıydı. Bu geziye sınıftaki öğrencilerin hemen hemen hepsi gelmek istiyordu, ancak Sokde bunlardan yalnızca on kadarını seçmişti. Dışarıdan bakıldığında da gelişigüzel bir seçim gibi görünse de Sokde kendisine göre bir değerlendirme yapmıştı kesinlikle.

– Paranız var değil mi?

Mipo'ya varıp güneş ışınlarının aydınlattığı yıkık bir fabrika binasında yer bulduktan sonra Sokde, çocuklara dönerek paraları olup olmadığını sormuştu. İçlerinden beşi-altısı, ceplerinde ne var ne yoksa tümünü çıkararak o zamanlar bizim için oldukça büyük bir miktar olan 370 hoan[7] toplayıp ona vermişti. Sokde, yine çocuklardan ikisine bu parayla bisküvi, gazoz türü şeyler alıp gelmelerini söyledikten sonra diğerlerine dönerek:

– Siz de odun toplayın. Şimdi güneş ısıtıyor, ama birazdan serinler burası. Hem tatlı patates ve fıstık kavurmak için de ateş yakmalıyız.

O an, Sokde'nin çoktan himayesi altına girdiğim için ben de doğal olarak odun toplamakla görevlendirilen çocuklara dahil olacağımı sanmıştım. Bu yüzden onlarla birlikte tam çalı çırpı toplamaya gitmeye niyetlenmişken Sokde beni yanına çağırmıştı.

– Byongte Han, sen burada kal. Burada yapmamız gereken başka işler var.

Orada bir defa daha nedensizce şaşırıp korkmuştum, ancak onun iyi niyetle bunları söylediğini hemen anlamıştım. Sokde, birkaç taşla ateş yakacağımız yeri hazırlayıp kendi işini bitirdikten sonra benimle sohbete başlamıştı. Benim diğer çocuklarla gitmemi istememesi tuhafıma gitmişti. Gerçi ben de Sokde'nin himayesi altındaydım, ama Sokde sanki diğer çocuklar gibi bir emir eri olmadığımı hissettirmeye çalışıyordu.

---

[7] Hoan, eski Kore para birimidir (ç.n.).

Etrafa bir şeyler yapmak için dağılan çocuklar dönünce, çatısı uçmuş bu yıkık dökük fabrika dünyada eşi benzeri bulunmaz, eğlenceli bir oyun alanına dönüşmüştü. Kışın çocuklar için iyi yanan bir kamp ateşinden daha eğlenceli ve daha zevkli ne olabilirdi ki? Ateşte kavrulan fıstık ve tatlı patatesin güzel kokusu etrafı sardığı sırada biz de bu güzel yiyecekler pişene kadar, satın aldığımız bisküvileri yiyip gazozları içerek eğlenmeye koyulmuştuk.

Güneş batıncaya kadar bu huzurlu atmosferde güle oynaya yiyip içmiştik. Ata binme oyunu da, saklambaç da oynamış, kendi aramızda şarkı yarışması bile düzenleyip şarkılar söylemiştik.

Çocuklardan biri, "Kesera" şarkısını söylemeye başladığımız an, komiklik olsun diye pantolonunu indirip birden erkeklik organını çıkardıktan sonra bir eliyle ucundan tutup diğer elinin işaret parmağını da keman yayı olarak kullanarak bu şarkıya keman çalarmış gibi eşlik ettiğinde hepimiz gülmekten yerlere yatmıştık. Diğer bir çocuk da iki elini tuhaf bir şekilde birleştirerek trampet sesine benzer bir ses çıkartıyor, başka bir çocuk sarkık göbeğini dışarı çıkararak davul gibi çalıyordu. Onların yanında vücudunu şekilden şekle sokarak şarkıcı taklidi yapan bir başka çocuk vardı. Bunların dışında bir çocuk da sürekli etrafımızda perende atarak dolaşıyordu.

Fakat asıl tuhafıma giden, o günün öğleden sonrasında bana karşı öncekine göre çok daha samimi ve arkadaşça davranan Sokde'nin tavrıydı. O gün bana, diğer çocuklara gösterdiğinden çok daha fazla ilgi göstermişti. Oradaki oyunları da benim için düzenlenen bir gösteriymiş gibi organize etmişti sanki. Aslında o gün beni kendi statüsüyle eşdeğer bir seviyeye çıkarttı desem abartmış olmam. Kim bilir belki, o ana kadar yaşadıklarımdan ötürü Sokde'ye karşı paranoyakça bir tutum sergilemiş olabilirdim, ama o gün birden bire benimle bu kadar yakınlaşması farklı hislere kapılmama neden olmuştu. Sanki o korkunç çocuk,

suçunu fark ettiğimi anlayarak yaptığı haksızlıkları örtbas edebilmek için, bu şekilde iyi davranmakla beni tamamıyla kendi yanına çekebileceğini düşünüyor ve bunun için uğraşıyordu.

Her neyse, Sokde'nin sunduğu bu hoş ortamda kendimi kaybedip sarhoş olmuştum. Işin aslı, o gün hava kararıp eve giderken onun bu devasa sırrını sınıf öğretmenimize ispiyonlayarak intikam alma düşüncesi kafamdan tamamıyla silinip gitmişti. Onun kurallarının ve krallığının ebediliğine inanmış ve böyle de sürmesini istemiştim. Bu şekilde onun hâkimiyeti altında sahip olduğum tüm hakların ve yetkilerin de devam edeceğine inanarak hep böyle olmasını ümit etmiştim.

Ne var ki o günün üzerinden dört ay bile geçmeden bu inanç ve ümitlerim yıkılmış, mahvolan Sokde de bizim dünyamızdan yok olup gitmişti.

Çok ani, bir o kadar da garip ve saçma bir şekilde ortaya çıkan bu ilginç devrim şöyle başlamış ve gelişmişti:

Altıncı sınıfa geçtiğimizde artık ortaokul giriş sınavı hazırlığına resmen başlamıştık ve sınıf öğretmenimiz de bu doğrultuda değişmişti. Sınıfımızın yeni öğretmeni, öğretmen okulunu bitireli birkaç yıl geçmeyen genç biriydi. Henüz tecrübesi çok fazla değildi, ancak yeteneği ve dürüstlüğü diğer eğitmenler arasında kabul görmüş olduğu için özellikle sınav hazırlığı içerisinde olan bize sınıf öğretmeni olarak atanmıştı.

Yeni öğretmenimiz, birkaç öğretmenin içinden seçilmesine yakışır bir şekilde, ilk günden farklı olduğunu hissettirmişti. Ufak tefek şeyleri bile önemseyecek ve kulak ardı etmeyecek kadar duyarlı olan öğretmenimiz, ilk gün ders bitiminden sonra yaptığı konuşmasında bizi gizliden gizliye ateşlemeye çalışmıştı.

– Bu sınıf niye böyle? Hiç canlılık yok. Hepiniz şaşkın şaşkın gözümün içine bakıyorsunuz.

Öğretmenimizin herkesten farklı, üstün bir kavrama gücü olduğu hemen anlaşılıyordu. Öyle ki geleli sadece dört gün olmasına rağmen sınıfımızdaki sorunun temeline inmeye başlamıştı bile. Artık altıncı sınıftık ve o gün yeni bir sınıf başkanı seçimi yapmıştık. Sokde altmış bir oydan elli dokuzunu alarak seçimi kazanınca öğretmen bu duruma bir anda sinirlenip kızmıştı.

– Böyle bir seçim nerede görülmüş? Geçersiz bir oy ile seçilenin kendi oyunu çıkartırsak tüm öğrenciler aynı kişiye mi oy verdi bu durumda? Seçim tekrar yapılacak!

Sonra, kendi hatasını hemen fark eden Sokde, ikinci seçimde durumu değiştirmeye çalışmıştı. Ancak ikinci seçimin sonucunda topladığı oy sayısı çok az farkla elli bire düşünce öğretmenimizin tepkisi aynı olmuştu.

– Nedir bu? Sokde Om'un dışındaki dokuz kişi sadece birer oy almış. Tanrı aşkına, rekabet ortamından uzak bir seçimin ne anlamı var?

Bu şekilde kızgınlığını ifade ederek Sokde ve bizleri tek tek süzmüş ve hiddetle bağırmıştı. Öğretmen de kesin ve net olan bu seçimin sonucunu başka bir çare olmadığı için kabullenerek ister istemez Sokde'yi sınıf başkanı yapmıştı. Bu garip ve alışılmadık devrim, belki de bu olaydan sonra başlamıştı diyebilirim.

– Sizi ödlekler. Bu kadar da cesaretsiz olunur mu canım?

– Gözlerimin içine bakın. Bir de erkek olacaksınız! Kimden ve neden bu kadar korkuyorsunuz?

Ertesi günden itibaren, sınıf öğretmenimiz arada sırada bizimle böyle konuşarak bizi yüreklendirmeye çalışmıştı. Biraz zor olduğunu düşündüğü soruları çözmesi için de Sokde'yi tahtaya kaldırmaya başlamıştı. Sokde de bir tehlikenin yaklaştığını sezinliyordu herhalde ki kendince en iyisini yaparak önlem almaya çalışıyor gibiydi. Ama sınıf öğretmenimizi tatmin etmek için çok eksiklikleri vardı. İlk değerlendirme sınavının olduğu günün ertesinde, öğret-

menin Sokde'yi sert bir şekilde azarlaması yeni öğretmenimizin tatmin olmadığının göstergesiydi.

– Sokde Om, sınavlarda başarın iyi olduğu halde ders saatlerinde neden bu kadar başarısızsın? Anlaşılması güç bir durum bu.

Ancak ne var ki yeni öğretmenimiz de Sokde'nin bu devasa aldatma taktiğini henüz anlayamamış görünüyordu. Yeni öğretmenimiz, her zaman için bir şeylerin ters gittiğinden şüphelenmesine karşın, Sokde'nin çoktan eline geçirdiği otoriteyi ve öğrenciler üzerinde kurduğu hâkimiyeti istemeyerek de olsa kabul etmişti.

Tüm bunlara rağmen sınıf öğretmenimizin bu tavrı, öğrencileri olumlu yönde etkilemişti. Öğretmenimizin Sokde'nin tarafında olmadığı ve bir önceki öğretmen gibi Sokde'ye kayıtsız şartsız inanmak şöyle dursun, tam tersine bir şeylerden şüphe ettiği yavaş yavaş ortaya çıktıkça, geçen sene büyük ısrarla çabaladığım halde Sokde'nin yaptıkları karşısında tepkisiz kalan çocuklar nihayet harekete geçmeye başlamışlardı. Cesaret edip de gözle görünür bir şekilde meydan okuyamıyor olsalar da ufak tefek başkaldırılarla tepkilerini sık sık gösteriyorlardı. Sınıfta herhangi bir sorun çıktığında, artık Sokde'den önce sınıf öğretmenimize giden çocukların sayısı birer ikişer artmaya başlamıştı.

Tekrar tekrar dile getiriyorum, ama Sokde gerçekten de inanılmaz bir çocuktu. Bizden yaşça büyük de olsa ancak on beş - on altı yaşlarındaydı. Ne zaman sabır göstermesi ve ne zaman geri çekilmesi gerektiğini çok iyi biliyor gibiydi. Muhtemelen içgüdüsel olsa gerek, yaşıtlarına göre çok gelişmiş duygulara sahipti.

Eskiden bilek gücünü kullanarak çözdüğü işleri, artık imalı bir bakışla halletmeye çalışıp korku veren bakışlar atarak halledebileceği işleri de üstünde fazla duramayacağını bildiği için, zoraki bir gülümsemeyle geçiştirerek sineye çekmeye başlamıştı. Yeni düzenin başlamasıyla bir-

likte biraz kurnaz çocuklar, Sokde'ye düzenli olarak vermeleri gereken vergi tarzı şeyleri vermekte tembellik etseler bile onları cezalandırmıyordu artık. Bir de "bu güzelmiş be" ve "şunu biraz ödünç versene" gibi başkalarına ait özel eşyaları sahiplenmek için sarf ettiği sözleri hiç kullanmaz olmuştu.

Bence, o sıralarda Sokde yazılılarda isim değiştirmenin ne kadar tehlikeli olduğunun da yeterince farkındaydı. Ancak işte asıl yapmaması gerekenin bu olmasına karşın bir tek bundan kesinlikle vazgeçemedi. Çoktan kaplanın sırtına binmişti bir kere. İnse kaplana yakalanacak ve yem olacaktı. Bu yüzden götürebildiği yere kadar bu durumu götürmekten başka çaresi de yoktu. Okumaktan tamamıyla vazgeçebilirdi de, ancak bunu gerçekleştirmesine engel oluşturan çok önemli bir nedeni vardı. İki yıla yakın bir süredir üzerinde taşıdığı 'Sokde Om, bütün okulun birincisi' etiketinin verdiği büyük sorumluluktu bu.

Böyle olaylar zinciri devam ederken sonunda patlak veren asıl olay, mart ayının sonunda ilk yazılıların sonuçlarının açıklandığı gün gerçekleşti. O gün öfkeden morarmış ve bıçak gibi keskin bir yüzle sabah dersine gelen sınıf öğretmenimiz, sınıfa girer girmez yazılı sonuçlarını okuduktan sonra, soğuk bir ses tonuyla şöyle dedi:

– Sokde Om doksan sekiz ortalamayla bütün okulun birincisi olurken, diğerleri bütün okulda ilk ona bile giremedi. Bugün ne yapıp edip bu bilmeceyi çözmeliyim.

Sonra da aniden sert ve korkunç bir sesle Sokde'yi yanına çağırdı.

– Kürsünün kenarlarından tutarak eğil.

Sokde büyük çaba içerisinde doğallığını korumaya çalıştığı yüz ifadesiyle kürsüye doğru yaklaşırken, sınıf öğretmenimiz herhangi bir açıklama yapmadan Sokde'ye böyle emretmişti. Sonra Sokde eğilince de yoklama kâğıdıyla beraber elinde getirdiği kalın bir sopayla onun poposuna sertçe vurmaya başlamıştı.

Bu beklenmedik durum karşısında öğrenciler, sınıfın üzerinden soğuk sular boşaltılmış gibi şoka girmişlerdi. Sessizliğe bürünen sınıfta duyulan tek şey, bağırmamak için kendini sıkan Sokde'nin nefes alıp verişiydi. Böyle bir olaya, yani bu kadar sert bir dayağa ilk kez şahit oluyordum. Aşağı yukarı ufak bir çocuğun bileği kalınlığındaki bu sopa, öğretmenin şiddetli vuruşlarına dayanamamış, sonunda kırılarak paramparça olup dağılmıştı. Fakat beni asıl şok eden bu kalın sopanın kırılıp paramparça olması değil, Sokde'nin yediği dayağın şiddetiydi.

Evet, Sokde de dayak yiyordu. Hem de o denli perişan ve güçsüz bir halde. Bu olay sadece bende değil, sınıftaki herkeste inanılmaz bir etki yaratmış olmalıydı. Sınıf öğretmenimizin de asıl istediği, bizlere bu şoku yaşatmaktı kesinlikle. O arada öğretmenin elinde kırılan sopanın sadece yarısı kalmıştı ve buna rağmen o hâlâ durmadan vurmaya devam ediyordu. Bu acıya yenik düşerken vücudunu eğse de sessizce dayanmaya çalışan Sokde de sonunda yere düşmüş, duyduğu acıyla inlemişti.

Sınıf öğretmenimiz de sanki onun bu inlemesini bekliyor gibiydi. Yıkılan Sokde'yi olduğu yerde bırakarak kürsüye dönüp Sokde'nin yazılı kâğıdını eline aldı ve tekrar eğik duran Sokde'nin yanına gitti.

– Sokde Om, buraya iyi bak. Yazılı kâğıdının isim yazılı yerindeki silgi izini görüyorsun değil mi?

Sınıf öğretmeninin nihayet Sokde'nin sırrının farkına vardığını işte o zaman anladım. O an Sokde'ye karşı acıma duygusu veya kaygı hissetmekten çok, bu işin nasıl neticeleneceğini merak etmeye başlamıştım. Beni asıl meraklandıran şey, Sokde'nin bu durum karşısında kendisini aklamak için geçen seferki çakmak olayındaki gibi suçunu reddedip reddetmeyeceği ve çocukların da o zamanki gibi onu destekleyip desteklemeyecekleriydi.

– Öğretmenim, evet hata ettim, özür dilerim.

Sokde'nin öğretmenimize bu şekilde karşılık vermesi beni hayal kırıklığına uğratmıştı. Aslında, sonradan düşününce hayal kırıklığına uğramam da yersiz gelmişti bana. Sınıfımızda en çok fiziksel güce sahip olan Sokde, bizlerin gözünde bir kahraman olsa bile, nihayetinde on beş-on altı yaşlarında bir çocuktu ve büyüklerin karşısında onun yaşında birinin kendisini soğukkanlılıkla savunup müdafaa etmesi güçtü tabii. Belki de sınıf öğretmenimiz olayın içyüzünü anlamak için uzun ve meşakkatli araştırma yapmak yerine, bu şekilde Sokde'ye dayak atarak onun ağzından kısa yolla itiraf etmesini sağlamak amacıyla böyle bir taktik izlemişti.

Sokde'nin bu sözünden sonra, çocuklar arasında bir kez daha gözle görülmeyen bir huzursuzluk belirdi. Sokde de teslim bayrağını çekmişti artık. Sokde'nin imkânsızmış gibi görünen bu yenilgisi, herkesin üzerinde büyük bir şok yaratmıştı. Ben de Sokde'nin hiç kendisini savunmadan hatasını hemen kabul ettiğini görünce inanılmaz derecede şaşırmıştım ve bedenim bu şokun etkisiyle donakalmıştı.

Sınıf öğretmenimizin üstün yetenekleri karşısında takdir görmesinin nedeni, beynini sistematik bir şekilde çalıştırması ve işini titizlikle yapmasından kaynaklanıyordu herhalde. Sokde'nin teslim olması için uyguladığı bu taktiğin sonucunda başarılı olunca, sınıf öğretmenimiz Sokde'ye düşünme fırsatı bile vermeden sonraki aşamaya geçmişti.

– Pekâlâ o zaman kürsünün üzerine çık, diz çök ve kollarını havaya kaldır bakalım.

Sınıf öğretmenimiz, sopa atmaya tekrar başlayacakmış gibi Sokde'ye doğru yaklaşarak bu emri vermişti. Az önce yediği dayağı düşünürsek, belki de Sokde öğretmenin beklenmedik saldırısının etkisiyle kendini kaybetmiş olabilirdi. Kamçıyla kovalanan vahşi bir hayvan gibi sendeleye sendeleye kürsünün üstüne çıkmış ve kollarını kaldırarak diz çökmüştü. Bu durumdaki Sokde'ye bakarken yeni ve tuhaf bir tecrübe daha edinmiştim. Eskiden Sokde, boyu

olsun, cüssesi olsun sınıf öğretmenimizle aynı gözükürdü gözüme. Hatta bazen bana öğretmenimizden daha iri bile gelen Sokde, kürsünün üzerinde birden küçülüvermişti ve çaresiz görünüyordu. Düne kadarki o ihtişamlı sınıf başkanımız yok olup gitmiş, geride sadece bizim yaşlarımızda, sıradan, suçunun cezasını çeken bir çocuk kalmıştı. Ona nazaran sınıf öğretmenimizin fiziksel yapısı, birden bire iki kat daha artmış gibiydi. Bu halde her şeyi yapabilen bir dev gibi, bize yukarıdan bakıyordu. Yine, bu söylediğim tahminin ötesine gitmeyecek ama, benim hissettiklerimi diğer çocuklar da hissetmişlerdi. Belki de sınıf öğretmenimiz de başından beri bunu amaç edinmişti.

– Vonhoa Bag, Yongsu Han, Çigyu İ, Munse Gim...

Ardından sınıf öğretmenimiz, tekrar altı çocuğu yanına çağırmıştı. Bunların hepsi, sırayla Sokde'nin yerine yazılı kâğıdını dolduran sınıfımızın en çalışkan öğrencileriydiler. Suratları bembeyaz kesilmiş bu çocuklar, korku ve kaygı içerisinde kürsüye doğru giderlerken sınıf öğretmenimiz sesini biraz daha yumuşatarak şöyle dedi:

– Sizlerin geçtiğimiz bir ay boyunca çeşitli yazılılarda dönüşümlü olarak kendi isminizi silip başka bir ismi yazdığınızı biliyorum. Şimdi n'apacaksınız bakalım! Dayak yiyerek mi konuşmayı tercih edersiniz yoksa kendiliğinizden itiraf etmeyi mi? Hadi söyleyin bakalım, kimin yerine yazılı kâğıtlarındaki isimlerinizi değiştirdiniz?

Sınıf öğretmenimiz daha sorusunu tamamlamamıştı ki o ana kadar bakışlarında hal kalmamış, yarı yarıya kapanmış Sokde'nin gözleri birden bire fal taşı gibi açılarak etrafa korkunç bir ışık saçtı. Havaya kaldırdığı kollarının ağırlığıyla iyice çökmüş haldeyken omuzları da birden doğrulmuştu. Bunu gören çocuklar biraz ürkmüşlerdi. Ancak olayın nasıl sonuçlanacağı önceden belliydi. Çocuklar, çoktan Sokde'nin zayıf halini görmüş oldukları için, hiç tereddütsüz güçlü olan sınıf öğretmenimizi tercih etmişlerdi.

– Sokde Om, öğretmenim.

Çocuklar hep bir ağızdan bu cevabı verince, Sokde büyük bir acı duymuşçasına gözlerini sımsıkı kapatmıştı. Kesinlikle Sokde'nin ağzı katı bir şekilde kapanmıştı, ama bedeninin derinliklerinden çıkıp gelen o ıstırap dolu haykırışını duyar gibi olmuştum.

– Pekâlâ o zaman, ne diye böyle bir işi yaptığınızı sırayla anlatın bakalım. Yongsu Hoang önce sen başla.

Sınıf öğretmenimiz sesini biraz daha yumuşatarak çocukları avutur gibi söylemişti. Elindeki sopayı aşağı doğru sallandırırken konuşması, sanki sizler hemen cevap verirseniz ben de sizi affedebilirim der gibiydi. Öğretmenin bu tavrıyla ümitlenen çocuklar, Sokde'nin sınıftaki varlığını hiçe sayarak kendilerince nedenler anlattılar. Sokde'nin onları dövmesi, hiçbir yanlışları olmadığı halde onlara iftira atıp ceza vermesi, oyunlarda dışlanmaktan korkmaları ve benzeri nedenler, ki bunlar benim için de geçerliydi, öğretmenin önünde bir bir dile getirilmişti.

– Tamam da şimdiye kadar bu suçu işlerken kendinizi nasıl hissettiniz?

Sınıf öğretmenimiz tekrar bu şekilde sormuştu. Yine çocuklar hiçbir şey saklamadan içlerini dökmüşlerdi. Çocukların yarısı, "Hata ettim, özür dilerim, suçluluk duygusu hissediyordum," derken, diğer yarısı da "Öğretmenimize yakalanırım diye korku içindeydim," diye cevap vermişti. Ancak asıl anlaşılması güç olan şey sınıf öğretmenimizin kendisiydi. Son çocuğun konuşması bittiği an, öğretmenimizin yüz ifadesi korkunç bir hal almıştı.

– Öyle miii?...

Sınıf öğretmenimiz dalga geçer gibi bu altı çocuğa soğuk bir şekilde bakarken birden hepimizi korkutan bir tavır takınarak sesini yükseltmişti.

– Hepiniz kürsüye tutunup eğilin bakalım!

Ardından her çocuğa onar defa vurmaya başlamıştı. Onun vuruşları o kadar şiddetliydi ki çocuklar birkaç defa yere kapaklanıyor, sonra tekrar doğrularak dayak yemeye

devam ediyorlardı. Dayak bittikten sonra sınıfın içini bir süre çocukların hıçkırıklı, inlemeleri sarmıştı.

– Kalkın hepiniz!

Nihayet çocukların inlemeleri bitmiş ve sınıf öğretmenimiz de bu altı çocuğu kaldırarak zar zor sinirini yatıştırmış bir halde konuşmaya başlamıştı.

– Aslında benim niyetim size dayak atmak değildi. Sokde'nin baskılarına dayanamayıp yazılı kâğıtlarını değiştirmenizi affedebilirdim, ancak bu süre zarfında sizlerin neler hissettiğinizi duyunca kendimi tutamadım. Sizler hakkınızı elinizle kaptırmışsınız. Bu durum karşısında kayıtsız kalarak haksızlığa uğradığınızın farkına bile varmadan, işlediğiniz suçtan ötürü ne utanmış ne de en ufacık bir üzüntü duymuşsunuz. Üstelik sınıfın en iyi öğrencileri olduğunuz halde. Eğer sizler, sürekli bu kafayla giderseniz ileride yaşayacağınız acılar bugün benden yediğiniz dayaktan daha şiddetli olacaktır. Sizin gibilerin büyüyünce meydana getirecekleri dünyanın akıbetinin ne olacağı düşüncesi bile beni korkutuyor. Hepiniz kürsünün üzerine çıkıp çökün ve şimdiye kadar yaptıklarınızı düşünerek vicdanınızla hesaplaşın.

Sınıf öğretmenimiz, o gün belki de kapasitemizi oldukça zorlayan önemli bir kavramı bizlere anlatmaya çalışmıştı. O gün sınıfta içimizden hiç kimse öğretmenin bu sözlerinin gerçek anlamını anlayamamıştı. Hatta birkaçı, aradan otuz yıl geçmesine rağmen şimdi bile bu sözün özünü anlayamıyordur muhtemelen.

Bu altı çocuk, gözyaşlarına boğulmuş bir şekilde kürsünün üzerinde yan yana çöktükten sonra, sınıf öğretmenimiz bizlere dönerek:

– Şimdiye kadar benim ortaya çıkarttığım şey, sadece Sokde'yle bu çocukların yazılı kâğıtlarını değiştirerek adil bir şekilde not vermeme engel olmaları. Fakat yapmak istediklerimin gerçekleşmesi için henüz bu yeterli değil. Sınıfımızı yeniden yapılandırmak için her şeyden önce geç-

mişteki hataları düzeltmemiz lazım. Tahminimce bunun dışında da Sokde'nin yaptığı kötülükler oldukça fazladır. Şimdi bir numaralı öğrenciden itibaren herkesin sırayla Sokde'nin hatalarını ya da kendisinin maruz kaldığı eziyetleri baştan sona kadar anlatmasını istiyorum.

Bu sefer de öğretmenimiz konuşmasına oldukça yumuşak bir ses tonuyla başlamıştı. Fakat gözlerini kısarak dik dik bakan Sokde'nin bakışlarından ürken çocuklar tereddüt edince, öğretmenin sesinde hemen bir sertlik belirmişti.

– Geçen seneki sınıf öğretmeniniz, beşinci sınıfta olan olayların hepsini bana anlattı. Onun söylediğine göre, o zaman hiç kimse Sokde'nin yanlışlarını kâğıda dökmediği için, bu sınıfta hiçbir sorunun olmadığını sanarak Sokde'ye sürekli inanmış. Bugün ben de aynı durumdayım. Sınav kâğıdını değiştirmenin cezasını size nasıl olsa verdim. Eğer sizler, Sokde'nin diğer yanlışlarını bana söylemezseniz bu olayı bu şekilde kapatırım ve bugüne kadar süregeldiği gibi sınıfı Sokde'ye teslim ederim. Bu, hoşunuza gider mi? Bir numara, senden başlayalım. Haydi yaşadıklarını anlat.

Bu sözler anında etkisini göstermişti. Aslında çocuklar da benim onları aşağıladığım kadar pasif ve yetersiz değillerdi. Sadece güçlerini birleştirip direnmeyi bilmiyorlardı. Yoksa, onların da yüreklerine yer etmiş kin ve aşağılanma duygusunun benim Sokde'yle mücadelemi sürdürdüğüm dönemdekiyle pek farklı olmadığı kesindi. Bir yeniliğe duydukları coşkulu arzu da benimkiyle aynıydı. Ayaklarına kadar gelen bu değişim fırsatını neredeyse tepmek üzere olan çocuklar, ellerine geçen bu şansı iyi değerlendirmeleri gerektiğini anlayıp birden cesaretlerini toplayarak konuşmaya başladılar.

– Öğretmenim, Sokde benim kalemtıraşımı ödünç almıştı ve geri vermemişti. Teftiş haftası olmadığı halde cebimdeki demir bilyeleri de zorla almıştı.

Bir numaralı çocuğun yaşadıklarını anlatmaya başlamasının ardından diğer çocuklar da içlerini dökme fırsatı

yakalamışlardı. O an yıkılan setten akan sular gibi Sokde'nin yaptığı kötü davranışlar da çocukların ağzından oluk oluk akmaya başlamıştı. Çocuklardan biri, Sokde'nin kız çocukların eteklerini gizlice kaldırttığını söylemiş, bir diğeri de eline sabun sürdürerek kendisine mastürbasyon yaptırdığını anlatarak cinsellikle ilgili çeşitli suçlarını tüm çarpıcılığıyla dile getirmişti.

Babası esnaf olan çocuklardan her hafta bir miktar haraç kesmiş, çiftçi çocuklarından meyve ve tahıl ürünleri, demircinin oğlundan da yerine sakız helvası türü şeyler alabileceği metal eşyalar almıştı. Yüz hoan veren çocukları küme başkanı yapmış, çevre düzenlemesi yapma bahanesiyle eşya alma parası toplayarak bir kısmını gizlice harcamış ve bu olay da bir sonraki dönem açığa çıkmıştı. Sokde'nin dolaylı yoldan bana uyguladığı baskılar ve eziyetler de çocukların bu itirafları sonucunda aşağı yukarı gözler önüne serilmişti.

Ancak anlaşılması güç bir şey vardı ki o da, Sokde'yi ihbar etmeye başlayan çocukların tavrıydı. Konuşma sırasındaki ilk çocuklar, sadece öğretmenin yüzüne bakarak, tereddüt içerisinde olayları anlatırken sıra ilerledikçe, çocuklar bir önceki arkadaşlarından aldıkları cesaretten olsa gerek seslerini yükseltmişler ve Sokde'ye dik dik bakarak yaşadıklarını anlatmışlardı. Hatta daha sonra "ulan", "herif" gibi eskiden ağızlarına bile alamayacakları argo kelimeleri kullanarak, öğretmenimize şikâyet etmekten çok doğrudan doğruya Sokde'ye çatıyor gibiydiler. Nihayet sıra bana gelmişti.

– Ben bu konu hakkında bir şey bilmiyorum.

Öğretmenimize bakarak böyle söyleyince, bir an bütün sınıfı sessizlik kaplamıştı. Ama bu sessizlik kısa sürmüştü. Sınıf öğretmenimizden önce bütün çocuklar "yuh" diyerek bana sert bir şekilde tepki vermişlerdi.

– Gerçekten bilmiyor musun?

– Herife bak ya. Tamamıyla Sokde'nin yalakası olmuş...

– Oğlum sende hiç onur yok mu?

Çocuklar, sınıf öğretmenimiz olmasa, sanki üzerime çullanacaklarmışçasına sinirlenmişlerdi. Onların içlerinden fışkıran, öldürme arzusuna benzeyen bu korkunç ruh hali, beni her ne kadar ürkütse de yine de onları umursamayarak:

– Gerçekten bilmiyorum. Bu okula geleli henüz çok zaman geçmediği için bilemeyeceğim.

Çocuklara değil, sadece öğretmene bakarak sözümü böyle tekrarlayınca, çocuklar tehdit edici tavırlarını bir kat daha artırarak beni sert bir dille eleştirdiler. O zaman anlaşılamayan bir bakışla beni incelemekte olan sınıf öğretmenimiz, bağırıp çağıran çocukları susturarak ortamı sakinleştirmeye çalıştı.

– Pekâlâ, anladım. Evet şimdi sıradaki kırk numara anlatsın bakalım.

Sokde'nin yaptıkları hakkında bir şey bilmediğim yönündeki ifademde, gerçekten içten olmakla birlikte iç güdüsel anlamda bazı şeyleri kabullenememenin verdiği reddetme duyguları yarı yarıya rol oynuyordu. Son üç-dört ay boyunca Sokde'yle oldukça yakın oluşum bir gerçekti; ancak o zaman bile, bilemeyeceğim bir nedenle, Sokde yüz kızartıcı durumlarını özenle benden saklamıştı. İlk dönemde bana verdiği zararların hepsi de dolaylı olduğu için, elimde gözle görülür kesin bir kanıt yoktu. Elimdeki kanıtlar ise, diğer çocukların bana verdiği sırlardan ibaretti. Üstelik beşinci sınıfta bir yıl boyunca sınıftaki konumum nedeniyle Sokde'nin gizli saklı her köşede gerçekleşen suçlarını ortaya çıkartmam oldukça zor olmuştu. Bu bir yılın ilk yarısında benim Sokde'nin yegâne düşmanı olmam ve diğer yarısında da onun sağ kolu durumuna gelmem çocukların bana içini döküp samimileşmelerini engellemişti. Bu yüzden bir yerlerde adaletsizliğin var olduğunu belli belirsiz hissediyordum sadece. Ama olup bitenleri net olarak kavrayamıyordum.

Sokde'nin aşırı kötü oluşunu kabullenemeyişim, o gün bütün çocukların Sokde'yi şikâyet ederken takındıkları acımasız tavırdan ötürüydü. Sokde hakkındaki gerçekleri ateşli ve saldırgan bir şekilde gözler önüne seren çocuklar iki gruba ayrılıyordu. Birincisi, eskiden her zaman Sokde'nin gözüne girmek için çabaladıkları halde bir türlü bunu başaramayan çocuklar, ikinci grup ise düne kadar Sokde tüm kötü işleri yaparken ona destek olanlardı. Bu çocuklar, ellerine geçen ilk fırsatta Sokde'ye hemen ihanet etmeye hazır bekliyor gibiydiler. İşte çocukların bu şaşırtıcı döneklikleri, Sokde'nin gözümle görmediğim hatalarını itiraf etmeme engel oluyordu.

Bir insanın pişmanlık duyup tövbe etmesi için mutlaka uzun bir süre geçmesi gerekmez. "Kasap da elindeki bıçağı bıraktığı takdirde Buddha olabilir,"[8] atasözündeki gibi, insan ne kadar günahkâr da olsa gün gelir affedilir. Çocukların daha önce hiç umurlarında bile olmayan adalet bilincine birdenbire sahip çıkarak, guya Sokde'nin yaptıkları karşısında kendilerinin hiç suçu yokmuş gibi dürüstlük taslamaları bana hiç de doğru gelmemişti.

Aniden din değiştiren insanlar ile radikal bir şekilde düşüncesini değiştiren istikrarsız insanlara hâlâ güvenemem. Özellikle böyle insanların başkalarının karşısında üstünlük taslamalarına katlanamam. Sokde'yi ihbar etmek için elimde hiç kanıt yok değildi. Ancak o gün ağzımı açmak istemeyişim, belki de çocukların bu dönekliklerine duyduğum tepkiden oluşan nefret yüzündendi. Benim gözümde bu çocuklar, Sokde'nin yıkıldığını anlar anlamaz düşene bir de kendilerinin tekme vurmalarının verdiği hazzı yaşayan kurnaz ve adi hainlerdi.

---

8 Bu atasözü, Kore geleneksel düşüncesini yansıtmaktadır. Eskiden Kore'de Buddhist inancına göre insanlar hayvan eti yemedikleri için kasaplık mesleği iyi karşılanmazdı. Bu atasözünde, bir insan her ne kadar günahkâr olursa olsun tövbe ettiği zaman günahlarından arınabilir düşüncesi hakimdir. (ç.n.)

Son çocuk da şikâyetini bitirdiği sırada birinci dersin sonunu bildiren zil çalmıştı. Fakat sınıf öğretmenimiz bu zil sesine aldırmadan bizimle konuşmasına devam etti.

– Cesaretinizi tekrar toplamanız benim için sevindirici bir olay. Artık ileride sınıfla ilgili işleri sizlerin eline teslim edebileceğim için içim rahat. Fakat sizler de şimdi yaptıklarınızın hesabını ödemek zorundasınız. Öncelikle geçmişteki hatalarınızın, daha sonra da kulağınıza küpe olması gereken öğüdümün hesabını vereceksiniz. Bir kere kaybedilen bir şeyi tekrar yakalamak oldukça zordur. Elinize geçen bu fırsatla sizler bunu kavrayamazsanız, ileride yine böyle olaylar karşısında benim gibi bir öğretmenin gelerek sizleri kurtarmasını beklemek durumunda kalırsınız. Sıkıntılı ve zor da olsa, kendi ayaklarınızın üzerinde durmayı başaramazsanız, her zaman en ufak bir olayın çözümlenmesi için bile bir kurtarıcıya ihtiyaç duyarsınız.

Öğretmenimiz sözlerini bu şekilde tamamladıktan sonra temizlik malzemelerinin olduğu dolaba gidip oradan meşe ağacından yapılmış bir temizlik sopası çıkarttı. Ardından kürsünün önünde durarak alçak sesle şöyle emir verdi:

– Bir numaradan itibaren sırayla öne çıkın.

O gün, hepimiz sırayla beşer defa sopa yedik. Öğretmenimizin şiddetli vuruşları, daha önce Sokde ve diğer çocukları dövdüğünden farksız olduğu için sınıfın içinde gözyaşları sele dönüşmüştü.

– Evet, artık ben sizler için yapabileceğim her şeyi yaptım. Herkes yerine otursun. Sokde, sen de. Şu andan itibaren kendi aranızda birlik oluşturarak diğer sınıflardan üstün, mükemmel bir sınıf olmanızı istiyorum. Sizler zaten bir toplantının nasıl yapılacağını, karar mekanizmasının nasıl yürüdüğünü ve oylamaların hangi aşamalardan geçtiğini çok iyi biliyorsunuz. Ben şimdi bir köşede oturup sizin yaptıklarınızı seyredeceğim.

Dayak atmayı bitiren sınıf öğretmenimiz yorgun ve bitkin bir halde, sınıfın köşesinde bulunan öğretmen san-

dalyesine gidip oturdu. Cebinden mendilini çıkartarak alnındaki terleri silmesinden, attığı dayağın ne kadar şiddetli olduğu anlaşılıyordu.

Buradaki çocukların demokratik bir sınıf kurulunun işleyişi hakkında bilgilerinin olmadığını sanıyordum. Ancak gördüklerim beni şaşırtmıştı. Bu konuyla ilgili uygulamaya çalıştıkları sistem, biraz acemice de olsa Seul'deki okullarda uygulanan sisteme yaklaşmayı başarabilmişti. Çocukların tereddüt içindeki konuşmaları kısa sürmüştü. Kendilerine güvenlerini tekrar kazandıktan sonra, fikir birliği içinde oylamaya başlandı. Oylama esnasında geçici bir yönetim kurulu oluşturulacak, bunların içinden seçim haklarını belirleyen bir kurul başkanı ve toplantıyı idare eden kişiler tekrar seçilecekti.

Açıklamakta biraz geciktiğimin farkındayım. Sokde'nin bu çöküşünü yenileşmeye dönük bir devrimin başlangıcı olarak nitelendirmek biraz abartılı gelebilir, ancak benim bu olayı devrim olarak adlandırmamın nedeni sınıfımıza demokratik bir sistemin gelmesinden kaynaklanıyordu. Her ne kadar örümcekleşmiş bir zihniyete dayanan Sokde'nin kurallarını yıkan güç ve irade yeni sınıf öğretmenimizinkiymiş gibi görünse de, bu demokratik sistemi kuran ve kuralları koyan şüphesiz kendi güç ve irademizdi. Öğretmenimiz de zaten bileğimizin hakkıyla yeni düzeni oluşturmayı başardığımızı bizlere göstermişti. Öğretmenimizin bizlere doğruyu anlatmak uğruna gösterdiği emekten ötürü duyduğum minnettarlığı ifade etmek için bu hikâyemi anlatırken devrim ve demokrasi kelimelerini kullandım. Geçici yönetim kurulunun başkanı olarak daha önceki sınıf başkan yardımcısı Munse Gim, elle yapılan oylamayla seçilmişti. Daha sonra Munse Gim'in isteğiyle oyları toplama ve kaydetme işini üstlenen geçici kurul üyeleri, zahmetli bir seçim olmadan tek aşamada seçilmişlerdi. Beş sefer seçim yapmak yerine numarası belli sayıyla biten çocuklara bu işi emanet etmenin daha iyi olacağı fikrini ve-

ren geçici başkanın bu görüşü kabul görmüş, numarasının sonu beşle biten beş kişi elle yapılan oylamayla tek seferde belirlenmişti.

Ardından iki saat boyunca seçim yapıldı. Daha önceden sadece sınıf başkanı, başkan yardımcısı ve mali işler sorumlusu seçimle belirlenirdi. Fakat bu sefer kurulun yetkilileri ve sınıfın küme başkanları bile seçimle belirlenmişti. O günden sonra da sınıfımızda bir süre her şeyi seçimle belirleme furyası başlamıştı.

Sınıf başkanı seçiminin oylaması hemen hemen bitmek üzereydi. Birilerini tavsiye etmek yerine doğrudan yapılan bir seçim olduğu için sınıftaki çocukların yarıya yakını aday olarak isimlerini kara tahtaya yazdırmıştı. Seviye bakımından birbirinden farklı olmayan çocuklar, bu seçimde gereksiz yere karşılıklı boy ölçüşüyorlardı bana göre. Tam o sırada birden bire sınıfın arka kapısının sertçe açıldığı duyuldu. Sınıftaki herkes kara tahtada sürekli değişmekte olan oylama çizelgesine kendini kaptırdığı anda, şaşkınlıkla arkamıza baktığımızda, Sokde Om'un kapıyı açmış çıkarken bizlere korkunç gözlerle bakarak bağırdığını görmüştük.

– Ne haliniz varsa görün lan.

Ardından hızla koridora çıkarak koşmuştu. Yaptıklarımızı izlediği için bir an Sokde'yi unutan sınıf öğretmenimiz de bağırarak arkasından gitmiş, fakat onu yakalayamamıştı.

Bu beklenmedik olay karşısında çocuklar bir an ürkmüşlerdi; fakat oylamaya devam ettiklerinden, sonuçlar hemen ortaya çıkmıştı. Munse Gim on altı oy, Vonha Bag on üç oy, Yongsu Hoang on bir oy almıştı. Beş oy alan, dört oy alan, üç oy alan ve birer oy alan beş-altı çocuk vardı. Geçersiz iki oyla diğerlerini toplarsak toplam altmış bir oyla seçim tamamlanmıştı.

Sokde bir tek oy bile alamamıştı. Muhtemelen Sokde sabredip bu onur kırıcı seçim sonucunun belirlenmesini

bekleyemediği için sınıfı koşarak terk etmişti. Onun bu şekilde kaçışı, sadece bu gurur kırıcı anla sınırlı kalmamıştı. O günden sonra da Sokde, okula ve bizlere asla geri dönmedi.

Utanç verici bir şey, ama geçersiz iki oyun içeriğiyle ilgili bir açıklama yapmaktan kendimi alıkoyamayacağım. Geçersiz oylardan biri hiç şüphesiz ki Sokde'nin oyuydu. Diğer oy da tahmin edilebileceği gibi benimkiydi. Fakat geçersiz oy vermem birçok devrimde görülen muhalif hareketlerle eşdeğer tutulmamalı. Ne Sokde'nin çoktan yıkılan kurallarını saplantı haline getirmiştim ne de onun gücüne karşı özlem duyuyordum. O zaman, sınıf öğretmenimizin haberli habersiz ateşlediği bu devrimin sıcaklığı içimde yavaş yavaş yayılmaya başlamıştı zaten ve ben de yeniden yapılanan sınıfımızın diğer çocukları kadar beklentiler içine girmiştim. Ancak bizim sınıfı başarıyla yönetebilecek bir lideri seçme anı geldiğinde, beynimin içinde büyük bir karmaşa oluşmuştu. Ders konusunda, dövüş konusunda ya da başka yetenekler bakımından iyi diyebileceğim çocuk yoktu. Bana göre seçilecek olan çocukların hepsi de zamanında Sokde'nin suç ortakları oldukları için Sokde'ye yöneltilen tüm eleştirilerden kendilerini soyutlayamazlardı. Çünkü yazılılarda isimleri değiştirip Sokde'nin daha önceki sınıf öğretmenimizin güvenini kazanmasına yardımcı olanlar da, onun arka plandaki sağ kolu olup adaletsiz kurallar uygulayarak soğukkanlılıkla sınıfta baskı uygulayanlar da onlardı. Yine, tek başıma zorlu bir şekilde Sokde'ye başkaldırdığım sırada beni en fazla sıkıntıya sokanlar da, durumu tam tersine çevirerek Sokde'nin en yakını olduğum zaman ise beni en fazla kıskanan ve bana gıpta edenler de onlar olmuştu.

Tüm bunların dışında, altıncı sınıf olduğu halde çarpım tablosunu bile doğru düzgün ezberleyememiş taş kafalılar ya da daha dövüşe başlamadan korkularından ağlamaklı kesilen ön sıralardaki bücürler tarafından bile aşağı-

lanan içi boş birisini sınıf başkanı olarak kabul edemezdim. O güne kadar Sokde'nin garantisi altındaki imtiyazlardan yararlanarak huzurlu bir hayat süren kendimi de öne çıkartamazdım tabii ki. Bu yüzden, geçersiz olarak verdiğim bu oyumu aslında dürüstçe kullanmıştım. Bu büyük değişimleri kolay kolay kabullenememden kaynaklanan nihilizm duygusu içimde o günlerde filizlenmeye başlamıştı. Kim bilir, belki de hayat hakkında şu an yaşadığım boşvermişçiliğin temelleri o zamanlar atılmıştı.

Her neyse, bu olaylar cereyan ederken keyfim iyi ya da kötü olsun, o günün sonunda seçimin tamamı oldukça başarılı sonuçlanmıştı. Küme başkanı bile küme üyelerinin özgür iradeleriyle sistematik bir şekilde seçilmişti. Bizim davranışlarımızı kısıtlayan kuralların birçoğu da yeniden yapılandırılmıştı. Bütün her şey, Seul anılarımı bile unutturacak kadar karşılıklı danışma, oylama ve karar vermeye dayandırılmıştı. Sistem o kadar iyi oturmuştu ki okul yönetimi ve sınıf öğretmenimizin dışında, dışarıdan gelecek herhangi bir müdahale ortadan kaldırılmıştı. Sokde bizi terk edeli uzun bir süre geçmeden, 19 Nisan İhtilali[9] oldu. Ama bu olayın çocuk yaştaki bizleri nasıl etkilediği konusunda kesin bir şey anlatamayacağım.

Bir devrimin doğal sonucu olan kargaşa ve fiziksel güç uygulayımı bizde de olmuştu tabii. Kendi irademiz dışında gelişen bu değişim, görüldüğü kadar basit değildi ve bunun bedelini oldukça ağır ödemek zorunda kalmıştık.

Sınıfımızın içerisinde en büyük kaosa neden olan durum ise yeni değişim karşısında standardı yakalayamamaktı. Çocukların değişimle ilgili yeterli bilince sahip olamamaları nedeniyle yeni sistemi uygulama konusunda büyük dengesizlikler ortaya çıkıyordu. Sınıf öğretmenimizin motivasyonu sonucu, nedensiz bir zafer sarhoşluğuna kapılan

[9] 19 Nisan 1960 yılında Seul'deki öğrencilerin çıkarttığı bu ayaklanma yönetime karşı yapılmıştı. Bu ayaklanmadan sonra ilk devlet başkanı istifa etmiş ve Birinci Cumhuriyet yıkılarak İkinci Cumhuriyet ilan edilmiştir (ç.n.).

bazı çocuklar çok atak davranıyor, bazıları da hâlâ Sokde'nin sisteminden kendilerini sıyıramayıp olaylar karşında aşırı pasif kaldıkları için sürekli bir kargaşa yaşanıyordu. Bu durum kurul üyesi çocuklar arasında da aynıydı. Çocukların bir kısmı aşırı demokratik bir şekilde çoğunluğa bağlı kalmış, bir kısmı da Sokde'nin yarattığı gibi bir otoriter sistemden kendini kurtaramayıp gizliden gizliye küçük bir Sokde'nin hayalini kurmuştu. Sistemin iyi ilerlemesini sağlamak amacıyla oluşturduğumuz şikâyet kutusuna öğrenciler fikirlerini yapıcı yönde yansıtmadıkları için pek çok dolap dönerek iftiralar atılmış, sonunda da başkanlar sürekli değişmeye başlamıştı.

Bizi en fazla sıkıntıya sokan olay, korkusuz ve zalim Sokde'nin bizden okul dışında aldığı intikamdı. Sokde gittikten sonra, yaklaşık bir ay boyunca sınıfımızda her gün bir köşe boş oluyordu. Sokde'nin, önlerine çıkıp engel olması nedeniyle mahalledeki çocuklar devamsızlık yapmak zorunda kalıyorlardı. Bu çocukların gördükleri zarar sadece bir günlük devamsızlıkla bitmiyordu. Onları gündüz vakti tenha yerlere götürerek ihanetlerinin bedelini ödetiyordu. Hiçbir şey yapamasa da çocukların çantasını keskin bir bıçakla yırtar veya kitaplarıyla beslenme çantalarını kanalizasyon çukuruna atardı. Sokde sınıftan uzaklaşmasına neden olan çocukları bin pişman edene kadar bu intikamını ısrarla devam ettirmişti.

Zaman geçtikçe içerideki ve dışarıdaki sorunlar yavaş yavaş çözümlenmeye başladı. İlk olarak Sokde sorunu halledildi. Bu sorunun çözümünü sağlayan sınıf öğretmenimizin kullandığı yöntem, oldukça sıradışıydı. Bizler Sokde'ye karşı güç kullanmanın zor olduğunu düşündüğümüz halde, sınıf öğretmenimiz, Sokde yüzünden devamsızlık eden çocukları her zamankinden daha sert biçimde azarlayıp dövmeye başlamıştı.

– Beş herif, bir herif yüzünden tüm gününü nasıl olur da aptalca harcar? Sizi hasta herifler!...

– Sokde size saldırdığında elleriniz armut mu topluyor? Aptal herifler...

Bu şekilde bağırırken öğretmenimizin elindeki sopayı savurması gözümüze çok farklı görünürdü. Nedenini bilmiyorduk, ama öğretmenimizin bu davranışı bir süre sonra etkisini göstermişti. İnek Pazarı yolunda yaşayan, bizlere göre biraz daha gürbüz olan beş çocuk sonunda Sokde'yle dövüşmüştü. Sokde daha önce hiç yapmadığı kadar acımasızca davranarak çocuklara karşı koymuştu, fakat bu çocuklar gözü kapalı saldırdıkları için sonuçta kuyruğunu kıstırıp geri çekilmişti.

Öğretmenimiz Sokde'yi alt eden beş çocuğu başkan Kennedy'nin yazdığı ve o zamanlar ünlü olan *"Cesaretli İnsanlar"* adlı kitaptan birer tane hediye ederek onurlandırdığında hepimiz onlara gıpta etmiştik. Ertesi gün buna benzer bir olay pirinç deposu civarında da gerçekleşmiş, ondan sonra Sokde bir daha yüzünü göstermemecesine ortadan kaybolmuştu.

Sınıf öğretmenimizin Sokde sorununa karşı gösterdiği tavır ile sınıfın içinde yaşanan diğer olaylara yönelik tavrı oldukça farklıydı. Özgürlük ve mantıkla ilgili yanlış anlamalar ve bilinçsiz davranışlar nedeniyle sınıfımızın içinde kıyamet kopsa da, sınıfın işlerinde büyük aksaklıklar yaşansa da sınıf öğretmenimiz bu sorunları görmezden geliyordu. Cumartesi günleri öğleden sonra yapılan kurul toplantısı bitmek tükenmek bilmeyen ağız dalaşıyla üç-dört saat sürse de şikâyet kutusundaki ufak tefek hatalarına yönelik sikâyetler yüzünden sınıf başkanı ve yardımcısının görevden alınması ve bundan dolayı sınıf başkanı seçiminin ayda bir yapılması nedeniyle bir kargaşa olussa da sınıf öğretmenimiz her zaman geri planda kalarak öğüt verici tek kelime dahi etmiyordu.

Sistemin oturup her seyin normale dönmesi neredeyse bir dönemimize mal olmuştu. Gerçi yaz tatili bitmiş ve üç-dört ay sonra yapılacak ortaokul giriş sınavları yüzünden

çocukların bütün dikkati bu sınava toplanmıştı. Çocukların derslere konsantre olması her şeyin normale dönmesini sağlayabilirdi, ancak asıl neden tecrübenin kazandırdığı kendi kendilerini kontrol etme yeteneğinin çocuklarda gelişmesiydi bana göre. Büyük tartışmalarla, iddialaşmalarla, itişip kakışmalarla, inatlaşmalarla geçen beş-altı ayın sonunda nihayet yavaş yavaş kendi kendimizi nasıl idare etmemiz gerektiğini öğrenmiştik. O zamana kadar bizleri sadece gözlemleyen sınıf öğretmenimizin bize yönelik asıl amacını anlayabilmek için şimdi bile uzunca bir süre gayret göstermemiz gerekir.

Okul hayatının normale dönmesiyle birlikte baskı altındaki bilincim de yavaş yavaş kendine gelmeye başlamıştı. Yeni sınıf başkanı seçiminde geçersiz oy kullandığım zaman vatandaşlık bilincim zayıflamış ve tereddüt içerisinde kalmıştım. Uzun bir süre geçmeden, kendime güvenimi ve gelecekle ilgili ümidimi yeniden kazanarak özgürlük ve mantıkla ilgili eski inancımı sonunda yeniden yaşatabilmiştim. Bazen bana göre mükemmel gibi görünen bir fikir hakkında sırf gürültü patırtı yapmaktan hoşlandıkları için, herhangi bir ikna gücü olmadan gereksizce toplantıları uzatan çocukları gördüğümde veya herkesin gücünü birleştirerek yapılması gereken bir işi yapmamak için abuk sabuk bahaneler ileri sürüp ortadan kaybolmaları yüzünden sınıfımızın başka sınıflardan geri kalmasına neden olan çocukları gördüğümde Sokde'nin kurallarının verdiği rahatlık ve işlerlik aklıma gelirdi. Bu düşünce artık maziyle ilgili olduğu için, zihnimi uzun süre meşgul etmemeye başlamıştı.

Sokde pirinç deposu tarafında oturan çocuklarla yaptığı kavgadan sonra sadece okuldan değil, o küçük kasabadan da kaybolmuştu. Bir süre sonra ortaya çıkan bir rivayete

göre Seul'deki annesini bulmaya gitmişti. Sokde'nin babası genç yaşta ölmüştü. Annesi yeniden evlenerek küçük yaştaki Sokde'yi babaannesi ve dedesine bırakmıştı.

Sokde gittikten sonra da hayatımda sıkıntılar yaşamıştım. Okul ve ailemin baskıları altında dönemin geri kalan kısmını nasıl geçirdiğimi bilemiyorum. Ortaokul giriş sınavına sıkı bir şekilde hazırlanmama rağmen orta düzeydeki bir okula girebilmiş, o zamandan itibaren başlayan rekabet ve sınav içerisinde on yılım akıp gitmişti. Bu yüzden bir dönem oldukça canlı ve taze olan Sokde ile ilgili anılarım zamanla bulanıklaşmaya başlamış, zar zor da olsa iyi bir liseye, ardından iyi bir üniversiteye gittikten sonra çıktığım hayat sahnesinde bu anılarım kısa bir kâbusun veya birden çıkıp kaybolan anlamsız bir serabın ötesine gitmemişti. Sokde'yi unutmamın nedeni kesinlikle hayatımdaki sıkıntılı anlar ve karşılaştığım zorluklar değildi sadece. En büyük neden, uzunca bir süre yaşadığım ortamda o dönemi hatırlatmaya yönelik herhangi bir unsurun olmamasıydı. Daha sonra sistemi oturmuş ve örnek öğrenci gruplarının olduğu okullarda okuduğum için Sokde örneğiyle hiç karşılaşmamıştım. Kendimi, zihinsel yeteneğimi geliştirerek bilimsel çalışmalarda derine inmeye adamıştım. Aynı zamanda kendi kendini yönetebilmenin ve mantığın egemen olduğu ortamlarda bulunmuştum. Önüme başka bir örnek çıkmadığı için, doğal olarak Sokde beynimin derinliklerinde kötü bir iz olarak kalmıştı.

Hayat böyle sürüp giderken Sokde'nin tekrar beynimde canlanması, askerliğimi bitirip hayatın dikenli yollarında mücadele etmeye başladığım yıllara rastlar. İyi bir üniversiteden mezun olur olmaz okulun adına yakışır bir şekilde büyük bir holdingde işe girmiştim. İki yıl sonra, kumun üzerine kurulmuş bir saray gibi hissettiğim bu holdingden ayrılıp üst düzey pazarlamacı olarak her şeye yeniden başlamıştım. Bu holdingden ayrılmamın nedeni, çalışma ortamının özgür olmaması ve yönetimin mantıksız-

lıklar üzerine kurulmasıydı. Mevki yükseltilmesinin bile adil yollarla yapılmadığı bu kurumda gençliğimi ve yeteneklerimi boşa harcamak istememiştim. Yakın bir gelecekte pazarlamacılığın altın çağı başlayacak diye hayal ederek yaklaşık üç yıl boyunca ülkemin büyük holdinglerinin ürettiği sahte ve abartılarak tanıtılan ürünleri gayretle sattım. İlaç sektörü, sigortacılık sektörü ve otomobil ürünleriyle ilgili katalogları tek bir çantaya koyarak koşturup dururken 70'li yılların son yarısıyla gençliğimin son dönemi birlikte geçip gitmişti. Sonunda, bu ülkede pazarlamacı olmanın, bir müşteri olmaktan ya da büyük holdinglere bağımlı çalıştıktan sonra bir kez kullanılıp atılan, en iyi ihtimalle dayanıklılık sınırı iki yılı geçmeyen tüketim malları olmaktan ileri gitmediğini fark ettiğimde çoktan otuzlu yaşların ortalarına gelen, yıpranmış bir aile reisiydim.

Bir süre sonra etrafıma şöyle bir baktığımda hayretler içerisinde kaldım. Kumun üzerine kurulmuş bir saray gibi düşündüğüm holding yavaş yavaş büyüyüp gelişmiş, orada çalışmaya devam eden eski iş arkadaşlarım da bölüm şefi, müdür gibi mertebelere ulaşmış, başarılarının parıltıları yüzlerine yansımıştı. Eski bir sınıf arkadaşım emlakçılığa soyunarak kiraladığı binalardan aldığı komisyonlarla o zamanlar çok lüks olan golf sahalarına sık sık gider olmuş, serbest ticarete atılarak küçük bir dükkân açan bir arkadaşım, kullanım alanının ne olduğunu tahmin edemeyeceğim bir ürün sayesinde büyük paralar kazanarak havaya girmişti. Asker olduğunu sandığım başka bir sınıf arkadaşım aniden hükümete bağlı resmi bir kurumda iyi bir mevkiye yerleşmiş, üniversite sınavına iki kez girdiği halde başarısız olan başka bir arkadaşım da Amerika'da para yedirerek doktor unvanını almış ve profesör edasıyla dolaşmaya başlamıştı.

İlgilendiğim konu, onların şanslarının yaver gitmesi sonucu elde ettikleri pek de takdire şayan olmayan başarıları ve bunu mümkün kılan toplumun yapısı değil, elde ettik-

leri maddi kazançlardı. Benim için önemli olan işin maddi boyutuydu; çünkü hayatta kaybedecek zamanım yoktu. Ben de bir an evvel onların paylaştığı büyük pastadan bir pay alabilmek istemiştim. Ne var ki bu acelem, beni bir kat daha bataklığa itmişti. Dişimden tırnağımdan artırarak aldığım yaklaşık altmış metrekarelik dairemi satıp oradan buradan ödünç aldığım parayla riskli bir acentecilik işine girmiştim. Büyük riskle atıldığım bu macera, işsiz kalmam ve iki odalı bir evde kiracı olmamla sonuçlanmıştı.

İşsiz kaldıktan sonra geriye dönüp baktığımda hayatta gerçekleşen olayları bir kat daha iyi değerlendirmeye başlamıştım. Sanki yabancı ve tuhaf bir yerde okula başlayacakmış gibi yeni bir hisse kapılmam işte bu zamanlara denk gelir. Önceki okulumdaki başarılarımın ya da parlayan gururumun hiçbir önemi kalmamış, sadece o okuldakilerin kurallarıyla idare edilen soğuk ve acımasız bir krallığa atılmış gibi hissediyordum kendimi. Kapıldığım bu duygudan dolayı geçmişin karanlıklarında kalan Sokde Om'la ilgili anılar zihnimde tekrar canlanmaya başlamıştı.

Başarıyla başarısızlık kavramlarının birbirine girdiği yaşadığımız bu dünyada Sokde, yeniden bir okula dönecek olsa büyük ihtimalle orada da yönetimi ele geçirip sınıf başkanı olurdu bana göre. Yine böyle bir ortamda, gerek dersteki başarı sıralaması olsun, gerekse dövüşteki güç sıralaması olsun onun iradesine göre belirlenir, bir şeyleri zorla ele geçirerek bunun keyfini çıkarmak da onun fikirlerine göre ayarlanırdı muhtemelen. Arada sırada şans eseri böyle bir sınıfta, eskisi gibi Sokde'yle birlikte bütün her şeyin tadını çıkardığımı gördüğüm rüyalarımdan hayal kırıklığıyla uyandığım olurdu.

Şükürler olsun ki gerçek dünya, o zamanki sınıfımızla o kadar da benzemediği için mezun olduğum kaliteli üniversitede öğrendiğim bilgileri kullanabileceğim yerler hâlâ mevcuttu. Bu yerlerden birisi de zar zor bulduğum özel dershanelerden biriydi. Daha önceki işlerimde başarılıy-

dım; ancak yazık ki bu yeni işimde eski başarılarımın bir işlevi kalmamıştı. Geç başladığım bu öğretmenlik hayatına alışmak biraz zor ve sıkıntılı olmuştu, ama yine de burada ailemi geçindirecek kadar para kazanabiliyordum. Hatta birkaç ay sonra, hayat standartlarımız bir ev alma hayalini kurabilecek kadar yükselmişti. Her şeye rağmen güçlü insanın güçsüzü yendiği dünyada Sokde'nin her zaman yönetici ve idareci olabileceği düşüncesi biraz olsun değişmiyordu beynimde.

Nadiren görüştüğümüz ilkokuldaki sınıf arkadaşlarım da hiç tereddütsüz benim Sokde'yle ilgili düşüncelerimi desteklerlerdi.

– Sokde var ya, gerçekten üstün biriydi. Granada gibi lüks bir arabanın arka koltuğuna kurulup başını koltuğa yaslamış giderken görmüştüm bir ara.

– Bir gün memleketime gittiğimde Sokde yüzünden moralim iyice bozuldu. Memleketteki arkadaşlarla birer kadeh attığımız sırada herkes sadece Sokde hakkında konuşuyordu. Neler yaptığı belli değil, ama genç iki delikanlıyla kasabaya gelip bu bölge için çok para harcadığını duydum.

Arkadaşlar şaşkınlık içerisinde bunları anlatıyorlardı; ancak ben, aksine Sokde'yi küçümsemeye çalıştıkları hissine kapılmıştım.

Bizim Sokdemiz öyle küçültülemezdi. Sokde'nin başarısının hileyle elde edildiğini düşünürsek, büyük bir gölge altında kalan başarısız hayatımı açıklamak zor olurdu. Yine, Sokde'nin gücü ve başarısı bu kadar kolay gözler önünde olmamalıydı. Oldukça sessiz ve derin bir yere saklanarak sınıfımızı kendi kafasına göre idare etmeliydi o. Bu yüzden ben de özgürlük ve mantıkla ilgili isteklerimden vazgeçersem tekrar onun yanına gidip onunla birlikte hareket etmem gerekirdi. Yeteneklerimin bir kısmından onun da faydalanmasını sağlarsam o da eskisi gibi bütün her şeyi bana verebilirdi.

Sonunda ben de onunla geçtiğimiz yaz karşılaştım. Üniversite hazırlık sınıfı yüzünden sadece dört gün izin alabilmiş, karım ve çocuklarımla Gangning'a gitmiştim. Uzun bir aradan sonra çıktığımız bir yolculuk olduğu için para konusunda pek tutumlu davranmaya niyetli değildim, fakat en konforlu ve fiyatı da bir o kadar pahalı olan Semail adlı trende yer kalmamıştı. Bu nedenle istemeden de olsa bindiğimiz ucuz vagonda tarif edilemez bir sıkıntı yaşamıştık. Ayrı bir bilet almak için henüz yaşları küçük olan çocuklarımızı kucaklarımıza oturtmuştuk. Çocukların ağlayıp zırlaması, ayakta giden yolcuların artması, üstüne üstelik havalandırmanın da çalışmıyor olması beni çileden çıkartmıştı. Gangning'a varır varmaz alelacele trenden inip çıkışa doğru giderken aniden arka taraflardan kulağıma tanıdık bir ses gelmişti.

– Bırak, bırak dedim sana, duymuyor musun?

Sesin geldiği tarafa dönüp baktığımda, beş-altı adım gerimizde sivil polise benzeyen iki kişiye kollarını kaptırmış uzun boylu, yapılı bir genç adam bunlardan kurtulmaya çalışarak bağırıyordu. Krem rengi bir takım elbise giymiş, içine de açık kahverengi kravat takmıştı. Adamın sol yakası bu itiş kakışla yırtılmıştı. Onun güneş gözlüklü yüzü tuhaf bir şekilde tanıdık geldiği için farkında olmadan orada kalakalmıştım.

– Ne kadar kaçmaya çalışsan da faydasız. İstasyonun etrafı polislerle çevrildi.

Polislerden birisi soğukkanlılıkla bağırarak belinden parıl parıl parlayan kelepçeyi çıkartmıştı. İki kolundan yakalanmış haldeki genç adam, kelepçeleri görünce daha bir güçle direnmeye başladı.

– Bu herif hâlâ kendine gelememiş!

Onun direnmesine dayanamayan sivil polis, böyle bağırdıktan sonra bir elini kurtarıp adamın ağzının kenarına vurdu. Bu yumruğun şiddetiyle genç adamın güneş gözlüğü fırladı. Nihayet tamamıyla ortaya çıkan yüzü, işte o

yüz, şaşırtıcı, ama Sokde'nin yüzüydü. Otuz yıla yakın bir zamandan sonra bile pek değişmeyen dik burnunu, ona sert bir görünüm kazandıran çenesini ve etkileyici bakışlarla parlayan gözbebeklerini görünce hemen Sokde olduğunu anlamıştım.

Görmek istemediği bir şeyleri elinde olmadan görmüş bir insanın tepkisini göstermiş ve o an gözlerimi sımsıkı kapamıştım. Gözlerimi kapadığım an, kürsünün üzerinde kollarını kaldırarak diz çöken yirmi altı yıl önceki Sokde gözümün önünde canlanmıştı. Yıkılan bir kahramanda olması gereken bir gurur ya da üzüntü belirtisinden eser olmayan, zavallı ve güçsüz bir yüz, bizden birinin yüzüydü.

– Canım, n'oldu sana birden?

Bu halimin nedenini bilmeyen karım, yavaşça ceketimden çekerek kaygıyla sormuştu. Ancak o zaman, gözlerimi açıp tekrar Sokde'nin olduğu tarafa bakabildim. O arada elleri kelepçelenen Sokde, iki eliyle kanayan ağzını silerken çaresizlik içerisinde götürülüyordu. Yanından geçerken bana yan yan bakmıştı, ama beni tanıyamamış gibiydi.

O gece, karım ve çocuklarım uyuduktan sonra geç saatlere kadar tek başıma içtim. Daha sonra birkaç damla gözyaşı bile döktüm. Bu gözyaşlarını kendim için mi, yoksa Sokde için mi döktüğümü veya hayatımda biraz daha rahata kavuşmanın verdiği huzur için mi, yoksa yeniden beliren karamsar düşüncelerim için mi döktüğümü hâlâ tam olarak açıklayamam.

İ Munyol

Değişen Kahramanımız

Küçük bir roman ya da büyük bir anlatı, kimi zaman beklenmedik ve karşı konulmaz bir şekilde yalın gerçekliği simgesel bir güçle ortaya koyar. Güney Kore edebiyatının en çok okunan yazarlarından İ Munyol'un dokuz dilde yayımlanmış romanı *Değişen Kahramanımız* da bu türden eserlerdendir.

Yazar, dönemin Güney Koresindeki askeri rejimi, çocuklar arasında geçen bir iktidar oyunu aracılığıyla eleştirir. Politik hayattaki iktidar, baskı, zorbalık ve boyun eğme ilişkileri, ilkokul öğrencilerinin gündelik yaşamında zorba sınıf başkanının rüşvet, el koyma, haksız güç kullanımı ve şiddet eylemleriyle kimlik bulur. Dahası, zorbalığın bu eylemlerle vücut bulan meşruluğu, kurulu düzeni sorgulayan anlatıcının -okula yeni gelen bir öğrencinin- umarsızca mücadelesine rağmen öğretmenler, okul yönetimi ve diğer öğrenciler tarafından da tartışılmaksızın kabul görür... Oysaki zorbanın iktidarı, iskambil kâğıtlarından yapılmış kuleler gibi kolayca yıkılabilecek bir temele dayanmaktadır.

Değişen Kahramanımız, yalnızca içerdiği çarpıcı psikolojik gözlemler, güç ve boyun eğme ilişkisine dair saptamalar ve kusursuz çizilmiş karakterleriyle değil, politik şiddetin ve baskının her türlü muhalefeti sindirdiği bir ortamda edebiyatın eleştirel gücünün kendine yine de yeşerecek bir zemin bulabildiğini göstermesi açısından da önem taşımaktadır.

İMGE kitabevi

imge·com·tr
internet kitabevi

ISBN 975-533-497-1
9 789755 334974

Kapak resmi: Ali Kotan, (isimsiz), 2005, ayrıntı